

Škofovsko posvečenje novega ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta v ljubljanski stolnici na belo nedeljo, 6. aprila 1997.
Ob posvečevalcu nadškofu dr. Alojziju Šuštarju soposvečevalca nadškofa dr. Franc Perko (na njegovi desni)
in dr. Alojzij Ambrožič (na levi).

BUENOS AIRES
LETO 64 • ŠT. 5
JUNIJ 1997

duhovno
ŽIVLJENJE

Zgoraj: Nadškof Rode pred škofovskim sedežem v družbi nadškofov Šuštarja in Perka (na njegovi desni) in Ambrožiča (na levi). -

Prezbiterij ljubljanske stolnice med slovesnostjo škofovskega posvečenja.

Na sredi: Začetek slovesnosti škofovskega posvečenja.

Spodaj: Torontski nadškof Ambrožič ob polaganju rok moli posvetilno molitev nad novim škofom. -

Udeleženci na slavu v ljubljanski stolnici.

Slovenski domobraneci in zarota laži

Vsako leto se Slovenci v Argentini meseca junija še posebej spominjamo slovenskih domobrancev in drugih mučencev, ki so padli ali bili pobiti za svobodo slovenskega naroda. Koliko rojakov jim dolguje svoje življenje, ko so jih branili pred komunističnimi revolucionarji, ki so v imenu neke utopije začeli s krvavo revolucijo pod krinko „narodnoosvobodilne borbe“ na Slovenskem! Uprli so se vsiljevanju tuje ideologije, ki je malikovala laž in zločin. Darovali so svoja mlada življenja. Zato zvestoba za zvestobo!

* *

V Sloveniji, kjer je vodstvo države in z njim vsa glavna javna občila še vedno v rokah bivših komunistov, hočejo dati besedi „domobranec“, kot nekoč, prizvok izdajalstva. Slovenska polpretekla zgodovina ostaja napisana tako, kot nekoč. Od prvega nastopa komunistov pri nas pa do danes, je komunistični partiji služila laž za glavno orožje. Kot vzorec naj navedem samo nekaj primerov.

ZKS je prevarala člane ustanovnih skupin OF, ki jim je ob ustanovitvi obljubila, da bodo njeni enakopravni partnerji, pozneje (z dolomitsko izjavo 28-2-1943) pa jih je prisilila, da so se politično popolnoma podredili partiji. - Komunisti so varali narod in zapadne zaveznike, ko so obljubljali, da bodo po vojni uvedli demokracijo, samo da so dobili njihovo podporo in pomoč. - Prevarali so narod, ko so mu obljubljali svobodo, uvedli pa enostrankarski, brutalni totalitarizem najslabše vrste. - Prevarali so celo svoje najzvestejše pristaše, ki so verjeli vodstvu partije glede Stalinove veličine, nekaj let potem so jih pa prav zaradi zvestobe Stalinu preganjali in mučili na Golem otoku. - Lažejo, ko predstavljajo OF kot edino ilegalno skupino za odpor proti okupatorju, ko jih je v resnici bilo vsaj devet, organiziranih od raznih političnih strank ali gibanj. - Obljubljali so proletarsko enakost, v resnici pa ustvarili družbo privilegirane razreda. - Laž je bilo glavno orodje ZKS/OF, ko še ni imela pristašev ne oblasti. Lagali so že ob samem začetku odporiškega gibanja, la-

STANE SNOJ

gali so o namenih vstaje, lagali so o svojih uspehih v boju proti okupatorju, lagali so o svojih žrtvah, ki so jih dolžili kolaboracije in izdajstva. Lagali so, ko so opravičevali ali pa tajili svoje zločine in poboje, med vojno in po njej. Lažejo celo glede dneva ustanovitve OF, ki po vsej verjet-

SLOVENSKI VOJAK DOMOBRANEC
S SLOVENSKO ZASTAVO,
S KRANJSKIM GRBOM NA ROKAVU,
S SLOVENSKIM
POVELJEVALNIM JEZIKOM
POD SOVRAŽNO OKUPACIJO
V BOJU ZA SVOBODO RESNICE
IN PRAVICE

nosti odgovarja datumu ustanovitve Protiimperialistične fronte, usmerjene proti zahodnim zaveznikom v času, ko sta bila Hitler in Stalin še zaveznika, Slovenija pa že okupirana. - Dejstvo, da še danes, ko že preimenovani iz komunistov v liberalce in iz totalitarcev v demokrate, trdijo, da v Sloveniji ni bilo revolucije, dokazuje, da imajo laž že v krvi. Tako lažejo kljub spomenikom, imenom trgov in cest, s

katerimi so proslavljali tisto revolucijo, ki jo zdaj tajijo. - Pa tudi samo preimenovanje je prevara, a kot toliko drugih, jim tudi to laž marsikdo verjame.

* *

Prijatelj, domobranec, ki je bil iz Vetrinja vrnjen skupaj z ostalimi domobranci in je doživel ves križev pot transportov, ki so šli skozi Kranj v Škofove zavode in naprej..., mi je pripovedoval tole doživetje iz tistih dni:

„Mi smo v teoriji vedeli, do kakšne mere se komunisti poslužujejo laži. Da se laž uporablja kot propaganda. Vse to človek v teoriji ve. Ampak da je mogoče lagati popolnoma iz nič, se pravi, da se izmisliš stvar, ki nima popolnoma nobene osnove, to je pa do take mere protinarnivo, da si je težko predstavljati. Nehote, če nekdo kaj pove, pa četudi veš, da se je nekaj zlagal, si predstavljaš, da ima vsaj neko resnično osnovo. Med komunisti sem prvič naletel na čisto laž. To je bilo nekaj, kar bi do danes mislil, da je nemogoče, če ne bi sam doživel.

Eden od partizanov, ki so nas od časa do časa obiskovali in govorili z nami, se je pogovarjal z menoj in mi rekel: „Ja, saj vi ste bili zapeljani, niste vedeli, kaj vse so počenjali vaši ljudje, ta beli!“ Odgovoril sem: „Kakšnih stvari verjetno nismo vedeli. Za kaj pa gre?“ In nadaljuje: „Ja, veš, so ubijali in mučili.“ In vprašam: „Kje pa?“ In nadaljuje: „Tu blizu, v XX, čisto blizu tam, kjer si ti doma.“ „Kje?“ sem vprašal. „V župnišču! Tam so pobijali ljudi v kleti. Ti ne veš, kako!“ No, in če bi bil rekel namesto v župnišču v XX, da je bilo to v sosednji fari, bi si jaz mislil: „Mogoče je pa le nekaj res!“ Omenjeno župnišče sem pa dobro poznal, ker smo živeli čisto blizu in sem bil v njem kuhan in pečen. Še sem spraševal: „Pa kje v župnišču?“ „V kleti.“ „Ampak, kje v kleti?“ No, končno sem videl: Mož ni bil nikdar v župnišču, ne v kleti, ne nikjer. A je tako prepričljivo pripovedoval, kako je bilo vse krvavo in kaj vse so našli, kaj je sam videl, ko je tja prišel! Verjel bi mu, če bi rekel, da je videl vse to kjerkoli drugje. Ne bi mu morda verjel vsega, nekaj pa. In vendar je bilo vse popolna laž. Takrat me

je ta mož zelo močno cepil proti njihovi propagandi."

Navadna človeška laž in komunistična laž sta dve čisto različni laži. Ljudje navadno pretiravamo ali pa zamolčimo, napihnemo ali zmanjšamo, in vemo, da je nekaj narobe. Zakaj? Zato, ker imamo pred očmi, da obstaja resnica. S tem, ko gremo od resnice proč, delamo sami sebi silo. Komunistom pa resnica ne pomeni nič. Resnica sama na sebi nima zanje objektivne veljave. Izjava Milana Kučana ob papeževem obisku o več resnicah potrjuje to trditev. Zato si stvari izmislijo, kakor koristi njihovim namenom. To bi lahko človek desetkrat bral v katerikoli razpravi ali knjigi, a bi mu ne pomenilo nič. Čisto nekaj drugega pa je to doživeti.

Če so imeli komunisti kaj znanstvenega, je bila to gotovo laž. Vendar sama brez terorja ni tako učinkovita. Tega so se oni zavedali, zato so uvedli - prvič v slovenski zgodovini - politične umore. - ,...nikdar do tedaj namreč ni nobena politična stranka na Slovenskem uveljavljala in sankcionirala svojih ciljev in zahtev z umori, poboji in likvidacijami nasprotnikov. To zgodovinsko breme si je KPS/OF naložila 16. septembra 1941, zato smemo ta dan upravičeno imeti za začetek revolucije na Slovenskem..." (Dr. Janez Zdešar, DŽ junij 1997, str. 130) ,...16. septembra 1941 je Vrhovni plenum OF izdal sklep in odlok, brez imen in podpisov, anonimno, da SNOO v okviru OF za časa osvobodilne borbe edini predstavlja, zastopa, organizira in vodi ves slovenski narod na vsem njegovem ozemlju... ..Vsako organiziranje izven okvira OF je... škodljivo borbi za narodovo svobodo... Zato je vsak, ki dela na to, da na ozemlju slovenskega naroda nastane oborožena sila, ki ne raste... pod političnim in vojaškim vodstvom OF, narodni izdajalec. Izdajalci se pa kaznujejo s smrtjo..." (Dr. Janez Zdešar, istotam)

Ta sklep so slovenski komunisti začeli izvajati takoj, celih deset mesecev prej, predno so se pobijanju nedolžnih in zavednih rojakov uprli prvi kmečki fantje. Takrat še ni bilo vaških straž, kar pomeni, da so komunisti morili in mučili neoborožene civiliste, slovenske župane, duhovnike, učiteljice, kmečke može, žene, fante in dekleta in tudi študente. Kaj takega se še ni dogajalo v slovenski zgodovini! Umorov, mučenj in ropanja tudi ni zmožen

Ponatis iz leta 1945

*Kakšni fantje so bili pri domobrancih in kakšnega mišljenja so bili, prikazujejo naslednje vrstice, objavljene ob smrti domobranca **Alfonza Malavašiča** iz Št. Jošta nad Vrhniko (njegoví starši so živeli z nami v Argentini), ki je padel 2. aprila 1945, in so mu jih zapisali njegovi soborci.*

Bogoslovec Alfonz Malavašič

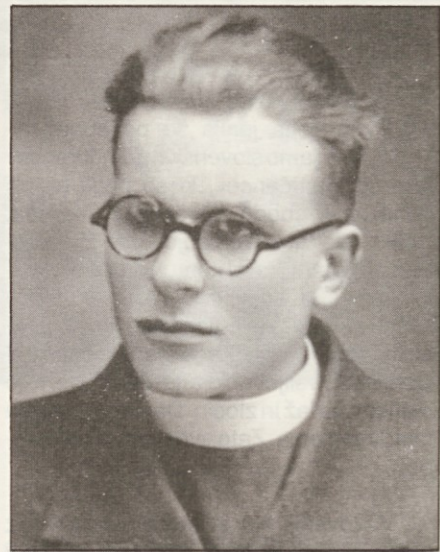
V Št. Joštu nad Vrhniko so pokopali domobranca čete za zvezo, bogoslovca IV. letnika ljubljanskega semenišča, Alfonza Malavašiča. Padel je na Veliko nedeljo zjutraj kot žrtev napada iz zasede pri Črnem vrhu nad Idrijo.

Njegova nepričakovana smrt je vse, ki so ga poznali, hudo zadela. Spet smo ob tej smrti videli, da si Gospod kot spravno žrtev za rešitev slovenskega naroda jemlje naše najboljše. Ni pretiravanje, če rečemo, da je bil Alfonz med najboljšimi.

Alfonz Malavašič je bil prav gotovo izreden talent. Vsem so bile znane njegove glasbene in jezikovne sposobnosti. Poleg klasičnih jezikov je gladko govoril nemško, francosko, angleško, italijansko in rusko. Večkrat si ga videl v Ljubljani, kako se je brez težav razgovarjal z vojaki vseh mogočih narodnosti in dialektov.

Zelo se je zanimal za filozofijo. Včasih so se pri predavanjih kar čudili njegovim subtilnim vprašanjem, s katerimi je kazal

vršiti navaden človek, če ni bil prej za to izvežban, ideološko in psihično in zlasti „osvojen“ vseh „verskih predsodkov“. Tako šolo so imeli samo revolucionarji, komunisti! Zato je vsako pisanje o medvojnem „medsebojnem obračunavanju,, med partizani in domobranci groba zgodovinska laž! To pobijanje je bil vnebovpijoč greh proti Bogu in proti narodu, o katerem se je moralo izreči tudi cerkveno vodstvo. Znana je jasna beseda tedanjega ljubljanskega škofa Rožmana, ki je pa žal niso upoštevali niti vsi tisti, ki so se imeli za verne, ko je ob zločinskem početju po komunistih vodene OF povedal, kdo je kdo, ter opozarjal pred največjo nevarnostjo za slovenski narod, pred brezbožnim komunizmom. Ali bi bil mogel ob taki situaciji škof Rožman ravnati drugače kot je ravnal? Škof Katoliške cerkve naj bi bil molčal ob umorih svojih ver-

* 17.7.1924 + 2.4.1945

globoko razumevanje predmeta.

Še bolj pa smo ga občudovali kot prijatelja, ki je znal s človekom čutiti, se mu približati. Z njim se je vsak lahko razumel. Bil je duhovit in šegav. Njegovo pripovedovanje je bilo slikovito, da ga je bilo užitek poslušati.

Vse te svoje zmožnosti pa je hotel postaviti v službo Bogu. Kako temeljito je vzel svojo pripravo na duhovniški poklic. Kolikokrat smo ga videli v semeniški kapeli vsega potopljenega z Bogom.

nikov? Sploh pa, ali ni bila komunistična zmota, pred katero nas je svarila Cerkev, v praksi še veliko hujša kot pa smo si takrat predstavljali? V Svetem pismu je satan imenovan „oče laži“ in „prvi ubijalec“. Veliko komunističnih grozodejstev iz revolucije na Slovenskem si ni mogoče razlagati drugače kot da je sovražnik resnice tudi največji sovražnik življenja.

V tistih časih je bilo veliko govorjenja o brezbožnem komunizmu. Kasneje, ob mnogih zločinih, ki so jih komunisti zagrešili in ob njihovi politični, socialni in gospodarski strukturi, ki je slonela na nasilju, smo njihovi brezbožnosti morda posvečali manj pozornosti. Vendar danes, ko niso od komunizma ostale ne filozofske osnove ne gospodarsko jedro ne politični okvir, prihaja do izraza spet brezbožno jedro, ki poganja in raste izpod razvalin komunistične države.

Ko pa je moral obleči vojaško suknjo, se je hitro znašel in se tudi kot vojak še naprej skrbno pripravljaj na svoj poklic.

Vedno je bil poln korajže, tako tudi ob smrti. Ko so pričele okoli njega švigati krogle, ni izgubil glave. Tovariše, ki so bili z njim, je opozoril naj obude kesanje. Sam že ranjen, je še na begu podpiral težko ranjenega soborca. Ob tem je še sam dobil smrtonosno rano.

Hudo nam je ob izgubi tega od Boga tako nadarjenega in toliko obetajočega prijatelja. Vemo pa, kako je pred Bogom dragocena smrt njegovih pravičnih.

Zato se dviga ob tej smrti h Gospodu prošnja, naj kri nedolžnih skoraj odvrne od našega naroda jezo božjo.

Slovo od prijatelja - soborca

Poročali smo že, da je padel za domovino bogoslovec Alfonz Malavašič kot domobranec pri Črnem vrhu nad Idrijo. Ne bi ponovno priobčevali poslovnih vrstic njegovih soborcev, če ne bi to slovo najlepše prikazovalo, kako zgledno prijateljstvo vlada med našimi mladimi domobranci in kako idealni so ti fantje, ki so vsak dan pripravljeni žrtvovati svojo cveteco mladost za lepšo bodočnost slovenske zemlje.

Dragi Alfonz!

Ni Te več med nami. Preselil si se že s tega sveta. Ko sem se vrnil z velikonočnih počitnic, je bil Tvoj pograd prazen. Nad Tvojim imenom je nekdo s svinčnikom narisal črn križ.

Nismo verjeli, če je mogoče, da si res padel. Ali se res ne boš več kot telovadec zavihel na svoj pograd, odprl kovček na polici in vzel ven kako drobnoknjižico? Ali ne boš nikoli več kot zadnji priteknel v zbor in se opravičil za svojo zamudo? Nič več nas ne boš zabaval s slikovitim posnemanjem naših jugozahodnih bratov: „Oh, come io sono buono! Noi siamo tutti buoni!”

Ne, nič več te ne bomo videli, vsaj na tej naši zemlji ne.

Nekateri smo Te poznali že pred vojaško službo, drugi so Te spoznali šele pred dobro polovico leta, ko smo prišli na tečaj. Kmalu smo Te skoraj vsi radi imeli.

Bil si mlad, Alfonz! Čisto mlad po duhu in živahen. Življenje je kar kipelo iz Tebe. Kar krepko si moral zategniti vajeti, da nisi vsega razmetal.

Živahen je bil Tvoj obraz. Veliki naočniki z rjavimi robovi so Ti obrobjali oči, s katerimi si tako ognjevito in živahno gledal v svet, včasih pa si koga z njimi tako zamišljeno vprašujoče pogledal, kakor otrok.

Ali se Te bomo še kaj spominjali, Alfonz, ko Te ne bo več med nami? Saj si vsakemu dal, kar si mogel. Dajal si nam od svoje velike mere dobre volje. Zabaval si nas s svojim pripovedovanjem in šalami: „Ajd, Malavašič, ti si en zabušant!” - premislil si nekoliko, sklonil glavo in počakal - „ajd, pojd.”

Tako si v naše veliko veselje posnema gospoda komandirja. Kako se je na Tvojem pogradu zbrala večkrat cela družba in poslušala z odprtimi usti in očmi, kar si pripovedoval. Naš pogum, ki smo ga imeli za pravični boj, si še večal. Pripovedoval si nam, kako so začeli braniti dom in sebe pred komunističnimi brati Tvoji rojaki v Št. Joštu.

O vsem mogočem si nam pripovedoval. A nisi samo govoril. Tudi storil si marsikomu kaj in dal. Tovarišu, ki je bil kaznovan s petkratno stražo, si se ponudil, da mu boš eno odslužil.

Kolikokrat si komu naskrivaj stisnil kos kruha ali klobaso, ki si jo dobil od doma, čeprav bi jo sam prav lahko pospravil. Kolikokrat si sedel h kakemu tovarišu na pograd in potrpežljivo poslušal njegove težave ter mu tako pomagal nositi križ.

Nekega dne je nekdo, tisti močni velikan z navitimi brki, tvoj tovariš v šoli, dejal v svojem značilnem jeziku: „Fonze, ti si pa res revež. Vsem bi rad pomagal, pa nikomur ne moreš.”

Nekdo je rekel po tvoji smrti: „Nisem mogel takoj verjeti, da je padel. Bil je res značajan fant.” Značajan si bil res, Alfonz. Če bi Ti zdaj živemu to rekel, bi se glasno zasmel in dejal: „Pojdi, pojdi. Vidiš, tale, ki ga imajo bolj za barabico, je veliko boljši od mene. On ni toliko poučen, kaj mora storiti, in Bog mu ni dal toliko milosti kot meni.” Tako si bil iz srca ponižen, veliko si potrpel, čeprav težko.

Tvoja vera je bila živa in globoka. Dehtela je iz vsake Tvoje besede. Vsako jutro si hodil k sveti maši k sv. Cirilu in Metodu in tam prejemal sveto obhajilo. V cerkev Te je vsako jutro gnalo srce. Kakor vleče srce ženina k nevesti, tako je Tebe gnalo k Jezusu. Jezus je bil Tvoj voditelj in Ti si ga z vso dobro voljo hotel poslušati in posnemati, kakor zdaj narodi poslušajo svoje voditelje.

Tudi Mater Marijo si ljubil. Znano je, kako Te je nekoč nemški podčastnik vprašal, če imaš svoje dekle. „Imam jo - v nebesih!” si dejal. Ali je umrla? je vprašal. „Ne, Ona še živi,” si dejal. Misli si na Marijo. Vsak večer si molil rožni venec. Vzel si ga v roke, pokleknil na stol, odložil kapo na mizo in dejal: „Fantje, zdaj pa še molimo.” Včasih si molil naprej, včasih odgovarjal. Videli smo, s kako živo vero si molil. Trudil si se, da bi bili vsi fantje dobri, da ne bi delali prevelikih neumnosti in greha. Vsaj na zunaj se ni

Misel

KAREL MAUSER

Nocoj

je večer mehak kakor milost.

*Čakam, da mi nekdo oči zapre,
čakam, da mi nekdo sklene roke.*

videlo, kako Ti je bilo hudo, če je včasih do česa takega prišlo. Pa kadar si bil Ti v sobi, si vedno imel kaj zanimivega in lepega povedati.

Skrbelo Te je, da bi fantje kaj dobrega brali. Kolikim si prodal knjižico Nebeški ključ, Ernesta Mlakarja in Grozdeta. Koliko jih je, ki si jih nagovoril, naj prejmejo za prvi petek svete zakramente. Kako rad si videl, ko so fantje opravili velikonočno dolžnost.

Dobro si vedel, zakaj si se boril. Saj nisi bil še dolgo vojak, osem mesecev. Pa si vse težave vojaškega življenja rad prenesel. Zavedal si se, da se trudiš za to, da bo nekoč vsemu našemu narodu bolje in da se bodo sadov naših naporov veselili še naši pozni potomci.

Zdaj si tam, kamor si si vedno želel. Smrt Ti je bila gotovo grenka. Neusmiljena krogla Ti je prevrtala mlade prsi. Umrl si morda še težje zato, ker Ti življenje je vzel slovenski brat. A kljub vsemu zdaj si že tam, kamor so bile vedno obrnjene Tvoje oči, pri svoji ljubezni. Ti si zdaj že srečen in Tvoji sreči ne bo nikdar konca. Če pa še trpiš, Ti obljubimo, da Ti bomo pomagali, da boš kmalu rešen.

Ti se pa nas vedno spominjaj in nas podpiraj v naši borbi za srečnejšo bodočnost.

Moli pri Bogu za nas, ki smo še ostali tu in žalujemo za Teboj, pa tudi za tiste, ki so Te ubili, da bi že enkrat prenehali s svojo nespametjo. Da se bodo izpolnile želje pesnika, ki si nam še malo pred smrtjo razlagal njegovo globoko modrost:

*Eдинost, sreča, sprava,
k nam nazaj se vrnejo;
otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last.*

Počivaj v miru - Tvoje telo v hladnem grobu pri Št. Joštu, Tvoja duša pa v božjem naročju.

Tvoji tovariši domobranci

FRANCE KOZINA- rešenec iz roškega brezna

France Kozina je bil tedaj star 24 let. Doma je iz Sušnja pri Ribnici, iz iste občine kot Franče Dejak (iz Dolenjih Lazov). Pomagal je očetu na majhni kmetiji. Leta 1942 so ga Italijani poslali v koncentracijsko taborišče v Italiji, od koder se je vrnil maja 1943. Takoj po vrnitvi so ga ugrabili komunistični partizani, da bi se z njimi bojeval proti lastnemu narodu. Smešno je govoriti o partizanih kot o vojaški sili, kajti njihovi voditelji so skrbeli več za to, da jih okupator ni napadal. Končno jim je spet ušel in šel domov in se januarja 1944 pridružil domobrancem. Nekaj časa je stražil dolenjsko železnico, zadnje štiri tedne pa je bil v Kočevju z Milanom Zajcem in z enim njegovih bratov.

Ob razpadu Ljubljanske pokrajine v začetku maja 1945 je posadka iz Kočevja odšla proti severu, da se z vlakom odpeljejo čez mejo v Avstrijo. Toda vlaki so bili prenatrpani z drugimi begunci in tako so se znašli v koloni lokomotiv, vagonov in tovornjakov, dolgi morda dvajset kilometrov. V Lescah so zapustili vlak in šli peš čez Karavanke. Partizani so od časa do časa nanje streljali, a so jih domobranci hitro pognali v beg.

Ob prestopu čez Dravo so jih sprejeli angleški vojaki in jih začeli ropati vsega, kar se jim je zdelo kaj vredno; podobno se je zgodilo tudi drugim beguncem. Za Franceta Kozina je bilo to veliko razočaranje. Vsa leta vojne so Britanijo imeli za zvesto zaveznico Jugoslavije in v primerjavi z drugimi vojaki so se Britanci vedno vedli kot „gentlemen“. V vetrinjskem taborišču je bila morala visoka. Želja vseh je bila, da se čim prej spet vrnejo domov in se spoprimejo s partizanskimi tolpami (iz knjige Nikolaja Tolstoja *Minister in pokolji*).

29. maj 1945

Pod poveljstvom majorja Hočevarja se je naša topniška divizija s konji in vozovi pomikala proti Borovljam. Tam smo že videli stene skoraj vseh hiš zapacane s komunističnimi gesli in znaki.

Ko smo dospeli do železniške postaje, so nam ukazali razpreči konje in jih namestiti v vagone. Ko smo končali, smo tudi mi dobili ukaz za vkrcanje. Bili smo že v vagonih, ko se je prikazal trop partizanov. Prišli so iz bližnjega gozdiča. Takoj sem spoznal, da ne bomo šli v Italijo in da

France Kozina leta 1945

so nas Angleži prevarali. Predani smo bili komunistom, ki nas bodo odvlekli v Jugoslavijo. Kar stresla me je misel, da smo padli v past. Tovorne vagone, kjer smo bili natlačeni, so zaprli od zunaj. Od znotraj jih je bilo nemogoče odpreti, tako da ni bilo mogoče misliti na kakšen beg. Vlak se je začel pomikati proti predoru v Jugoslavijo. Ko smo bili v predoru, je vlak začel zmanjševati hitrost, nato je obstal. Po nekaj minutah smo dobili obisk. Ta trenutek nam je bilo popolnoma jasno, da je bila laž, da nas bodo peljali v Italijo, in da smo, česar smo se najbolj bali, v pasti in v rokah komunistov, ki nas ne bodo izpustili. Pobrli so nam ure in druge dragocenosti. Vlak se je začel premikati proti Jesenicam.

Na Jesenicah se je ustavil, da so se izmenjale straže. Nas so „pozdravile“ skupine kričavih ljudi in z dvignjenimi pestmi vpile na nas. Vlak je nadaljeval svojo pot do Kranja, kjer so nam slovenski partizani pripravljali „pozdrav“. Takoj so nam povedali, da so sedaj oni gospodarji. Okrog postaje je bilo ogromno zastav in napisov, ki so poveljevali komunistično partijo. Izpustili so nas iz vagonov ter odgnali na neko zbirališče v bližini mesta. Med potjo so nas mirneje opazovali. Pot do zbirališča je trajala kakšnih 20 minut. Na beg ni bilo mogoče misliti.

Taborišče je bilo visoko ograjeno z bodečo žico in popolnoma zastraženo. Na vsakem vogalu je stala strojnica. Tu je bilo več barak, polnih do zadnjega kotička z našimi sotrpini, ki so bili poslani „v Italijo“. Že včeraj jih je doletela enaka usoda kot danes nas. Bili smo zelo natlačeni, tako da smo se komaj premikali, ter močno zastraženi. Če je kdo moral na stranišče, je šel z oboroženim spremljevalcem. Zaspali se ni dalo, ker ni bilo prostora, sicer pa so stalni obiski preprečevali vsako upanje na spanec.

30. maj 1945

Obiskal nas je komandant mesta Kranj s političnim komisarjem, ki naj nam bi dal politične lekcije. Namesto tega nas je začel zasramovati in nam groziti. Nato si je vzel besedo komandant. Močan mož, star 30-35 let, oblečen v novo uniformo in oborožen s polavtomatom. Ukazal nam je, naj oddamo kakršno koli orožje, ki bi ga slučajno še imeli, v nasprotnem bodo vsakega, pri katerem bi ga našli, ustrelili. Ker so nas že prej preiskali, nismo imeli pri sebi ničesar. Komandant je nato vprašal, če je slučajno kdo tukaj, ki se prostovoljno javi, da ga kar ustrelijo, mo lahko on takoj brez nadaljnjeга ustreže.

Nismo mu ustregli, mladi smo bili in veliko prihodnosti smo imeli pred seboj... - tako smo bili prepričani.

Nato je hotel komandant pokazati svojo moč in avtoriteto še drugače. Prejšnjo noč so pri preiskavi našli pri Poldetu Komanu 2 ali 3 kroglice, pa tudi prazno granato, ki mu je služila kot nekakšna posodica, saj prazna ni pomenila nikakršne nevarnosti. Komana so pripeljali pred nas zastraženega in z rokami, zvezanimi na hrbtu. Sam si ni mogel nič pomagati. Grozovito so ga pretepli.

Komandant pa je hotel še pokazati, kajbo z vsakim, ki bi hotel skrivati kakršno koli orožje. Udaril ga je s puškinim kopitom, da je padel vznak. Ko se je dvignil, mu je ukazal, naj leže, nato ga je neusmiljeno obrcal. Fantič Polde je spet padel na obraz in komandant mu je stopil na hrbet. Potem je spustil v zrak nekaj strellov, da bi pokazal, da ima orožje nabasano. Nato je naslonil cev na Poldetov vrat in sprožil. Polde je bil takoj mrtev in mi smo bili priče grozovite smrti enega naših fantov. Pravzaprav je on že prestal, naše trpljenje pa se je šele prav začelo. Če bi vedeli, kaj nas še čaka, bi skoraj rajši umrli, kot je umrl on.

Malo po tem dogodku strašne smrti mladega Poldeta smo morali v vrsti polo-

žiti predse vse, kar bi še imeli, da bi nas spet preiskali. Ta teater je bil podoben arabskemu bazarju; bilo je vsega, oblek, žice, česarkoli, ampak ne za prodajo, temveč da so nas lažje okradli. Že v predoru so nam odvzeli ure, nalivna peresa, denar. Sedaj je prišla na vrsto malenkostna hrana, ki smo jo hranili, dobili pa smo jo prej od Angležev. Vse to je trajalo ure; na koncu so nam odvzeli vse.

Naši zmagovalci so nas potem začeli odbirati v skupine; oficirje, rezerviste, člane vaških straž med italijansko okupacijo, te, ki so služili v kateri koli vojaški organizaciji, tiste, ki še niso imeli 18 let, in končno tiste, ki bi bili kdaj člani te ali one partizanske vrste in ki (smo) dezertirali in stopili k domobrancem. Ti smo bili zasramovani kot „dvojni izdajalci“.

31. maj 1945

Zvečer so našo skupino „dvojnih izdajalcev“ razdelili v dve baraki. Obe sta bili že tako napolnjeni, da ni bilo mogoče nikamor leči, da bi se ma;o spočili; če pa bi slučajno kdo legel, spati ni mogel, ker so nas stalno motili obiski in hrup naših nadzornikov. Bili smo kot živali v živalskem vrtu oziroma huje. Komaj se je zavitvalo, že smo videli, da je prispela še druga skupina ujetnikov v naše zbirališče. Bili so pripadniki 11. in 14. čete. Več sem jih spoznal, saj so bili moji sovaščani ali iz bližnjih vasi. Zasedli so barake, ki so jih bili izpraznili ujetniki, odpeljani drugam. Nekateri od novih so še imeli nekaj hrane in cigaret in so nam jih ponudili.

1. junij 1945

Ta dan je bil podoben prejšnjemu. Obiski iz raznih krajev Slovenije so bili na dnevnem redu. Precejšnje število sem poznal. Bili so tiste vrste, ki so sedeli v zadnjih klopeh v šoli, nepazljivi in imeli malo zanimanja za uk.

2. junij 1945

Vročina v naši baraki in sosednjih je bila že neznosna in zrak onesnažen. Enkrat na dan so nam dali nekaj hrane, samo kaj brez žlice. Vsi pa smo opazali, da se je število stanovalcev hitro zmanjševalo. Dnevno so jih odvažali neznanu kam. Taka bo seveda tudi naša usoda. Komunisti so organizirali tako imenovane izpovedi. Odgovoriti smo morali na različna vprašanja. Dati smo morali osebne podatke, ki so se tikali naših družin in nas samih. Vse je zapisoval mlad pisar. Navadno so vprašali, kako dolgo smo bili člani vaške straže, ali smo bili mobilizirani ali pa prostovoljci. Spraševali so, koliko imamo sorodnikov, koliko bratov, sestra, v kateri partizanski brigadi smo služili, preden smo dezertirali, kako in kdaj smo dezertirali in zakaj. Na vse sem odgovoril tako natančno, kot sem se spomnil, in še dodal, da nisem bil nikoli za komunizem.

3. junij 1945

Ta dan je bil podoben včerajšnjemu. „Obiski“ so nenehno prihajali, nekateri so imeli kolajne, drugi so kazali svoje čine. Drugi so zopet iskali, kako bi se maščevali nad nami. Popoldan pa je bil precej drugačen. Sklicali so nas na zborna mesto, razvrstili in gnali na postajo. Med potjo so nas

Slovo od doma

KAREL MAUSER

*Od doma greš, kjer bil nekoč si rojen,
v tej hiši prvič si spoznal Boga
in v čistosti otroškega srca
umel še nisi, da bil v smrt je sojen.*

*V tej hiši molil prvič po slovenje
si z materjo kot so nekdaj žebrali
očetje naši in v Bogu zaspali
in zdaj so sveti del koroške srenje.*

*Izročamo ti križ, ki naj te vodi,
skoz vse življenje in s teboj ostane,
trpljenje svoje skrivj v presvete rane
in sol zemlje in luč na gori bodi.*

naščuvani prebivalci zmerjali, da smo izdajalci. Naložili so nas na vagone ter stlačili po 50 v vsakega.

Vlak se je začel premikati proti Ljubljani. Ko smo bili blizu Škofje Loke, se je vlak ustavil. Zvedeli smo, da je most na progi med Škofjo Loko in Šentvidom porušen in da ga popravljajo nemški vojni ujetniki. Ukazali so nam, naj gremo iz vagonov, nas vodili na pontonski most, prekoračili smo reko in na nasprotni strani spet vstopili v vagone vlaka, ki nas je že čakal. V vlaku nas je že čakala skupina ujetnikov. Vseh skupin nas je že bilo več kot 900. Tako smo prišli v Škofovo zavode v Šentvid. Pri tolikšnem številu ujetnikov bi kdo mislil, da bi bil pobeg mogoč, vendar smo bili tako močno zastraženi, da se to ne bi nikomur posrečilo.

V Šentvidu so nas spet razdelili v dve skupini. Večjo, ki sem ji pripadal tudi jaz, so namestili v kapelico. Morali smo spat na golih betonskih tleh, dali pa so nam juho, ki so jo kuharji imenovali „oficirska juha“, drugi pa so jo imenovali „Rupnikova juha“. Ker smo bili sestradani, smo jo morali popiti.

6. junij 1945

Ta dan so spet sklicali zbor vseh navzočih na spisku. Spoznali pa smo, da je bil edini razlog ta, da so iskali osebe, ki bi bile mogoče med nami. Prebivalci kapelice smo dobili tudi delo. Čiščenju tlaka ni bilo ne konca ne kraja.

Se nadaljuje

Kdo je bil Vlasov?

Privedila Pavlina Dobovšek

V tragičnih dneh koncem maja 1945 so se preko naših krajev valile trume pripadnikov drugih narodnosti, ki so bežali pred rdečo armado in pred Titovimi četami, da bi si rešili življenje. Hiteli so, da bi čimprej prišli do zaveznikov, ki so se že nahajali na Koroškem. Med temi begunci so bile tudi skupine sestradanih, bradatih mož, oblečenih v strgane cape, ki naj bi nekdanje bile vojaške uniforme. To so bili vojaki Vlasovih divizij. Nekaterim je uspelo priti na avstrijska tla, nekatere pa so zajeli partizani.

Kdo je bil Vlasov? 1. avgusta 1946 je sovjetski časopis „Pravda“ objavil, da je bil general Andrej Vlasov zaradi izdaje domovine obsojen na smrt in že usmrčen.

Andrej Andrejevič Vlasov se je rodil leta 1911 v kmečki družini. Čeprav je njegov oče spadal med „kulake“, je pod sovjetsko oblastjo le naredil vojaško kariero, ker se je v državljanski vojni boril na strani boljševikov. V vojni proti Hitlerjevimi četami je bil večkrat nagrajen in povišan. Novembra leta 1941 je poveljeval 20. ruski armadi in odbil nemški napad na rusko glavno mesto. Tako je uničil mit bliskovite vojne in nimbus nepremagljivosti nemške vojske. Zato je bil Vlasov razglašen za narodnega junaka in imenovan za rešitelja Moskve. Njegova slika je povsod visela. Marca leta 1942 je moral sprejeti poveljstvo nad 2. rusko armado, s katero je moral braniti Petrograd. Zaradi nemške premoči Nemcev se je moral vdati, ker mu Stalin ni dovolil, da bi naredil izpad. Tako je Vlasov prišel v mesecu juliju v nemško ujetništvo. Nemci so se zavedali njegove priljubljenosti pri ruskem ljudstvu, zato so ga nagovali, da naj bi skupaj z ruskimi vojaki, ki so bili nemški ujetniki, organiziral ruske čete, da naj bi se borile proti rdeči armadi.

Vlasov je bil odločen nasprotnik Hitlerja in nacionalsocialistične ideologije. Istočasno pa je bil tudi nasprotnik stalinističnemu nasilju, posebno proti brezobzirni kolektivizaciji kmečkih gospodarstev in „veliki čistki“, ki je prizadelo tudi vojaštvo. Spriči določenih dejstev je - kljub svojemu ideološkemu nastrojenju -, sprejel nemško ponudbo, saj se je že pred njegovo odločitvijo več deset tisoč Rusov prostovoljno priglasilo za sodelovanje z Nemci. Posebno pripadniki neruskih narodov in Kozaki so v nemški vojski videli mož-

nost, da se rešijo sovjetskega jarma. Poleg tega so se bali rdečega vodstva, ki je smatralo za vojni zločin in za izdajo domovine, če so se njihovi vojaki vdali in postali vojni ujetniki. Kazen za takšno dejanje je bilo - če že ne usmrtilitev - dolgoletno delo v Sibiriji. Zato so z veseljem pozdravili Vlasovo odločitev in vstopali v njegovo vojsko.

Tudi dosti nemških generalov se je resno zavzelo zanj, ker so bili prepričani, da bo Nemčija le z njegovo pomočjo premagala Rusijo. Hitler pa je igral dvojno vlogo: po eni strani je podpiral Vlasova, po drugi pa oviral, da bi se ustvarila premočna Vlasova armada, ki bi se mu v danem trenutku lahko postavila po robu. Poleg tega ga ni zanimala usoda ruskih narodov, hotel je le pridobiti življenjski prostor za Nemce. Zato je po zasedenih predelih Rusije brezobzirno pustošil in uničeval rusko prebivalstvo. Vlasova je uporabljal zgolj v propagandne svrhe, kar mu je brez dvoma uspelo, saj so desetstisoči sledili pozivu Vlasova, da naj se mu pridružijo v vojni za osvoboditev svoje domovine.

Ruska osvobodilna armada pa je še koncem leta 1944 obstajala le na papirju. Ruski prostovoljci so morali opravljati različna dela na drugih frontah, na ruskih tleh se pa niso smeli boriti.

Šele koncem leta 1944 je Vlasovu uspelo, da je organiziral dve diviziji. Istočasno je v Pragi ustanovil komité za osvoboditev ruskega ljudstva izpod boljševiške nadvlade. V tkzv. „Praškem manifestu“ je obljubil padec Stalina, razpustitev kolhozov ter vzpostavitev političnih pravic državljanov. Prav posebno je v tem manifestu bila poudarjena privatna lastnina, zajamčena suverenost narodov ter svobodne volitve. Posebno je poudaril, da je v takratnih razmerah bila edina možnost oboroženega boja proti Stalinovi kliki, če sodelujejo z Nemci. Milijoni Rusov, ki so bili pod nemško oblastjo, so manifest, v katerem ni bilo sledu antisemizma, navdušeno sprejeli. Neruski narodi pa so bili skeptični. Čeprav so priznavali vrednost „Praškega manifesta“, so previdno poudarjali: sanje o uničenju sovjetskega režima se lahko izpolnijo samo, če bo Nemčija, to je nacionalni socializem, zmagala. Toda, so poudarjali, Hitler pa nima interesa, da bi se ob Nemčiji razvila de-

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA JUNIJ

Splošni: Da bi bilo kristjani, žive podobe Kristusa, ki sprejema in odpušča, nosilci sprave in evangeljskega veselja.

Misijonski: Da bi afriški narodi, po besedah papeža in svojih škofov, z novo zavestjo hodili po poti vere in miroljubnega razvoja.

Slovenski: Da bi se ob duhovniških posvečenjih in jubilejih globje zavedali daru duhovniškega poklica, ki si ga moramo izprositi.

mokratska in svobodna Rusija.

Ruska armada je bila ustanovljena prepozno, saj je bilo že jasno, da je obstoj Hitlerja le vprašanje kratkega časa. Vlasove čete, komaj ustanovljene, so se znašle v kritičnem položaju. Ker so zmagoviti zavezniki že zasedali nemško ozemlje, je Vlasov iskal možnost, da bi se z njimi dogovarjal. Preveč se je bal, da bi njegovi vojaki padli v roke rdečim oblastnikom. Zato je pomagal Čehom, ko so se uprli Hitlerju. Uspelo mu je, da je navezal stike z Češko. Le-to so kmalu prestregle ruske čete, ki so Vlasova prisilile, da se je presedel na rusko vozilo, ki ga je nato odpeljalo na rusko poveljstvo. Izgleda, da je bila izdaja pripravljena že vnaprej. Okrog milijona sovjetskih državljanov je v drugi svetovni vojni služilo Nemcem, približno 50.000 vojakov je sestavljalo Vlasovo vojsko. Tiste, ki so se predali Angležem in Amerikancem, so le-ti izročili Sovjetom. Zavezniki so to dejanje opravičili z - dogovorom v Jalti...

Tragedija Vlasova je bila, da ga je kot nemškega ujetnika sovjetska armada že vnaprej obsodila, ker Stalin predaje ni priznal. Izigran pa je bil tudi tako od Hitlerja kakor od zaveznikov. Prepadi v Alpah so bili neme priče neštetim človeškim žaloigram. Strahotna je slika, ko so se ruski vojaki z družinami vred raje vrgli pod tankovska kolesa, kakor pa da bi prišli v roke sovjetskim četam. Vsem je znano trpinčenje, kateremu so bili podvrženi vrnjenci, predno so bili usmrčeni ali pa odposlani v Sibirijo.

Koliko vlasovcev počiva v slovenski zemlji? Obupane in razpršene čete so se spomladi leta 1945 prebijale skozi Slovenijo. Mnogi so padli v roke Titovim partizanom in so z drugimi begunci bili pobiti.

OB ŠESTI OBLETNICI DRŽAVE SLOVENIJE

TINE VIVOD

*Pogled na preteklost je potreben, da
moremo realistično načrtovati prihodnost.
(Papež Janez Pavel II.)*

Pot do države Slovenije se je začela v Karantaniji v 7. stoletju in je trajala do 11. stoletja. Središči sta bili Kranski grad in Gospa Sveta. Pridružila se je Samovi državi in nekaj časa združevala vse Slovence. V 8. stoletju je priznala bavarsko nadoblast, ko se je osvobodila Avarov. Pričelo se je pokristjanjenje. Ohranila je notranjo samostojnost in po končanih madžarskih napadih pridružila šest sosednih slovenskih mark. To so bile osnove za poznejše vojvodine: Kranjsko, Štajersko, Koroško in Goriško. Ustoličevanje karantanskih knezov, poznejših koroških vojvod, se je vršilo na Gosposvetskem polju do leta 1414, dolgo časa, v slovenskem jeziku.

V 14. stoletju so Koroško in Kranjsko dobili Habsburžani, ki so postali v 15. stoletju rimski cesarji. Glavno mesto je bilo Dunaj. Celjski grofje so naredili v tem stoletju dedno pogodbo s Habsburžani, ki so vseskozi zatirali in germanizirali negermanske narode. Tlaka, turški napadi, kmeč-

ki upori, nezadovoljnost meščanov in delavcev: vse to je povzročilo upor proti fevdalizmu v znani marčni revoluciji 1848 v več evropskih državah. Takrat je nastal na Dunaju politični program Zedinjene Slovenije, ki je zahteval predvsem za Slovence eno upravno entoto, enakopravnost jezika in več drugih zahtev. Ta program je bil za skoraj sto nadaljnjih let. Po hudi agrarni krizi se je v času od 1873 do 1900 izselilo okrog 250.000 ljudi, predvsem v ZDA.

Po prvi svetovni vojni je Avstrija postala republika. Takrat je bilo konec avstroogrške monarhije (1867-1918). Narodni svet je proglasil osvoboditev vseh Slovencev na tem ozemlju. 1. decembra 1918 je bila ustanovljena kraljevina Slovencev, Hrvatov in Srbov. Slovenija je izgubila s koroškim plebiscitom (1920) slovenski del Koroške, z londonskim paktom in rapalsko pogodbo pa Primorsko. Trst je bil izgubljen. Kmalu je bila kraljevina SHS spremenila svoje ime v kraljevino Jugoslavijo, ki jo je sestavljalo devet banovin. Slovenija se je imenovala Dravska banovina. Sledila je kraljeva diktatura. L. 1934 je bil v Marseille ubit kralj Aleksander Karadjordjević. Po Hitlerjevem napadu na vzhodno evropske dežele sta se jugoslovanska vlada in dvor umaknila v inozemstvo. Zlom nacistične Nemčije po drugi svetovni vojni (1939-1945) je po-

vzročil konec tudi jugoslovanske monarhije. L. 1954 je bilo likvidirano Svobodno tržaško ozemlje. Trst je postal svobodno pristanišče.

Posledice druge svetovne vojne. Josip Broz Tito (1892-1980) je postal maršal Jugoslavije, prvi in dosmrtni predsednik republike Jugoslavije, ki je končno postala Socialistična federativna republika. Groza okupacije po nacistih in fašistih: desetstisoči vojakov, ki so se uprli komunistični revoluciji, je moralo dati življenje v medvojnih in povojnih pobojih. Slovenska tragedija: rodni bratje so prevzeli vlogo tujega rablja, kar je bil tudi vzrok našega odhoda v svet. Naš Narodni odbor v izseljenstvu je vedno poudarjal, da je slovenski narod suveren, da bo slovenska država sama neposredno dvigala svoj glas na mednarodnih forumih in podvezemala neovirane korake v dobrobit slovenskega naroda.

Po razpadu Sovjetske zveze 1991 je razpadla tudi Jugoslavija in Slovenija je postala samostojna država 25. junija 1991.

Zasedanje Slovenskega svetovnega kongresa SSK v Ljubljani je bilo istočasno s to zgodovinsko spremembo. Vodil sem slavnostno zborovanje v Cankarjevem domu. Skupaj s predstavniki vseh delegacij sem se udeležil v parlamentu glasovanja za osamosvojitve Slovenije. Treba je doživeti in doumeti, kaj pomeni 25. junij tudi za politične emigrante, njihov mladi rod!

Sledila je jugoslovanska agresija. Takrat sem deloval s predsednikom Peterletom in ministri: Janšo, Kacinom, Capudrom, Vencijem in Dularjem. Ves čas sem bil povezan z nadškofom Šuštarjem in župnikom Riharjem. Navezal sem stike z vidnimi osebnostmi slovenske vlade, med drugim izvedel prve orise programa z ministrom za Slovence po svetu. Papež Janez Pavel II. je med prvimi priznal državo Slovenijo. K temu je pripomogel tudi vpliv nadškofa Šuštarja in dr. Rodeta, takrat delujočega v Vatikanu. Argentina je priznala republiko Slovenijo 16. januarja 1992.

Slovenci po svetu smo bili povezani med seboj, bili zgledni državljani v državah, kjer smo prebivali. To je tudi vplivalo na mednarodno priznanje Slovenije. Videli smo vsi, kaj pomeni diaspora, in smo ponosni na to. Opozarjam, da bi bila usodna napaka, če bi država Slovenija zapravila potencial diaspore ali pa da bi hotela diasporo ideologizirati.

Naporna je pot v demokracijo in to je treba upoštevati. Veliko se je doseglo, veliko več pa še manjka. Posledice petdesetletnega enoumja so vidne na vseh področjih. Tudi evropski tisk dvomi, da je

Nemški zgodovinar Jochim Hoffmann le leta 1984 v Freiburgu izdal knjigo „Zgodovina Vlasove vojske“. Piše, da je bila izročitev Vlasove armade vidna kršitev mednarodnega vojnega prava. Takrat pa sta bili Anglija in Združene države zaveznici Rusije, obenem pa sta se z bali ruskih čet, ki so prodrle v srce Evrope, to je v Srednjo Evropo.

Z izročitvijo Vlasovih čet so zavezniki storili zločin, kakor so ga naredili z našimi domobranci.

Kaj je bil Vlasov? Izdajalec domovine ali narodni junak? Brezdvomno ni bil oportunist, ki bi iskal svoj dobrobit. Čutil se je domoljuba, ki išče interese svojega naroda. Kvečjemu mu lahko očitamo - nainost!

Toda, ali ni bilo kar nekaj znanih državljanov, ki so prav tako nasledili Hitlerju ali Stalinu, pa tudi zaveznikom?

Je bil Vlasov veren človek? O tem zgodovinar molči.

V POZDRAV NOVEMU ŠKOFU

ALOJZ REBULA

Dobrodošel, brat Franc, ki prihajaš v imenu Gospodovem!

Iz velikega sveta - španskega, francoskega, italijanskega - se vračas v slovensko domovino, da bi od blagega dr. Šuštarja prevzel vodstvo ljubljanske nadškofije in slovenske metropolije.

Ne prihajaš torej v zastopanje ustanov tega sveta, v zastopanje kake Efte ali Nata.

Prihajaš v imenu Njega, ki je rekel: „Moje kraljestvo ni od tega sveta,“ a tudi: „Nebo in zemlja bosta prešla, a moje besede ne bodo prešle.“

Ne prihajaš, da bi gradil naprej državo Slovenijo - to naj delajo drugi! -, čeprav ga menda ni sinu slovenske matere, ki bi z večjim navdušenjem pozdravil njeno vs-tajenje in gorel za njen blagor.

Ne prihajaš, nečak mojstra slovensčine Antona Breznika, da bi pospeševal slovensko kulturo - to naj delajo drugi! -, čeprav bi danes na ljubljanskem škofij-skem sedežu težko sedel intelektualac z večjim humanističnim obzorjem.

Ne prihajaš, da bi pomagal promociji Slovenije v integracijske procese Združene Evrope - tudi to naj delajo drugi! -, čeprav tako po kulturi kakor po osebnem izkustvu ni med Lendavo in Sežano večjega Evropejca.

Ne prihajaš urejat minljivosti tega sveta.

Kot Kristusov odposlanec prihajaš z drugačnimi smotri.

Ti smotri presegajo politiko, ekonomijo in kulturo. Ti smotri zadevajo človeka v njegovi vesoljski vlogi in v njegovi nesmrtni razsežnosti.

Ne Cerkvi ne Tebi svet teh smotrov ne bo priznal. V neskončno plehki oceni mu bo Cerkev le finančno-politična multinacionalka, ti pa človek, ki mu gre za politiko in za oblast.

Za tiste pa, ki vidijo v Cerkvi kaj drugega kot sociološki pojav, ki v njej ljubijo mater in učiteljico (Janez XXIII.), ki vidijo v njej Kristusa v njegovi mistični navzočnosti, boš tudi Ti kaj drugega kot nosilec

neke sociološke entitete: boš sredi žalostne minljivosti središčna referenca Presežnega, boš oznanjevalec Križanega in Vstalega, boš Slovencem delivec življenjskega smisla, krizme in Besede.

Slovenski vinograd, ta več kot tisočletni Božji nasad pod Triglavom, Te čaka.

Prej razvaljeni obod mu je za silo pozidan, stikalnica je v novih brunih, tudi nove trte so zasajene, a kako naj bi manjkali sledovi polstoletnega divjanja velikega Merjasca. Zrak se še ni razdišal od njegove krvi in laži.

Z obraza slovenskega kristjana še ni izginila katabombska zasenčenost. Krščanska kultura še nima tiste samozavesti, do katere je upravičena bolj kot katerakoli druga pod soncem. Mladi slovenski človek, do obupa nasičen ideoloških in kemičnih mamil, mora spet začutiti nesmrtni čar Jezusa Kristusa.

Tvoja pot ne bo lahka.

Prihajaš na zemljo, preorano od revolucije, od brezbožne diktature in porabništva, čez katero gre sušni veter razkristjanjene Evrope. Prihajaš na zemljo samomorilne sle, časnikarske polpartinosti, poganske pomeščanjenosti in kulturnega hazarderstva brez duha.

Na delu ne bo samo nanovo restavrirano antikrščanstvo udbovsko-partijskega porekla, ampak tudi cinična perverzija in strateški satanizem.

Toda ob vsem tem ne boš sam.

Ob Tebi bo Učitelj, ki nam je zagotovil: „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“ Ob Tebi bo nebeška Gospa, ki si je med privilegirane kraje svojih obiskovanj zadnji čas izvolila tudi našo Slovenijo. Okrog Tebe bo potencial svetostnih energij, iz katerega te bo krščanska skupnost podpirala z ljubeznijo in molitvijo.

Kako lepo bo slovenskim kristjanom - gozdovi gor, gozdovi dol! - s Teboj pot-

Slovenija sposobna ostati na hitrem tiru reforme. Razočaranju, ki je sledilo prepočasni tranziciji, je prišel nasproti tudi papežev obisk in imenovanje novega nadškofa.

Obisk papeža Janeza Pavla II. je bil ob 1250-letnici krščanstva med Slovenci od 17. do 19. maja 1996. Slovenski narod je pokazal, kaj je v svoji notranjosti. Za vernike je bil neponovljivo doživetje, za vse rojake pa res zgodovinski dogodek. V stik s svetim očetom je prišlo več kot 300.000 prebivalcev Slovenije. Udeležba res nad vse pričakovanje.

Nekaj navodil iz papeževih govorov:

Duhovnikom je rekel: „...Evropa in svet vas potrebujeta...“

Laikom: „...vsaka krščanska generacija se mora sama ponovno odločiti za krščanstvo. Slovenski narod potrebuje svetnikov, kot je bil častitljivi božji služabnik Anton Martin Slomšek...!“

Mladini: „...Kristus trka na vrata vašega srca. Bodite ponosni, da ste del Cerkve. Povezanost med vero in življenjem. Korajža velja! Naj vas On zapelje na odprto morje tretjega tisočletja...!“

Predstavnikom kulture, znanosti in umetnosti: „...Vaša kultura je starodavna in nanjo ste upravičeno ponosni, saj ste

prav po kulturi ohranili svojo samobitnost, ko niste imeli svoje države. Naj vaše napore spremlja zavest, da je bila krščanska vera v nelahki zgodovini Slovenije bistvena sestavina njene kulture. Zvestoba tej kulturi, prežeti s krščansko vero je najboljšje jamstvo za vašo prihodnost...“

Papeževega obiska ne bomo nikdar pozabili, potrdil nas je v veri, upanju in ljubezni. Prihaja nova doba. V to novo dobo stopamo že v spremstvu novega slovenskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta. Skupaj z njim želimo, da bi „bolj močno in bolj veselo zaživel svojo vero, svoje slovenstvo in svojo državnost“.

Naj me vaša molitev spremlja vsak dan

Ob koncu slovesnega obreda, ko mi je bila s polaganjem rok in z besedami posvečenja podeljena milost Svetega Duha in sem bil sprejet v škofovski zbor, se moje srce obrača h Gospodu, ki me je vodil v različnih obdobjih mojega življenja in me postavil za pastirja ljubljanske nadškofije in metropolita slovenske cerkvene pokrajine. Njemu se popolnoma izročam s prošnjo, da bi bil po njegovem zgledu dobri pastir, ki ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi on stregel (Mt 20,28) in dal svoje življenje za svoje ovce (Jn 10,11), v zavesti, da mora, kdor je največji, biti kakor najmanjši, in predstojnik kakor strežnik (Lk 22,26-27).

V tem trenutku mi je jasno pred očmi

vati ob Tvoji veliki veri, ob Tvojem mladostnem optimizmu in katoliški samozavesti proti prevalu tisočletja in čez!

Ko se bodo te dni roke posvečevalce položile na Tvoje čelo, se bo nov člen pritaknil tisti dvatisočletni verigi, ki od roda do roda predaja naprej moč apostolskega nasledstva.

A obenem bo v Tvoje roke izročena tista odrešenjska bakla, ki od Cirila in Metoda prek Trubarja in Slomška in Jegliča kaže v pragozdu časa pot Smisla našemu človeku in našemu narodu.

Naj v tej velikonočni zarji zažari od Tvojega zanosa celotni slovenski družini v blagoslov!

dolžnost, da varujem edinstvo vere in red, ki je skupen vsej katoliški Cerkvi, kot tudi moja prvenstvena naloga, da vernim kristjanom oznanjam evangelij za poglobitev vere, neverujočim pa razodavam nedoumljivo Kristusovo bogastvo (Ef 3,8); da kot oskrbnik Božje milosti molim in spodbujam Božje ljudstvo k rasti v resnici in svetosti, da bi skupaj z zaupano mi čredo dosegel večno življenje. Za izvrševanje te naloge zaupam v Gospoda, ki nam je zagotovil: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (Mt 28,20).

Na začetku svoje škofovske službe ponovo izražam svoje brezpogojno vdanost in zvestobo svetemu očetu Janezu Pavlu II., ki je skala in ključar vesoljne Cerkve, trajno in vidno počelo ter temelj edinstva vere in občestva. Samo v popolni zvestobi njemu in njegovim naslednikom je prihodnost vsake krajevne Cerkve in njena trdnost v pravi veri, kot tudi resnični razcvet krščanskega življenja.

Naj tu iz srca pozdravim njegovega predstavnika gospoda apostolskega nuncija nadškofa Edmonda Farhata, ki zastopa Sveti sedež v Republiki Sloveniji in v Cerkvi na Slovenskem. Iskreno se zahvaljujem svojemu predniku gospodu nadškofu Alojziju Šuštarju, ki mi je s polaganjem rok izročil duhovni dar apostolskega nasledstva, sopsosvečevalcema nadškofoma Alojziju Ambrožiču in Francu Perku ter vsem navzočim ško-

Škofova beseda sobratom

Kot vam je znano, so me od prvega dneva mojega imenovanja oblegala javna občila. Nisem se jim izmikal. Nekaterim je bilo verjetno žal, da so mi zastavili določena vprašanja, ker so bržkone pričakovali drugačne odgovore. V teh prvih nastopih vidim roko Božje previdnosti, ki mi je dala priložnost, da sem v dneh velike medijske pozornosti izrazil svoja stališča o stanju odnosov med Cerkvijo in državo. Mislim, da sem ravnal pravilno, čeprav je res, da so mi razni komentariji skalili veselje prvih dni po imenovanju. Tako sem bil takoj postavljen na trda tla slovenske resničnosti. S tem sem bil pridružen skrivnosti križa, ki jo odslej doživljam stvarneje kot prej. Jasno spoznavam, da je samo v sprejemanju križa resnična moč in da je križ vir pravega notranjega veselja in sreče.

fom, ki so se po starodavni navadi zbrali za sprejem novega člana v škofovski zbor in tako potrdili edinstvo vere in Cerkve.

Iz srca hvala vsem vam duhovnikom, redovnikom, sestram redovnicam, bogoslovcem in vsemu Božjemu ljudstvu, vsem, ki ste se udeležili tega slavlja in ste me s svojo molitvijo spremljali v tem pomembnem trenutku mojega življenja. Naj me, prosim, vaša molitev spremlja vsak dan in naj mi nikdar ne manjka vaše zavzeto sodelovanje za rast Božjega kraljestva med nami.

Pozorno hvaležnost izražam predstavnikom državnih oblasti: gospodu predsedniku Republike, gospodu predsedniku Državnega zbora, gospodu podpredsedniku vlade in gospodom ministrom, ki ste danes v ljubljanski stolnici. Dovolite mi, da si vašo navzočnost razlagam kot znamenje dobre volje za reševanje odprtih vprašanj med Cerkvijo in državo in kot pripravljenost, da ta vprašanja rešujemo s strpnim dialogom in v skladu z resnično istovetnostjo slovenskega naroda. Potem se bomo mogli - vsak na svojem področju - posvetiti nalogam, ki nas čakajo, v upoštevanju legitimne avtonomije in različnih pristojnosti, v duhu medsebojnega spoštovanja in v sodelovanju za splošni blagor naroda in države.

Na koncu se z ljubeznijo in hvaležnostjo spominjam še svojih dragih domačih: očeta Andreja in mame Francke, tete Mice in strica dr. Breznika ter

Potrebujemo božjo moč Duha za evangelizacijo

Iz nagovora nadškofa Rodeta med mašo na Brezjah, 17. maja

Zbrani smo pri Marijinem svetišču na Brezjah, da se zahvalimo za neprecenljivi dar obiska svetega očeta natančno pred enim letom. In z Marijinim hvalospevom se tudi mi zahvaljujemo Bogu: „Moja duša poveljuje Gospoda, kajti velike reči nam je storil Mogočni in Njegovo ime je sveto!” Bratje in sestre, če se spomnimo na to, kar se je dogajalo pred enim letom, ugotavljamo najprej, kako je sveti oče pripomogel za to, da je naša dežela postala v središču tiste dni, da so mnogi, ki je prej niso poznali, zvedeli zanjo in kako smo se v tistih dneh v resnici lepo predstavili pred svetom, kako smo po zaslugi mnogih dobrih organizatorjev od državne in cerkvene strani dali o sebi najlepšo podobo svetu. In lahko vam povem, da je bil sveti oče sam, kot tudi njegovo spremstvo, očaran od Slovenije in od sprejema, ki ga je tukaj doživel. Ko sem se nekaj dni potem, ko smo se vrnili v Rim, srečal z njim, je večkrat ponovil: „Nisem vedel, da je Slovenija tako lepa.” Prirasla se mu je k srcu, prirasli so se mu k srcu njeni ljudje in z veliko hvaležnostjo in navdušenjem se nas je potem večkrat tudi javno in zasebno spominjal.

Vendar ne smemo ostati, bratje in sestre, pri teh lepih in ponosnih spominih. Predvsem moramo oživiti danes tisto spo-

bratov Andreja in Toneta, ki so odšli s tega sveta z znamenjem vere in - tako upam - že gledajo slavo Božjega obličja in se iz večnosti vesele tega dneva. Hvaležno se spominjam tudi tu navzočih sestre Mare in brata Naceta, ki nam je ohranil dragi dom, sestre Cecilije in brata Vinkota in drugih sorodnikov, ki so prišli od daleč. Vsem dolgujem globoko hvaležnost za ljubezen, s katero ste me spremljali v življenju.

Ko na pragu tretjega tisočletja sprejemam škofovsko odgovornost, se zavadam svoje človeške krhkosti, hkrati pa me navdaja neizmerno zaupanje v Božjo pomoč in Marijino varstvo. Na to pot stopam s tisto vero, s katero - kot pravi Trubar - „more an keršenik v tih nadlugh inu iskušnavah stati inu obstati.”

ročilo, ki nam ga je sveti oče zapustil in ki ima trajno vrednost za slovenski narod in Cerkev.

Prva misel, ki jo je poudaril sveti oče, je bila, da moramo premagati preteklost, se osvoboditi notranjih spon, ki jih je pustila v našem narodu polstoletna diktatura, ali kot pravi on, „premagati zmote in stranpoti preteklosti”. Ali vemo kaj to pomeni? Ali vemo, da to pomeni najprej osvoboditev slehernega strahu, slehernih pogojenih refleksov, ki so nam jih vsiljevali skozi desetletja, in da zopet zaživimo kot svobodni in suvereni krščanski narod, ki v veliki samozavesti gradi svojo domovino in prispeva k rasti božjega kraljestva na tem kosu zemlje. In, glejte, opozoril nas je tudi, da se pazimo, da namesto prejšnje ideologije ne bi prišla druga, ki ni nič manj nevarna: nebrzdani liberalizem. Opozorilo, ki je mogoče danes še bolj aktualno, kot je bilo pred letom dni.

Namen njegovega obiska, je dejal sveti oče, je, da bi prispeval k moralni in krščanski prenovi slovenskega naroda in da gradimo prihodnost, ki bo vredna naše tisočletne preteklosti. Moralna in krščanska prenova slovenskega naroda - splošne besede, ki pa vendar imajo tako zgoščen in bogat pomen, ki sežejo na vsa področja našega zasebnega in javnega življenja, kajti če ne bomo izvedli te moralne preнове v smislu krščanskega duha, v smislu evangelija, ne vem, če imamo kakšno prihodnost.

Poglejte samo eno plat te naše žalostne resničnosti! Veste, da nas je od leta 1995, se pravi - dve leti nazaj, 3277 manj, kot nas je bilo tedaj? In kaj to pomeni, bratje in sestre? Smo mar narod, ki izumira? Smo narod, ki goji kulturo smrti, smo narod, ki se strinja s smrtjo? Smo narod, ki se je sprijaznil s smrtjo? Ali smo narod, ki ljubi življenje in gre prihodnosti naproti?

Samo ena točka te moralne preнове, o kateri govori sveti oče - da bi bili narod, ki ljubi življenje, da bi bili narod, ki veruje v življenje, da bi bili narod, ki je odprt za življenje! In, glejte, tukaj je treba takoj povedati zelo jasno, da brez perspektive večnosti ni ljubezni do življenja, niti do

Dalje na str. 139

IZ SLOVENIJE

Škofovsko posvečenje novega ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta (nadaljevanje). Po nagovoru nadškofa Šuštarja, v katerem mu je izrazil najboljše želje za to pot - „z bremenom škofovstva” - z obljubo molitve vseh, je sledil obredni pogovor med posvečevalcem in izbranim, v katerem je z devetkratnim zagotovitvilo in izpovedjo „Hočem” bila obsežena njegova nova služba. Z milostjo Svetega Duha bo opravljal službo do smrti, evangelij bo zvesto oznanjal, nauk apostolov bo v celoti čistega ohranjal, v edinstvi s škofi in s svetim očetom bo njemu zvesto poslušen vodil božje ljudstvo po poti zveličanja, svojim duhovnikom in diakonom bo dober oče, blag in usmiljen do revežev, brezdomcev, vseh ljudi v stiski, izgubljene, oddaljene bo iskal, neprenehoma bo prosil za sveto ljudstvo ter brez graje opravljal službo velikega duhovnika. Glavni posvečevalec nadškof Šuštar je zatem nad njim ob polaganju rok izgovoril „v sveti tihoti” posvetilno molitev, za njim sta to storila še sopsosvečevalca nadškofa Ambrožič in Perko, za njima pa še vsi navzoči škofje. Posvečevalec ga je mazilil, mu izročil evangeljsko knjigo, blagoslovil ter mu izročil razpoznavna znamenja škofovskega posvečenja, neomajne zvestobe v službenju: prstan, mitro in pastirsko palico. Novo posvečenega je zatem nadškof Šuštar slovesno ustoličil pri škofovskem sedežu ter mu s poljubom miru izročil službo. S poljubom miru so se ob njem zvrstili vsi škofje, medtem pa je vsa cerkev pela pesem zadnje večerje „Zapoved, glejte, ta je moja, da ljubite se med seboj!” V imenu duhovnikov, bogoslovcev in diakonov je nadškofa pozdravil župnik iz Pirniča Anton Slabe, v imenu laikov je to storila dr. Alenka Kušar, v imenu domače župnije pa družina Kastelic iz Jarš.

Nadškof Šuštar se je zatem uvrstil med somaševalce, evharistično daritev pa je naprej vodil nadškof Rode vse do sklepnega Tebe Boga hvalimo. Bila je njegova prva velikoduhovniška, nadpastirska daritev: Bogu v zahvalo, za vernike in duhovnike nadškofije, za vse rojake, doma in po svetu, za Cerkev na Slovenskem. Nadškof Rode je v svojem zahvalnem nagovoru ob koncu maše ponovno potrdil zvestobo obljubam, ki jih je izrekel med posvetilnim obredom, in se zahvalil škofom, ki so se „po starodavni navadi zbrali za sprejem novega člana v škofovski zbor”. Nekaterim se je zahvalil še pose-

bej, - vsakemu v njegovem jeziku - zahvalil se je tudi vsem udeležencem slavlja v cerkvi ter zbranim ob radijskih in televizijskih sprejemnikih. Pozdravil in zahvalil se je tudi predstavnikom oblasti. Posebej je nagovoril svojece.

Slavlja se je poleg duhovnikov in veliko vernega ljudstva udeležili: predsednik RS Milan Kučan, predsednik DZ Janez Podobnik, podpredsednik vlade Marjan Podobnik, predsednik SAZU prof. dr. France Bernik, ministra za znanost dr. Lojze Marinček in obrambo Tit Turnšek, ustavni sodnik dr. Tone Jerovšek, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Jože Bernik, petnajst članov diplomatskih predstavništva v RS, prorektorja Univeze v Ljubljani in Mariboru dr. Janek Musek in dr. Bruno Cvikel, strankarski prvaki Janez Janša, Lojze Peterle in Borut Pahor, ljubljanski župan dr. Dimitrij Rupel ter zastopnik domžalske županije. Ob tem zboru so bili tudi zastopniki evangeličanske in pravoslavne Cerkve.

Praznično slavlje so spremljale in od-

Dalje na str. 140

življenja na tem svetu, kajti nobena mati ne rodi otroka zato da bi umrl, ampak zato, da bi živel! Zavestno ali ne, ve, da je ta človek, ki ga rodi, ta otrok, ki ga rodi, povabljen v večno življenje z Bogom. In tista mati, ki veruje v večno življenje, tista rodi otroke. Tista, ki ne veruje v drugega kot v ta minljivi trenutek in v to krhko in smrtno življenje, tista mati pač ne rodi otrok.

Poglejmo, samo na tem področju, kaj bi morali storiti, da bi izvedli to moralno prenovo v duhu evangelija, ki jo sveti oče pričakuje od nas. In zato je logičen zaključek, ki ga je povedal sveti oče, da ni dosti, da se sklicujemo na svojo krščansko preteklost, ampak se mora vsaka generacija ponovno odločiti za krščanstvo. Naj bo to spominsko srečanje na Brezjah kot neka obljuba, ki se rodi v srcu nas vseh, da se bomo ponovno odločili za krščanstvo. Da bo vsak izmed nas ponovno rekel svoj „da“ Kristusu in da bo potem živel v skladu s tem svojim temeljnim stališčem, s to temeljno naravnostjo, da hoče živeti zares kot kristjan v

zgodovinski nepretrganosti od Gorazda in Hotimira do danes.

Sveti oče je poudaril tudi, kako moramo ljubiti Cerkev in kako moramo biti zvesti Cerkvi. In navedel nam je misli apostola Petra. V svojem prvem pismu pravi: „Vi pa ste izvoljeni rod, kraljevo duhovništvo, ljudstvo določeno za božjo last, da bi oznanjali slavna dela njega, ki vas je poklical iz teme v svojo čudovito svetlobo.“ Ali čutite slovesnost in globoki pomen teh besed: poklicani iz teme v čudovito svetlobo! Naj ta svetloba žari na naših obrazih, naj se ta svetloba zrcali v našem življenju, naj ta svetloba prehaja od nas na vse naše okolje.

In pravi sveti oče, bodite ponosni, da ste del Cerkve. Vključite se v njeno veliko poslanstvo. Glede ponosa, dragi Slovenci in Slovenke, ali se strinjamo, da ga je pri nas premalo? Glede krščanskega ponosa, glede krščanske samozavesti - ali nismo nekoliko potlačeni, potrti, potuhnjeni narod, ki svoje krščanske zamozavesti ni sposoben izražati suvereno in ponosno? Malo več tega ponosa, o katerem je

govoril sveti oče in h kateremu nas je pozival, bi nam nedvomno prišle prav!

Vendar so še globlje stvari. Sveti oče nas je pozval kar naravnost k svetništvu. Pravi: "Naša doba razodeva globoko potrebo po svetnikih, ki so tesno povezani z Bogom in po njih začutimo božjo bližino, po njih začutimo, da je Bog med nami." Ne govorimo samo o svetnikih, ki jih častimo na oltarjih. Sveti oče sam je omenil številne slovenske očete in matere, ki so dosledno in zvesto v skromnosti in ponižnosti iz dneva v dan uresničevali evangelij. To svetništvo potrebujemo! To svetništvo moramo živeti! Vsak v svojem poklicu, vsak na svojem mestu. Vsi smo k temu poklicani, ne samo nekateri izbranci, ampak vsi, vsak izmed nas, da smo znamenje, ki ga bodo ljudje spoznali, znamenje božje navzočnosti na svetu. Svetost je tista prava sila, ki je sposobna spreminiti svet. To je papeževa misel.

Tisti, ki zares živi evangelij in ki zares živi v božji bližini, samo tisti je zares drugačen, samo tisti zares privlači in pritegne druge in samo tisti zares pričuje o božji navzočnosti. In samo tisti zares spreminja svet in Cerkev.

Ne bi mogel zamolčati besede, ki jih je sveti oče namenil javnim oblastem pred enim letom. In tukaj bi brez komentarja

navedel njegove besede, ki so opomin in hkrati vabilo: „Ne ugašajte plamena vere v mladih rodovih." To je rečeno tistim, ko so odgovorni za vzgojo. „Vzgajajte jih v tistih vrednotah, ki bodo mlade obvarovale pred skepso, sebičnostjo, nasiljem in mamili. Ne bojte se Cerkev! Cerkev je bila in bo zvesti varuh vašega zgodovinskega spomina in najbolj plemenitih tradicij slovenskega naroda." Priznati Cerkvi mesto, ki ji gre v javnem življenju, in ji ne odrekat sredstev za njeno delovanje ni samo zahteva pravičnosti v pravno urejeni državi, ampak tudi eden od pogojev za ohranitev slovenske istovetnosti.

Za sklep naj povem še, kako nas je sveti oče nagovoril ob svojem odhodu: „Slovenija, znamenita dežela v srcu Evrope, ostani zvesta evangeliju, ki si ga prejela!" Cerkev na Slovenskem potrebuje božjo moč Duha, da bo nadaljevala delo evangelizacije. To, bratje in sestre, naj bo tisto, kar si bomo od današnjega dne zapomnili. In končno, prisluhnimo, kako nas je sveti oče izročil božji Materi in nas postavil pod njeno varstvo: „Predragi, priporočam vas božji Materi, naše veselje in naše upanje, ker je iz nje svetu prisijala luč. Naj obrne svoje milostljive oči v nas in nam po tem izgnanstvu pokaže Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa. Amen."

IZ SLOVENIJE (Nadaljevanje)

dajale štiri televizijske hiše TVSlo 1, POP-TV, TV3, TVRai, Radio Slovenija, Radio Ognjišče in Radio Trst, nad 40 časnikarjev in fotoreporterjev. Na zaprtem dvorišču (Krekov trg 1) se je po končanem slavlju v cerkvi zbralo veliko ljudstva na gostoljubnem srečanju z novoposvečenim nadškofom. Prijaznega snidenja ob prijateljskem kramljanju, prigrizku in zlahtni kapljici so se udeležili tudi predsednik Kučan ter drugi predstavniki politične oblasti.

Telegram svetemu očetu. Dragi sveti oče! Polni hvaležnosti in veselja za Vaš lanskoletni obisk v Sloveniji smo po Vašem zgledu poromali k Mariji Pomagaj na Brezje. Povezuje nas pesem Postojne '96, pesem Vašega rojstnega dne. Po Mariji prosimo obilje milosti za Vaš 77. rojstni dan. Radi Vas imamo! Vaši prijatelji zbrani na Brezjah.

Nadškof Rode čestital papežu za rojstni dan in ob obletnici obiska v Sloveniji. „Sveti oče, z veliko ljubeznijo in globoko hvaležnostjo Vam v imenu Slovenske škofovske konference ter vernikov naše dežele in v svojem imenu pošiljam prisrčna voščila za moč in pastirsko veselje ob Vašem rojstnem dnevu in ob prvi obletnici Vašega obiska v Sloveniji v želji, da bi mogla Vaša Svetost obhajati ta dan v prazničnem in mladostnem ozračju, kot lani v Postojni. Pastirji in verniki iz Slovenije prosimo Gospoda, da Vas ohrani močnega na krmilu Petrove barke za dobro Cerkev in vsega človeštva. Blagoslovite, prosimo, naša prizadevanja za novo evangelizacijo slovenskega naroda pod varstvom Marije Pomagaj z Brezje. Sveti oče, v popolni zvestobi Vam zagotavljam svojo sinovsko vdanost. V Gospodovi ljubezni in v občestvu svete Cerkve Vaš dr. Franc Rode, ljubljanski nadškof - metropolit."

Blagoslov križa in piramide v spomin na obisk (Postojna). V soboto, 17. maja, ob prvi obletnici papeževega obiska v Sloveniji, so na prizorišču postojnskega srečanja papeža z mladimi blagoslovili križ, ki bo ostal trajen spomin na ta dogodek. Organizator celotnega dneva v Postojni je škofija Koper in njen Odbor za mlade. Celotni dan je vodil Robert Božič. Sodelovali so mladi iz vse koprskе škofije. Križ je isti, kot je lansko leto krasil prireditveni prostor srečanja s papežem. Visok je 18,20 m, težak pa 4.500 kg. Njegovo postavitve so z darovi finančno omogočili duhovniki koprskе škofije. Križ je statično pripravljen tudi za poploščenje, ki bo izvedeno kasneje. Ob križu stoji marmorna

»STATI INU OBSTATI«

Iz pogovora Igorja Senčarja z dr. Francetom Rodetom

Spoštovani gospod Rode, ali bi za začetek lahko povedali nekaj o sebi?

Med dogodki, ki so me v življenju najbolj usodno zaznamovali, je bila izguba doma in domovine, ko mi je bilo deset let. V maju 1945 je vsa družina odšla prek Ljubelja v Avstrijo. Nikdar ne bom pozabil tistega žalostnega eksodusa, med katerim smo izgubili še tisto zadnje, kar smo vzeli na pot. Sledila je vetrinjska tragedija, ko smo zvedeli za nezaslišana sramotjenja in ponižanja naših prevaranih in izdanih fantov in končno za njihovo strašno smrt na Teharjah, v Kočevskem Rogu, Hrastniku in drugod.

Na jesen nas je angleška zasedbena oblast naselila v raznih begunskih taboriščih Gornje Štajerske, Tirolske in Koroške, kjer smo ostali dobra tri leta, do odhoda na druge celine. Ves ta čas sem

preživel v bolečem spominu na dom, ki ga ni bilo več. Spominjam se, kako smo se v slovenski osnovni šoli v Judenburgu učili pesem „O moj preljubi, dragi dom" in kako sem se ob tem vselej na tihem zjokal, ko me je premagala bolečina ob spominu na izgubljeni raj. Ta bolečina me je spremljala, bolj ali manj intenzivno, vsa leta bivanja v tujini, od Buenos Airesa do Rima in Pariza. Zato sem se ob koncu študija v Parizu leta 1965 zavestno odločil za vrnitev v domovino, čeprav si zaradi vladajoče komunistične diktature, ki je v letih pred Rankovičevim padcem živela še svoje zlato obdobje, nisem mogel obeitati ne lahkega življenja ne povsem svobodnega delovanja. A klic domovine je bil močnejši kot slutnje mogočih prihodnjih težav. Hotel sem nehati biti brezdomec, se vrniti k svojim koreninam, živeti

Dalje na strani 141

piramida, visoka 4,20 m. Na njej so izpisane papeževe besede „Korajža velja“, posvetilo duhovnikom koprške škofije, ki so postavitev omogočili in razlaga, da je znamenje postavljeno ob prvi obletnici papeževega obiska in srečanja s slovensko mladino. Manjkata še grba škofije Koper in papežev grb, ki bosta vklesana kasneje. Okrog obojega bo urejena manjša parkovna površina.

Papež v Sarajevu

Končno se je papežu Janezu Pavlu II. izpolnila srčna želja: 11. in 12. aprila 1997 je obiskal Sarajevo, mučeniško glavno mesto Bosne in Hercegovine, kjer je več kot tri leta in pol divjala nad vse kruta vojna, ki je terjala nad 200.000 življenj. Več kot 250-krat je papež vojskujoče se strani rotil, naj se klanje ustavi. V Sarajevu je hotel priti že septembra 1994, pa so mu obisk odsvetovali, ker je še govorilo orožje. Tudi zdaj so sovražniki miru hoteli glasniku miru zapreti pot z minami, ki so jih nastavili pod nekim mostom na papeževi poti s sarajevskega letališča do stolnice. Tam se je srečal z duhovniki, redovniki in redovnicami. „Kot služabniki božje ljubezni ste povabljeni, da brišete solze tolikim ljudem, ki objokujejo svoje pobite sorodnike, da poslušate nemočne krike tistih, ki so jim bile poteptane pravice in umorjena čustva.“ Voditelj BiH: bošnjaka Izetbegovića, Hrvata Zubaka in Srba Krajišnika je papež pri srečanju v nedeljo zjutraj pozval, naj si prizadevajo za sožitje vseh treh skupnosti. Predstavnike muslimanov je povabil: „Prišel je čas, da se znova vzpostavi iskren in bratski dialog.“ Med mašo na stadionu Koševo - velikem pokopališču, kjer je v sibirski zimi zbrano sodelovalo okoli 60.000 ljudi, je sveti oče nastopil kot glasnik sprave. „Odpustimo in prosimo odpuščanja! Prosim odpuščanje in odpuščati je pot, nadvse vredna človeka.“ Pomenljivo je, da je papež svoje romanje v Sarajevo sklenil s podelitvijo priznanj Janeza XXIII. štirim dobrotornim ustanovam: katoliški Karitas, pravoslavnemu Dobrotvoru, muslimanskemu Merhamedu in judovski Benevolenciji. Pri graditvi miru ima glavno besedo dejavna ljubezen! (sč)

sredi svojega naroda in s svojim narodom. In nikdar nisem podvomil v pravilnost te odločitve, kljub občasnim težavam z vladajočo partijo. Sicer pa so bila ta leta neizmerno lepa, polna delovnega zanaša in notranje sreče.

Ko me je leta 1981 kardinal Poupard nepričakovano in mimo mojih načrtov povabil v Rim, so mi prijatelji iz Argentine pisali nekako takole: „Zdaj si zopet 'naš'; postani član emigrantskih organizacij.“ Odgovoril sem jim: „Ne, gospodje, sedaj imam svojo domovino in se ji ne nameravam odpovedati.“ Ponovna pridobitev domovine je bila pomembna za moje razmišljanje in delovanje v Cerkvi, pa tudi za moje notranje ravnovesje. Seveda se je tudi iz bolečine tujstva rodilo marsikaj dragocenega. Če ne drugo, znanje nekaj evropskih jezikov, notranje poznanje kultur in mišljenja narodov, med katerimi sem živel, premagovanje nekaterih značilnih - in nevarnih - slovenskih lastnosti, kot so otožnost ali nekoliko plah odnos do življenja in podobne hibe našega narodnega značaja. „Vse je milost,“ je zapisal Georges Bernanos na koncu svojega romana „Dnevnik vaškega župnika“.

Če je dovoljeno govoriti o sebi - ni pa priporočljivo - naj spregovorim še o notranjem razvoju svoje vere. Moja otroška, od staršev in vernega okolja sprejeta vera z rahlim janzenističnim pridihom, ki je bil

dokaj navzoč v slovenski krščanski vzgoji v predvojni letih, je bila ob izbruhu življenjske pomladi močno ogrožena. Ta izbruh je sovpadal z mojim vstopom v Novi svet. Južnoameriška tropska pokrajina s svojimi temnimi in vlažnimi gozdovi, s svojimi velikimi kalnimi vodami, s svojo silno pomladno svetlobo je napolnila srce petnajstletnega fanta. Trenutki omamne sreče so se menjavali z urami neznanske žalosti in bolečega hrepenenja po čistosti, po zasneženih vrhovih planin onkraj oceana. Zemeljske sile so vdirale vame in polagoma ožile življenjski prostor Bogu, ki mi je postajal vse bolj naddležen in odveč. Obenem so se v moji zavesti prebudili stari grški bogovi. Vstajali so kot davno pozabljeni nosilci globlje in lepše življenjske resnice od tiste, ki mi jo je nudilo krščanstvo. Hlastno sem pre-

Množica 60.000 ljudi se je udeležila sv. maše, ki jo je daroval papež Janez Pavel II. na stadionu Koševo.

biral vse, kar mi je prišlo v roke s področja grše mitologije.

V teh letih je bila v meni tudi močno navzoča želja po umetniškem izražanju in poskušal sem se - bolje, trudil sem se - s pesnjenjem, seveda brez kakršnegakoli omembe vrednega uspeha. Slovenščina se mi je kot izrazno sredstvo vse bolj oddaljevala, španščina pa mi še ni bila dovolj pri srcu. Tako sem iskal v drugo smer, v smer glasbenega izražanja in se vrgel v komponiranje. Prisluhnil sem notranjim zvokom, ki so bili vse močnejši in se predajal ekstazi melodij, ki so se mi zdele povsem nove in izvirne. Postal sem koncertna dvorana svojih še ne zapisanih kompozicij. Ta čas sem uglasbil nekaj

Kettejevih pesmi za solo in klavir, napisal nekaj klavirskih skladb in zasnoval uverturo za orkester z imenom „Sed de amor“, kjer se plepetajo naivni melodični motivi s krčevitimi sinkopami in strahotnim bubenjem. V nekem trenutku ustvarjalnega zanosa, ko sem sedel sredi cvetočih oranževcev, so na mah oživeli grški bogovi. Pred menoj so zablesteli v vsej svoji goli lepoti, ko so rajali sredi bujnega rastja in opojnih vonjev. Odveč je pripomniti, da sem to obdobje preživel v nepopisni notranji sreči, s prešernim občutkom svobode in bivanjske polnosti.

Toda s časom so te očarljive fantazme zbledele in izgubile vsakršno konsistenco. Ateizem se mi je vse bolj kazal kot

edino logično in pošteno stališče v življenju. Vendar se v dnu srca nisem nikdar ločil od Kristusa. Pač, svet je bil tu, sijajen in trden, in to mi je zadostovalo. V tem precepu sem se srečal z Romanom Guardinijem. V roke mi je prišla njegova knjiga „Der Herr“, ki je bila zame pravo razodetje. Prikazala mi je nov in sprejemljiv lik Jezusa Kristusa. Ta Kristus je bil vse kaj drugega kot grški bogovi: zgodovinsko določen, nenarejen, preprost v svoji plemenitosti, do kraja človeški v svoji božanski veličini, poln razumevanja do človeških slabosti in hkrati neizprosno zahteven v svoji veri v človeka. Tako se je začel proces poglobljanja v veri, kar je vplivalo tudi na mojo dokončno odločitev za duhovništvo. Guardianiju ne bom mogel biti nikdar dovolj hvaležen za odkritje pravega lika Jezusa Kristusa in za vsa spoznanja, ki sem jih ob branju njegovih del kasneje pridobil.

Naj omenim še drug milostni dogodek v zvezi z Guardianijem. Ko sem v Franciji študiral teologijo - tedaj sem bil v prvem letniku - sem nekega zgodnjejesenskega dne v parku graščine blizu Pariza pod starim orjaškim javorom bral Guardianijevo delo „Freiheit, Gnade, Schicksal“. Ko sem se v nekem trenutku odtrgal od besedila in se predal razmišljanju, se me je nekaj dotaknilo. Pravzaprav za to doživetje ni pravih besed. Bilo je kot nekakšno notranje prodiranje do tedaj neznanih globin, za katere sem čutil, da so pravzaprav brez dna. Tu je bilo dvojno spoznanje: spoznanje Boga kot globine vsega bivažočega, globine, ki se ti izmakne, brž ko misliš, da si jo dojel in ti dá slutiti nove, še neznane globine, in spoznanje sebe, kakršnega se dotlej nisem poznal. Doživetje, ki bi ga imenoval radost in lepota, če bi te uboge besede v tem primeru kaj pomenile. Izražal sem si ga s stavkom: „Bližam se nečemu, kar je neskončno lepo.“ Bog se mi je razodel kot dar in obluba, kot tisti, ki se mi že daje, in kot tisti, ki je obluba neskončno večjega. Zaslužil sem prihodnost, ki je že tu in je še ni, nekaj, kar je in obeta še neizmerno več; bivanje, ki se odpira v neskončno, z oblubo dopolnitve, za katero ni besed.

To milostno izkustvo me je do kraja utrdilo v moji katoliški veri in odtlej mi je vsak dvom o kakršnikoli, tudi najmanjši katoliški resnici, povsem tuj.

Naj k temu dodam še tole: v mojem notranjem razvoju marksizem ni nikdar predstavljal nobene skušnjave. Lahko bi bil grški pogan, komunist nikoli. Pač nekaj dam na svobodo misli in na zahteve srca. Marksizem-leninizem sem vselej dojemal kot nasilno omejevanje človeškega razumskega obzorja in kot grozljivo banalizacijo človeškega hrepenenja. Kazal se mi je kot strahotni antikulturalni pojav v zgodovini evropskega duha. Bil mi je do kraja zopr.

11. in 12. aprila 1997 je papež Janez Pavel II. obiskal Sarajevo, glavno mesto Bosne in Hercegovine.

»SKRITI ZAKLAD«

Presveto Srce Jezusovo

LOJZE KUKOVICA

„Slavim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to prikril modrim in bistrim, razodel pa malim. Da, Oče, tako ti je bilo všeč“ (Mt 11,25).

Te vrstice bi rade pomagale tem „malim“, da bi iskali in našli ta „dragoceni in skriti zaklad“: *ljubezen Jezusa Kristusa*.

Njih namen je isti, ki ga je imel apostol narodov, ko je pisal Efežanom: „Zato upogibam svoja kolena pred Očetom, od katerega izvirna vsako očetovstvo v nebesih in na zemlji, naj vam da po bogastvu svojega veličastva, da se po njegovem Duhu močno utrdite v notranjem človeku. Naj Kristus prebiva v vaših srcih, da bi tako, ukoreninjeni in utemeljeni v ljubezni, mogli z vsemi svetimi doumeti, kolikšna je širokost in dolgost in visočina in globočina..., ter spoznati Kristusovo ljubezen, ki presega vsakršno spoznanje, tako da bi zaživel v vsej božji popolnosti“ (3,14-19).

POMEN ČLOVEŠKEGA SRCA

Človeško srce ima dva pomena: fizično srce ali srce iz mesa in moralno srce ali duhovno srce. Fizično srce je eden najbolj važnih telesnih organov. Je kot neki stroj, ki neprestano deluje in poganja kri v vse dele telesa, da ga ohranja živega, močnega in zdravega. Če srce zbolí, zbolí celo telo, in če srce preneha delovati, človek umrje.

Duhovno srce je bistvo človeške duše. Temu srcu pripisujemo čustvene, duhovne in moralne dejavnosti človeškega življenja. Moralni in duhovni pomen človeškega srca je jasno podan v Stari in Novi zavezi. Po Svetem pismu je srce veselo in radostno, se čuti potrto, je lahko razočarano in se boji. Srce ima religiozna doživetja: je sedež vere, upanja in ljubezni, pa tudi sedež sovraštva, jeze in strahu. Srce je tudi vir misli, želja in dejanj. Naš Gospod sam je to razložil, ko je dejal: „Od znotraj namreč, iz človekovega srca, prihajajo hudobne misli, nečistovan-

ja, tatvine, uboji, prešuštva, pohlep, hudobija, zvijska, objestnost, nevoščljivost, bogokletje, napuh, nespamet. Vse te hudobije prihajajo od znotraj in omadežujejo človeka“ (Mk 7,21-23).

Isto se mora reči o dobrih namenih, mislih in dejanjih, ker prihajajo iz srca.

Lahko rečemo, da moralna višina kake osebe odvisi „od tega, kar ima v svojem srcu in da srce razodeva značaj človeškega bitja.“

POMEN JEZUSOVEGA SRCA

Po naši krščanski veri je Jezus Sin Boga Očeta, druga oseba presvete Trojice, ki je privzel našo človeško naravo, telo in

dušo. Kot Sin božji je od vekomaj rojen iz Očeta, medtem ko je kot človek bil spočet v Devici Mariji z močjo Svetega Duha in je bil v času rojen iz nje. Zato verujemo, da je Jezus pravi Bog in pravi človek. Kot tak ima resnično srce, fizično srce, kot ga ima vsak drug človek. Človeško telo, duša in srce Jezusovo, združeno z božanstvom, je srce božjega Sina.

Krščanska pobožnost in čiščenje Srca Jezusovega ima svoj izvor in temelj v Stari in Novi zavezi. Od starozaveznih obljub o Odrješniku, Mesiju, je jasno povedano, da bo Odrješnik imel sočutje in ljubezen do svojega ljudstva in da bodo iz njega pritekali potoki žive vode: „Studenec bo izviral iz hiše Gospodove“ (Joel 3,18). „Glej, Bog je moja rešitev. Z veseljem boste zajemali vodo iz studencev zveličanja“ (Iz 12,2-3).

Sam Odrješnik je potrdil, da se tiste obljube nanašajo nanj, kot to poroča njegov učenec Janez, da je Jezus v pogovoru s Samarijanko dejal: „Če bi poznala božji dar in kdo je, ki ti pravi: 'Daj mi piti', bi ga ti prosila in dal bi ti žive vode“ (Jn 4,10). In ko je učil v Jeruzalemu, je jasno izpovedal, da je bila tista obljuba povedana o njem, ko je povzdignil svoj glas in rekel: „Če je kdo žejen, naj pride k meni in naj pije. Kdor vame veruje, bodo iz njegovega osrčja tekle reke žive vode, kakor pravi Sveto pismo. To pa je rekel o Duhu, ki naj bi ga prejeli tisti, ki verujejo vanj. Duh namreč še ni prišel, ker Jezus še ni bil poveličan“ (Jn 7,37-39).

Sveti Duh je ljubezen Očeta in Sina, ki je izlita v naša srca, kot uči sv. Pavel: „Božja ljubezen je izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan“ (Rim 5,5). Še v drugem besedilu, ki ga je ohranil Matej, Jezus uči o svojem srcu: „Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vas bom poživil“ (Mt 11,28).

Razodetju Svetega pisma o Srcu Kristusovem je bilo dodano fizično in simbolično dejanje: Srce Jezusovo je bilo na križu prebodeno, kar

je tudi bilo napovedano po preroku. Ljubljeni Jezusov učenec, ki je stal poleg križa, da tole pričanje: „Ko so prišli do Jezusa in videli, da je mrtev, mu niso strli nog, temveč eden od vojakov mu je s sulico prebodel stran in takoj sta pritekli kri in voda. Tisti, ki je videl, je pričeval in njegovo pričevanje je resnično. On ve, da govori resnico, da bi tudi vi verovali. To se je namreč zgodilo, da se je spolnilo Sveto

pismo: 'Nobene kosti mu ne bodo zlomili'" (Jn 19,33-37).

SRCE JEZUSOVO JE JEZUSOVA LJUBEZEN

Do sedaj je bilo povedano, da je resnični pomen Jezusovega Srca njegova ljubezen, ki je hkrati človeška in božja, kajti obe naravi Jezusovi sta v eni osebi popolnoma združeni. Tu pa nastane vprašanje, komu je namenjena ta Jezusova ljubezen. Namenjena je najprej in predvsem njegovemu nebeškemu Očetu in na drugem mestu človeštvu.

LJUBEZEN JEZUSA DO NJEGOVEGA OČETA

Bog Oče je ustvaril človeka, ker ga je ljubil. Ustvaril ga je, da bi bil „njegova podoba“, njegov otrok, ki ga bo ljubil „z vsem srcem, z vso dušo, z vsemi močmi“. Toda človek je preziral svojega Očeta, mu odrekel ljubezen in pokorščino. To je greh, izvorni greh, v katerem imajo izvor vsi ostali grehi. In ker je človek zavrnil ljubezen svojega Očeta, je Očetov edinorojeni

Srce Jezusovo

ZDENKA SERAJNIK

*Utrujene nas kličeš, obtežene,
da k tebi bi, Odrešenik, prišli:
SRCE nas tvoje ljubi in želi
razdati milosti nam dragocene.*

*Krog sebe zbiraš brate razkropljene,
ki lastna nas slabost in greh teži,
zvičajnost hudobije nam grozi -
ovcè v nevarnosti smo nebojlene.*

*Odprto tvoje na-stežaj Srce
z zaupanjem krepí nas in navdaja,
napravljá naše breme nam lahkó.*

*Ti sam trpèl za nas si, za zemljó:
darítev tvoja - dvíga nas, osvaja,
hvaležno naše pesmi te slavé!*

Sin privzel človeško naravo, da bi ga v njej ljubil in mu bil pokoren „prav do smrti, do smrti na križu“ (Flp 2,8).

Je nekaj svetopisemskih mest, ki pričajo o tej resnici: „Zato pravi (Sin božji) ob svojem prihodu na svet: 'Daritve in darovanja nisi hotel, a telo si mi pripravil. Žgalne daritve in daritve za greh ti niso bile všeč. Tedaj sem rekel: Glej, prihajam - o meni je pisano v knjigi - da izpolnim, Bog, tvojo voljo'“ (Hebr 10,5-7).

Drugje je rekel: „Moja jed je storiti voljo tistega, ki me je poslal, Očeta“ (Jn 4,34). In ko se je bližalo njegovo trpljenje, je razložil svojim učencem, zakaj ga je prostovoljno sprejel nase, ko je dejal: „Svet naj spozna, da ljubim Očeta in delam tako, kakor mi je naročil Oče“ (Jn 14,31). Iz teh in drugih besed ter dejanj našega Gospoda lahko vidimo, kako njegovo Srce govori o ljubezni do svojega nebeškega Očeta.

JEZUSOVA LJUBEZEN DO NAS LJUDI

Vse Jezusovo življenje na zemlji je bilo neprestano javljanje in dokaz njegove ljubezni do ljudi, katere je prišel odrešiti. Iz te ljubezni do nas in do našega zveličanja je prišel iz nebes in čeprav „je bil božje narave, se ni ljubosumno oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izničil tako, da je prevzel vlogo hlapca in postal podoben ljudem. Po zunanosti je bil kakor človek in je sam sebe ponižal tako, da je postal pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu“ (Flp 2,6-8).

Jezus je bil dobri Pastir, ki pozna in ljubi svoje ovce in da življenje zanje (Jn 10,13-15). Ko je končaval svoje poslanstvo na zemlji, „je ljubil svoje in jih ljubil do konca“. In da bi jim izkazal svojo ljubezen, „jim je umil noge z lastnimi rokami“ (Jn 13,1-15).

Še več je storil, ko jim je dal sam sebe v jed in pijačo: „Medtem ko so jedli, je Jezus vzel kruh, zmolil nad njim blagoslov, ga razlomil, dal učencem in rekel: 'Vzemite, jejte, to je moje telo'. Nato je vzel kelih, se zahvalil, jim ga dal in rekel: 'Pijte iz njega vsi! To je namreč moja kri, kri zaveze, ki se za mnoge preliva v odpuščanje grehov'“ (Mt 26,26-28). Zakaj? Ker je njegovo Srce gorelo od ljubezni do njih.

In ko bi ta dejanja ljubezni še ne bila zadostna, jim je dejal: „Kakor je Oče ljubil mene, sem tudi jaz ljubil vas“ (Jn 15,9). Človek ne more imeti večje ljubezni, kot da dá svoje življenje za svoje prijatelje. „Vi ste moji prijatelji, če delate, kar vam naročam“ (Jn 15,13-16). In tedaj je šel in daroval zanje svoje življenje; daroval je

svoje telo in kri, svoje srce in dušo v bridkem trpljenju in sramotni smrti na križu - zanje in za vse nas!

JEZUSOVA LJUBEZEN PO VSTAJENJU

Vstajenje in vnebohod sta dopolnilo njegove daritve. S temi dejanji je postalo jasno, da je Oče sprejel žrtev svojega učlovečenega Sina in jo dal njegovemu ljudstvu. Njegovo vstajenje in vnebohod sta za slavo Očeta in za srečo njegovih bratov in sester.

Ljubezen Srca Jezusovega je tako velika in močna, da ni mogel pustiti svojih ljubljenih samih „kot sirot na zemlji“. Ko se je bližal trenutek, da se poslovijo od njih in gre k Očetu, se je odločil, da bo „ostal z njimi do konca sveta“. Kako? Najprej po Svetem Duhu, ki ga je obljubil poslati od Očeta in nato v zakramentu presvete Evharistije. Evharistija je iznajdba Jezusove ljubezni. V tem čudovitem zakramentu ljubezni je ostal s svojim ljudstvom na tri načine.

Po resnični pričujočnosti v svetem zakramentu. Ko duhovnik posveti kruh v Kris-

Rojstvo Janeza Krstnika

ZDENKA SERAJNIK

*Ko zadnje upanje nam odpove,
zgubijo zadnja se pričakovanja,
nebo še vedno blagovest oznanja
in uresniči naše nam željé!*

*Kako se naša srca vzradosté,
ko se GLASNIK rodi in nam naklanja
spet upanja in spet pričakovanja,
da se Gospod usmilil bo zemljé - - -*

*Med nami dete, ki pripravljá pot,
da pride sam Odrešenik med nas
in naše duše prerodé se v njem.*

*Kot zarja bliža našim se očem,
v obrisih božji vidimo obraz -
radóst najoečja bo - njegov prihod!*

tusovo telo, postane tam Kristus resnično pričujoč s svojo človeško in božjo naravo, skrit pod podobo evharističnega kruha ter potrpežljivo in ljubeznivo čaka svoje prijatelje, ki so še na poti, pripravljen, da jih rešuje, jim pomaga in jih tolaži, poslušati in učiti. Tam živi, da postane „žrtev“, tovariš na zadnji poti tistih, ki odhajajo s tega sveta. Tam živi, da sprejme naše čiščenje in zahvalo ter da nas daruje presveti Trojici in je zmeraj pripravljen blagoslavljaliti tiste, ki ga pridejo obiskati.

Jezus je sklenil ostati s svojim ljudstvom pri daritvi svete maše. Pri daritvi svete maše nadaljuje odrešilno delo svoje smrti na križu, svoje vstajenje in vnebohod. Kadar koli se daruje sveta maša, se obnavlja Kristusova daritev v hvalo in zahvalo njegovemu nebeškemu Očetu in za odrešenje in dobrobit njegovih bratov in sester; „Zakaj kolikorkrat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate Gospodovo smrt, dokler ne pride“ (1 Kor 11,26).

Jezus ostane s svojimi verniki kot duhovna hrana in pijača. V času svojega učenja je v Kafarnaumu jasno povedal, da je njegovo telo resnična hrana in njegova kri resnična pijača, ki prihaja iz nebes za več-

no življenje, ko je rekel: „Kdor je moje telo in pije mojo kri, bo živel v meni in jaz v njem“ (Jn 6,53-58). Zato sta pobožnost do Presvetega Srca in pobožnost do Evharistije tesno notranje povezani; še več, sta eno, ker gre v obeh za istega Jezusa, našega Prijatelja in Gospoda.

Fizično Srce Jezusovo je znamenje in simbol ljubezni. Fizično človeško srce je naravni znak in simbol človeške ljubezni. Papež Pij XII. je v okrožnici Haurietis aquas to takole povedal: „To sledi od tud, ker je njegovo Srce kot katerikoli drug od njegovega telesa naravno znamenje in simbol njegove neizmerne ljubezni do človeškega rodu“. In papež Leon XIII. v svoji okrožnici piše: „Presveto Srce, simbol in jasna podoba neizmerne ljubezni Jezusa Kristusa, je tisto, kar nas nagiba, da mi ljubezen tudi vračamo.“

KRATKA ZGODOVINA POBOŽNOSTI K PRESVETEMU SRCU JEZUSOVEMU

Bilo je v 17. stoletju, ko se je začela širiti v Cerкви moderna pobožnost k presvetemu Srcu Jezusovemu. Širiti se je začela zlasti potem, ko je sv. Marjeta Alacoque v letu 1673 imela število prikazanij Jezusa samega, ki ji je pokazal svoje srce v plamenih in obdano od trnja. Razložil ji je pomen prikazanja: njegovo Srce je polno ljubezni in usmiljenja do ljudi in trpi, ker se toliko greši proti njemu s strani prav tistega ljudstva, ki ga je on odrešil. Izrazil ji je željo, da bi bilo njegovo Srce poznano, češče in ljubljeno. Prosil je tudi, da bi se njegovemu Srcu zadoščevalo za grehe, s katerimi ga ljudje žalijo.

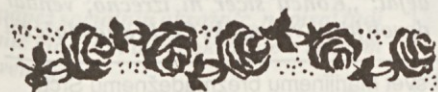
Dal je tudi mnogo obljub častilcem svojega Srca, od katerih je najbolj poznanih 12, danih tistim, ki bi se posvetili njegovemu Srcu. Tako se je po zaslugi sv. Marjete Alacoque, njene kongregacije in njenega duhovnega voditelja sv. Klavdija de la Colombière pobožnost k presvetemu Srcu začela hitro širiti po svetu. Od tedaj so mnogi razlagali njen smisel in jo toпло priporočali. To vse do najnovejšega časa. Najbolj znamenita okrožnica te vrste je Haurietis aquas Pija XII. iz leta 1956.

12 OBLJUB JEZUSA KRISTUSA

Jezus Kristus je dal po sv. Marjeti Alacoque 12 obljub ljubiteljem in častilcem njegovega presvetega Srca. Te obljube so:

1. Dal jim bom vse potrebne milosti za njihovo delo in za njihov življenjski stan.

2. Dal jim bom mir v njihovih hišah.
3. Pomagal jim bom v vseh njihovih težavah.
4. Bom njihovo varno zavetje v življenju in posebej še v smrti uri.
5. Bogato bom blagoslovil vse, česar se bodo lotili.
6. Grešniki bodo našli v mojem Srcu neskončni vir usmiljenja.
7. Indiferentne duše bodo postale goreče.
8. Goreče duše bodo dosegle visoko populacijo.
9. Blagoslovil bom hiše, v katerih bo češčena slika mojega presvetega Srca.
10. Duhovnikom bom dal dar, da bodo ganili tudi najbolj trda srca grešnikov.
11. Tisti, ki bodo širili to pobožnost, bodo imeli zapisana svoja imena v mojem Srcu in ne bodo nikdar izbrisana.
12. **VELIKA OBLJUBA:** V usmiljenju svojega Srca bom dal končno spokornost v uri smrti tistim, ki bodo prejeli sveto obhajilo na devet zaporednih prvih petkov. Umrli bodo v moji milosti in prejeli zakramente. Moje božje Srce jim bo varno zavetje v tistem zadnjem trenutku.

Sveti Peter in Pavel

ZDENKA SERAJNIK

Stojiš pred nami, sam človekov Sin, vprašuješ, kaj o tebi mislimo - kako na vse ti odgovarjamo, kar storil čudovitih si reči?

Glasno ti misel v nas odgovori, prizna, da SIN SI ŽIVEGA BOGA, zato častimo te in molimo, iz vseh te ljubimo srca globin.

Ljubezen v nas - za temelj si izbral, zgradil na njej si kot na živo SKALO kraljestvo svoje - CERKEV večnosti.

Sovražnik proti njej je brez moči, kraljestvo božje mu bo kljubovalo: Gospod bo svojim zvestim - zvest ostal!

Marijino brezmadežno srce

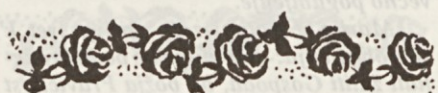
ZDENKA SERAJNIK

Ozri, ozri na nas se, o Gospa, saj tvoje je brezmadežno srce dovolj spoznalo zemeljsko gorje: izprôsi milosti nam od Boga!

Ljubezen čista tvojega duha nas išče, kliče, spremlja z dne do dne, nevarnosti od nas odvraca zle, v Očetovo nas hišo pripelja.

O, daj, da kakor ti bi ohranili besede žive tvojega Sinu v globini src kot dragocen zaklad.

Izprôsi, da bogat rodili sad ljubezni božje bi in sad - miru - brez madeža v življenju ti sledili!

80 LET OD FATIME

LOJZE KUKOVICA

Katoliški svet praznuje letos 80. obletnico Marijinih prikazovanj v Fatimi. Skozi pet zaporednih mesecev, začenši s 13. majem 1917, se je Marija enkrat na mesec prikazovala trem revnim pastirčkom: Hijacinti, Francku in Luciji. Zadnjikrat se jim je prikazala 13. oktobra, ko se je tudi zgodil veliko „sončni čudež“. Prvima dvema vidcema je Marija tudi napovedala, da ju bo kmalu vzela k sebi v nebo, kar se je tudi zgodilo, najstarejša, desetletna Lucija pa da bo morala ostati še na zemlji, da bo svetu oznanjevala fatimsko sporočilo. Lucija je nedolgo po končanih prikazovanjih stopila v redovniški stan in danes živi kot karmeličanka v portugalskem mestu Oporto.

Glas fatimskih dogodkov ni več utihnil. Vseh preteklih 80 let je opozarjal in vabil svet k molitvi, spreobrnjenju in pokori za grešnike ter k posvetitvi Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Bistvo fatimskega sporočila Marije svetu obstoji v omenjenih prošnjah Marije svetu.

„Svet naj preneha z grehi žaliti Boga, ki je že preveč žaljen,“ to je prva zahteva, ki jo Bog naslavlja na svet po svoji in naši Materi Mariji. Odkar sta se naša prva starša uprla Bogu, ni nehala človeštvo Boga žaliti z grehi. V nekaterih dobah svoje zgodovine bolj, v drugih manj. Nobenega dvoma pa ni, da ima prav naš čas žalostno prednost, da je danes greha verjetno več in hujšega kot v katerikoli drugi dobi človeške zgodovine. Novo poganstvo in v vse zasebno in javno življenje vdirajoči ateizem, laicizem in hedonizem kot umazana reka poplavlja svet. Človeštvo hoče zase usodno svobodo od Boga in njegovih postav, predajajoč se tudi najbolj strahotnim in nagnusnim zablodam. Še več, po besedah Pija XII, sodobno človeštvo zgublja celo sam čut za greh.

Da je človeštvo v polnem procesu odpadanja od Boga, ni samo splošno občutje vernih in poštenih ljudi, temveč je sodba Boga samega, ki prav po Mariji v Fatimi svet obtožuje rastočega pogreznega v greh. Vemo, da se ta strahotna poplava greha širi na pobudo „kneza teme“, ki hoče človeštvo odtrgati od Boga in ga pahnuti v večno pogubljenje.

Marija v Fatimi zato poziva svet k spreobrnjenju: „Če ljudje ne bodo prenehali žaliti Gospoda, bo božja Pravičnost

svet kaznovala z novimi in še hujšimi kaznimi“. Je svet poslušal to Marijino svarilo, se je človeštvo res poboljšalo? Vse kaže, da ne, kajti prišla je kazen v groznih dveh svetovnih vojnah in grozi nam celo tretja, ki bo lahko neprimerno hujša od vsega, kar si človek more predstavljati.

Druga Marijina prošnja v Fatimi je, naj ljudje delamo pokoro v zadoščenje za svoje in drugih grehe. Božja pravičnost zahteva kazen in pokoro za greh. Kadar je veliko greha, je treba tudi veliko pokore. Ta dolžnost pokore za nas, padle Adamove otroke, ni lahka, še manj prijetna. Toda Bog nikdar ne zahteva nič nemogočega od človeka. In kar se mu zdi pretežko, mu božja pomoč, izprošena z molitvijo, naredi možno.

Tretje Marijino naročilo v Fatimi je, naj ljudje več molimo. V tem razburkanem času ljudje najdemo vedno manj časa in zadostnega notranjega miru za molitev. In vendar je molitev življenje našega življenja. Kar je zrak za pljuča, je molitev za

duhovno življenje. Če ne molimo - in to ne le na hitro in takorekoč mimogrede - začno naše duhovne energije pešati in tako ni čudno, da nam življenje po božjih zapovedih postane težko in pretežko. Kdor je lačen in ne sprejme hrane, ki se mu ponuja, je sam kriv, če mu opešajo moči in pride v nevarnost njegovo zdravje in celo življenje. Isti zakon velja tudi v duhovnem življenju. Hrano za svoje krščansko življenje dobivamo zlasti v molitvi in prejetju zakramentov.

Marija v Fatimi nam še posebej priporoča molitev rožnega venca. Zanimivo je, da Cerkev, ko nas vabi na splošno k pogostni molitvi, redno ne priporoča vernikom nobene določene molitve. Za kate-re molitve se kdo odloči, odvisi od duhovne potrebe in okusa posameznikov. To velja tudi za marijanske pobožnosti. Tako na primer tudi 2. vatikanski koncil ne priporoča nobene posebne marijanske pobožnosti, ampak le na splošno vabi k češčenju Matere božje.

Nasprotno je pa papež Pavel VI. v okrožnici Christi Matri iz leta 1966 posebej priporočil molitev rožnega venca, ko je dejal: „Koncil sicer ni izrecno, vendar dovolj jasno vse otroke Cerkve navduševal

Rim, 25. marca 1984: Janez Pavel II. izroči svet Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

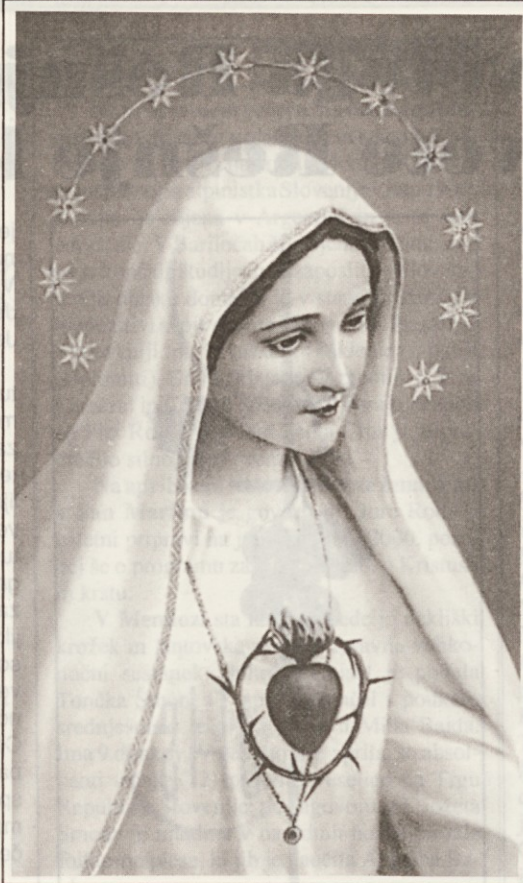
za rožni venec." In res, če kakšna pobožnost, potem ravno rožni venec pokaže tudi Marijo kot najožjo sodelavko Kristusovo pri njegovem odrešilnem delu, ko molilca vodi k premišljevanju Jezusovega življenja v njegovih veselih, žalostnih in častljivih skrivnostih. Zato je vsa katoliška tradicija od srednjega veka dalje imela rožni venec v posebej visoki časti. Po tej molitvi so svetniki delali čudeže, ko so vodili ljudi k spreobrnjenju in svetemu življenju. V rožnem vencu se premišljuje celotna zgodovina odrešenja od učlovečenja do Kristusove zmage nad grehom in smrtjo v njegovem vstajenju in poveličanem vnebohodu.

Marija sama v vseh prikazanjih od Lurda preko Fatime do Medjugorja toplo priporoča in prosi, naj pogosto in pobožno molimo rožni venec, to preprosto, a njej tako drago molitev. Pa tudi vsi zadnji papeži od Leona XIII. do Janeza Pavla II. nenehno priporočajo molitev rožnega vena. Najkot zanimivost omenim, da je Leon XIII., ki je v svetu znan predvsem kot papež socialnih okrožnic, napisal tudi nič manj kot deset okrožnic o rožnem vencu.

Pa še drugo pobožnost je Marija v Fatimi prosila in priporočila: posvetitev njenemu brezmadežnemu Srcu. Češčenje Marijinega brezmadežnega Srca je nedvomno središčno fatimsko sporočilo. To češčenje Marijinega Srca in spravnih značaj prvih sobot v mesecu, za katere Marija tudi prosi v Fatimi, sta bili sicer že znani pred Fatimo. Fatimsko sporočilo pa je obojemu dalo veliko novo pobudo, zlasti še posvetitvi Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Marija je že pri svojem prvem prikazanju (13. maja 1917) Luciji sporočila njeno življenjsko nalogo: širjenje pobožnosti do njenega brezmadežnega Srca. Takole ji je govorila: „Jezus hoče s tvojim sodelovanjem doseči, da me bodo ljudje spoznali in vzljubili. Na svetu hoče vzpostaviti pobožnost do mojega brezmadežnega Srca. Moje brezmadežno Srce bo tvoje pribežališče in pot, ki te bo vodila k Bogu." Ob drugi priložnosti je po Luciji dala naslednjo obljubo tistim, ki bodo gojili to pobožnost: „Kdor jo bo izpolnjeval, - ji je rekla - mu obljubim zveličanje."

Posebna oblika češčenja Marije je torej posvetitev njenemu brezmadežnemu Srcu. Gre za neko novo, slovesno ponovi-

tev posvetitve Bogu, ki jo vsak kristjan izvrši pri krstu. Tedaj postane na poseben način popolna in nepreklicna božja last. Tako kot pri posvetitvi presvetemu Srcu Jezusovemu, tudi pri posvetitvi Marijinemu brezmadežnemu Srcu obnovimo ono krstno obljubo, da bomo posnemajoč Marijo in pod njenim varstvom in vodstvom služili le Bogu kot svojemu Kralju in Gospodu, kot mu je služila ona, katere življenje je bil neprestan in nikdar preklican „zgodi se“.

Cerkev je zelo resno sprejela Marijino naročilo za posvetitev njenemu brezmadežnemu Srcu. Potem, ko je škof iz Leiria (kamor spada tudi mala vasica Fatima) dne 13. oktobra 1930 pred velikansko množico razglasil, da so fatimska prikazovanja verodostojna, so vsi portugalski škofje, zbrani v Fatimi, eno leto pozneje slovesno posvetili Portugalsko Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Tudi Rim je na različne načine in ob različnih priložnostih potrjeval Fatimo. Tako je bil npr. Pij XII. tako naklonjen Fatimi, da bi ga lahko imenovali „papež Fatime“. Dne 8. decembra 1942, ko je najhuje divjala druga svetovna vojna, je

službeno in slovesno posvetil ves svet brezmadežnemu Srcu Marijinemu. In 13. maja 1947 (torej ob 30. obletnici prvega marijinega prikazovanja v Fatimi) je Marijin kip iz globeli Iria pri Fatimi začel zmagoslavno romanje po evropskih državah in pozneje tudi po vsem svetu - romanje, ki je pritegnilo velikanske množice ne samo vernih, temveč tudi drugovercev in celo brezvercev. Enako je spet Pij XII. leta 1952 posebej posvetil tudi Rusijo Marijinemu brezmadežnemu Srcu, kar je Marija v Fatimi tudi izrecno prosila.

Za konec teh vrstic naj omenim samo še obisk papeža Janeza Pavla II. v Fatimi, 13. maja 1982, da se zahvali za čudežno rešitev življenja ob priliki atentata, čigar žrtev je bil ravno eno leto prej na trgu sv. Petra v Rimu. Tudi on je ponovno posvetil svet Marijinemu brezmadežnemu Srcu in to posvetitev tudi pogosto obnovil. Sam se je že v rani mladosti posvetil Mariji.

Še po mnogih drugih razodetjih Marija prosi, naj se posvetimo njene- mu brezmadežnemu Srcu. Naj se posvetimo kot posamezniki, pa tudi kot družine, kot narodi in kot ves svet. Kdor se ji posveti, mu obljublja, da bo našel v njenem Srcu varno zatočišče v sedanjih velikih nevarnostih za večno zveličanje. Posvečenim družinam obljublja, da ne bo skrbela le za njihov duhovni blagor, temveč tudi za njihovo časno, vsakdanjo blaginjo. Svetu pa obljublja mir in srečo. More Marija obljubiti kaj več?!

Predpomladna

KAREL MAUSER

Božam beli žamet
vrbovih mačic,
v zraku visi ščebet ptičev
kakor oblak kadila.

Kakor srebrne kaplje
padajo sončni žarki v travo,
s sladkimi udarci bijejo
v čaše vijoličastih podleskov.

Praznik svetega Rešnjega telesa in svete Rešnje krvi

V Argentini ga bomo praznovali v nedeljo, 1. junija, procesija pa bo v Buenos Airesu naslednjo nedeljo, 8. junija.

Je to praznik vere v Jezusovo obljubo, ki jo je dal v Kafarnaumu, in v veliko gostijo, ki jo je na veliki četrtek pri zadnji večerji pripravil človeštvu. Jezus je navzoč pod podobo kruha in vina, da se nam daje v hrano in pijačo.

Procesija s svetim Rešnjim telesom daje prazniku veličastno zunanjo podobo, obenem pa naglašča pomembnost nebeške hrane na poti proti večnemu domu. Hkrati je procesija javna slovesna izpoved vere v Kristusovo trajno navzočnost v najsvetejšem zakramentu, vmesne prošnje pa so izraz prepričanja, da vsemu človeškemu prizadevanju daje pravi uspeh Gospod s svojim blagoslovom.

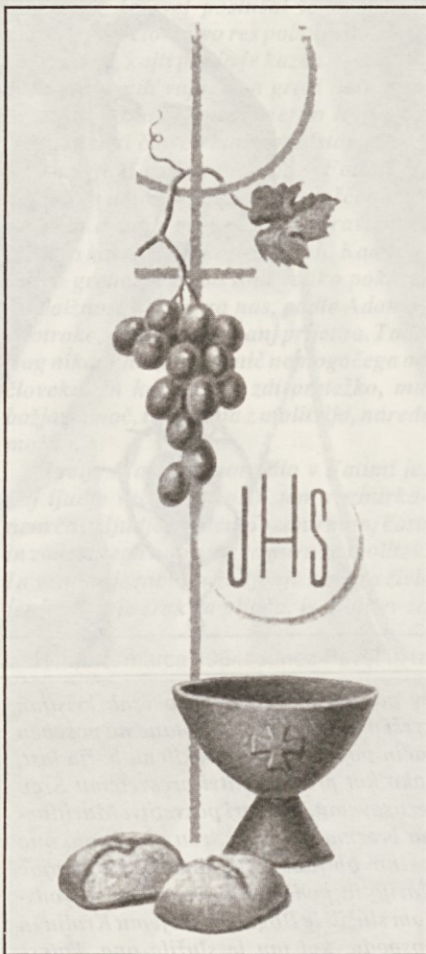
Ta dan pokažemo Bogu svoje veselje in hvaležnost za evharistijo, ki obsega ves duhovni zaklad Cerkve, Kristusa samega, živi kruh, ki daje ljudem življenje.

Evharistična skrivnost zasluži naše zahvaljevanje in češčenje. Češčenje se mora kazati pri vsakem srečanju z najsvetejšim zakramentom. Ima pa različne oblike: zasebna molitev, skupne ure češčenja, izpostavitve Najsvetejšega, blagoslov z Najsvetejšim, evharistične procesije in evharistični kongresi.

46. svetovni kongres je bil od 25. maja do 1. junija letos v Wroclavu na Poljskem, kjer je 31. maja vodil somaševanje na wroclavškem letališču sveti oče Janez Pavel II. Geslo kongresa je bilo „Evharistija in svoboda“. Papež bo ostal na Poljskem kar 11 dni, od 31. maja do 10. junija.

Mašna daritev in obhajilo

Uvajanje v krščansko življenje doseže svojo popolnost v obhajanju presvete evharistije. Zbrani pri evharističnem slavu se Bogu zahvaljujemo in darujemo po Kristusu, v Kristusu in s Kristusom. Kristus nam je dal kot oporoko ljubezni v hrano svoje telo in v pijačo svojo kri. On sam živi med nami pod podobo kruha in vina, ki ju darujemo nebeškemu Očetu in izpolnjujemo njegovo naročilo, ki ga je dal pri zadnji večerji: To delajte v moj spomin. Kristjani imenujemo evharistično skrivnost tudi sveto Rešnje

telo in kri, zakrament ljubezni, Jagnjetova gostija, lomljenje kruha, sveta večerja. Verovatni moramo Jezusovim besedam, ko je rekel: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je resnična jed in moja kri resnična pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem“ (Jan 6,54-56).

Evharistijo darujemo. Darovati pa pomeni izročiti se Bogu. Jezus je to storil na križu, ko se je popolnoma izročil v roke Očetu, saj je pretil svojo kri. Njegova daritev je največje dejanje ljubezni. V evharistični daritvi se zgodi isto kot na križu, le način je drugačen. Rečemo, da se Jezus daruje na nekrvav način. Tudi mi se pri maši darujemo Bogu. Prinašamo mu v dar svoje živl-

jenje z veselimi in žalostnimi trenutki, z napori in omahovanji, z dvomi in upanjem. Vse darujemo nebeškemu Očetu skupaj z Jezusom in tako je evharistija obhajanje Jezusove in naše daritve.

Obhajilo je sestavni del evharistije. Kristus želi, da bi verniki, ki se udeležujejo maše, prejeli tudi obhajilo. Saj je naročil pri zadnji večerji: „Vzemite, jejte, to je moje telo“ (Mt 26, 26). Mnogi ne gredo, ker mislijo, da morajo iti prej k spovedi. Če imajo velik greh, je to res, sicer pa nam obhajilo tudi odpušča male grehe. K obhajilu ne gremo, ker bi ga bili morda vredni, marveč zato, ker ga potrebujemo za življenje. Obhajilo je moč za čimbolj zvesto hojo za Kristusom. Seveda ne smemo zanemarjati spovedi, saj nam zakrament svete pokore daje novih moči v boju z napakami in grehi. Cerkev nam priporoča pogostno obhajilo, ki pa ne sme postati samo zunanja navada. Iz spoštovanja do najsvetejšega zakramenta moramo biti tešč vsaj eno uro, bolniki pa četrt ure pred obhajilom. Voda ne krši posta.

Svete hostije, ki so ostale od obhajila, duhovnik spravi v tabernakelj, da bo z njimi obhajal prihodnjic in bolnike. Tako je Jezus v vsaki župnijski cerkvi vedno navzoč v svetem Rešnjem telesu. Njegovo navzočnost kaže večna luč. Prav je, da Jezusa častimo, se mu zahvaljujemo in ga prosimo. Lepo je, da ga, če le imamo priložnost, obiščemo v cerkvi, saj je naš prijatelj.

Zgradba maše in njene sestavine

Maša je sestavljena iz dveh delov: iz besednega in evharističnega bogoslužja. Na začetku je začetni obred, vse pa konča sklepni obred.

Začetni obred nas pripravi na poslušanje božje besede in obhajanje svetih skrivnosti. Začnemo ga s pesmijo, ki nam približa vsebino praznika in nas medsebojno poveže v eno družino. Duhovnik, ki predseduje svetemu zboru, poljubi oltar, ki pomeni Kristusa. Nato se pokrižamo in pozdravimo in s tem razodevamo skrivnost Cerkve, saj smo zbrani v imenu troedinega Boga. Kesamo se grehov in prosimo Boga, naj se nas usmili. Ob praznikih pojemo ali molimo slavo. Duhovnik zmoli glavno mašno prošnjo, v katero vključimo tudi svojo pripravljenost služiti Cerkvi v Kristusu in v Svetem Duhu.

Praznik sv. Rešnjega telesa

ZDENKA SERAJNIK

Pozdravljamo te, sveti BOŽJI KRUH, pozdravljamo te, sveta BOŽJAMANA: popotnikom si iz nebes poslana, življenje sveto našega rodù!

Kako bi te prezrli, pozabili: skrivnostno JEZUSOVO si TELO, duhovna hrana si za vso zemljó - v ljubezni bomo se s teboj združili.

Daruješ se nam, da nas posvečuješ, saj težka je, zahtevna naša pot: s teboj obvarujemo zla se, zmot - EN KRUH različne narode združuje.

Použiješ v svojo božjo nas skrivnost, s teboj na zemlji - večnost zaživimo, hvaležno molimo te in častimo: ti naš zaklad si, naša si - radó!

Slavimo z angeli te, nebeščani, slavimo z ljudstvi celega sveta, slavimo z vzdihli iz globin srca pri JAGNJETA GOSTIJI srečni, zbrani!

Besedno bogoslužje razgrne pred nas del bogastva božjega razodetja. Berila so odlomki iz svetega pisma stare zaveze in iz pisem apostolov. Po prvem berilu (ob nedeljah in praznikih sta dve) pojemo ali molimo psalm. Aleluja in kratek odpev, ki sledi psalmu ali berilu, napovedujeta evangelijsko sporočilo. Aleluja je vzklik veselja in nas vabi, naj Boga hvalimo za vse, kar je storil za nas in še vedno dela, ko nas odrešuje po Jezusu Kristusu. Evangelij je vrhunec besednega bogoslužja. V njem prisluhnemo Kristusovim besedam. Duhovnik nam potem v homiliji ali pridigi božjo besedo približa in nas povabi, da jo v življenju uresničujemo. Nato izpovemo vero kot odgovor na božjo besedo. V proujšanju za vse potrebe se obračamo k Bogu in ga prosimo za Cerkev, voditelje narodov, bolne in trpeče in za krajevno občestvo.

Evharistično bogoslužje se začne s pri-

IZ NAŠE KRONIKE

Na prosvetnem večeru Slovenskega planinskega društva v planinskem stanu v Bariločah je 21. marca nastopila Monika Kambič, najuspešnejša alpinistka Slovenije v letu 1996. Monika je rojena v Argentini in je tu tudi odrasla. V Bariločah živi njena družina, ona pa je končala študije in se zaposlila v Sloveniji. Ob obisku domačih je v stanu prikazala z diapozitivi svoje glavne vzpone: 89. Plezala je v Sloveniji, na Hrvaškem (Paklenica), Italiji (Dolomiti), Grčiji (Meteori) Argentini (Cerro Cathedral in Cerro López) ter v Peruju. Vzpon na Fitz Roy v provinci Santa Cruz ji je preprečilo silno slabo vreme.

Na aprilskem sestanku Zveze žena, mati v San Martinu je govoril dr. Jure Rode o triletni pripravi na jubilejno leto 2000, posebej še o programu za letošnje leto, o Kristusu in krstu.

V Mendozi sta na belo nedeljo dekliški krožek in fantovska zveza pripravila velikonočni sestanek; duhovno misel je podala Tončka Šmon. 12. aprila je začel s poukom srednješolski tečaj, ki ga vodi Miha Bajda. Ima 9 dijakov. V nedeljo, 13. aprila, so absolutni tečaja (12) priredili veselico na Trgu Republike Slovenije; po nagovoru inž. Jožeta Šmona je mladina v narodnih nošah plesala folklorne pleske, ki jih je naučila Angelca Bajda.

Na sestanku staršev Balantičeve šole je 13. aprila govorila Milena Ahčin: Dajmo otrokom materinščino.

Po mladinski sv. maši v cerkvi Marije Pomagaj sta v nedeljo, 13. aprila, govorila mladim zdravnik dr. Rudi Potočnik in duhovnik dr. Lojze Kukovica: „Ali je v medicini vse dovoljeno?“

pravo darov, ko na oltar prinesemo kruh in vino. Povabljeni smo k osebni darovanju lastnega življenja, pa tudi gmotno darujemo za potrebe cerkve ter za uboge in stiskane. Vrhunec svetega opravila je evharistična molitev, ki jo duhovnik glasno moli. V obhajilnem obredu se obrnemo k nebeškemu Očetu in zmolimo očenaš, izkažemo si medsebojno odpuščanje in si zaželimo mir, prejmemo sveto Rešnje telo in se v molitvi zahvaljujemo. Duhovnik sklene našo osebno zahvalo s skupno prošnjo Bogu, naj bi bogati darovi, ki smo jih prejeli, obrodili sadove v našem življenju.

Sklepni obred obsega oznanila, duhovnikov pozdrav, blagoslov in odslovitev. Poslani smo v vsakdanje življenje, da obrodimo sadove lepega krščanskega življenja.

36. občni zbor Kreditne zadruga Sloge je bil v nedeljo, 13. aprila, v Našem domu v San Justu. Zadruga ima 3150 članov. Po poročilih odbornikov je bil izvoljen upravni odbor: predsednik Anton Podržaj, podpredsednik Franc Hrovat, tajnik Franci Tomazin, podtajnik Ciril Jan, blagajnik Mavricij Kočar, namestnik blagajnika Marjan Oberžan; odborniki: Avgust Jeločnik, Milan Keržič, inž. Janez Krajnik, Marjan Kopač, Marjan Petkovešek; namestnik Janez Jenko; upravnik Marjan Loboda; nadzornik Božidar Fink. Zadruga je v redni zvezi z državami, združnim vrhovnim organom in članica Slovensko-latinsko-ameriške trgovske zbornice.

V Mendozi je bil 20. aprila občni zbor mladinskih organizacij; v Slovenskem dekliškem krožku so: predsednica: Milena Šmon, podpredsednica: Veronika Vilchez, tajnica: Urška Šmon, blagajničarka: Natalija Arrigoni, kulturni referentki: Erika Bajda in Magdalena Grintal, športnici: Andreja Leček in Anabel Manduca, voditeljica naraščajnic: Ana Bajuk. V Slovenski fantovski zvezi so: predsednik: Vladko Žumer, podpredsednika: Ernest Bajda in Pavel Šmon, tajnik: Vladimir Trlep, blagajnik: Marjan Hirschegger, voditeljica naraščajnikov: Jože Štirn in Avguština Vilchez, kulturna referenta: Tone Štirn in Damijan Žumer, športnika: Franci Šmon in Matjaž Grintal, gospodarji: Peter Slovša, Tine Šmon in Tomaž Bajda, odgovorni za glasbo: Matija Žumer, Milan Slovša in Gabriel Skerl.

Občni zbor Slomškovega doma je bil v nedeljo, 20. aprila, po maši; po poročilih odbornikov je bil izvoljen odbor, ki ga sestavlja: predsednik Marjan Jože Loboda, podpredsednica prof. Neda Dolenc, tajnik lic. Jože Oblak, podtajnica Alenka Schiffrer, blagajnik cont. Gregor Hribar, podblagajnik Anton Kastelic, kulturni referent Marko Selan, gospodar Jernej Tomazin; odborniki: za šolo Saša Omahna, za ZSMŽ Pavla Škraba, za mladino Pavlinka Vombergar in Damijan Tomazin in za nadzorni odbor Herman Zupan in Božidar Fink.

ZSMŽ San Justo, ki jo vodi Mici Malavašič Casullo, je v nedeljo, 20. aprila, priredila v Našem domu družinsko kosilo s srečelovom za pomoč potrebnim in pevskim nastopom mezzosopranistke Ani Rode in basista Luke Debevca; naslednjo nedeljo, 27. aprila, je organizirala v Slomškovem domu ramoška ZSMŽ, ki jo vodi Pavla Kovač Škraba, tudi družinsko kosilo in družabni program za dobrodelne namene zveze.

Koncert starih slovenskih pesmi je pod okriljem SKA izvajala v mali dvorani Slovenske hiše 25. aprila Bogdana Herman iz Ljubljane.

Dalje na strani 159

Katera je pot do uspeha?

POGOVOR Z DR. JOŽETOM BERNIKOM,
predsednikom Svetovnega slovenskega kongresa

Zapisal Stane Snaj

Dr. Jožeta Bernika in njegovo ženo dr. Marijo Bevčar Bernik poznam na videz že vrsto let, čeprav živita v Združenih državah Amerike. Imata namreč lepo navado, da vsako leto za božične praznike obiščeta sorodnike v Argentini, v San Justu, ter prijatelje in znance v Buenos Airesu in okolici. Vsak, kdor ju hoče srečati, ju bo pri božični polnočnici v Slovenski hiši gotovo našel. Oba sta iz znane skupine tistih slovenskih beguncev v Italiji, ki so v taboriščnih letih po vojni dobili štipendije za visokošolske študije v Španiji. Dr. Jože Bernik je postal poznan kot visok funkcionar znane ameriške farmacevtske družbe ABBOTT LABORATORIES. Leta 1994 je bil izvoljen na Dunaju za predsednika Svetovnega slovenskega kongresa za dobo treh let, mandat, ki mu poteče letos. Njega sem ob zadnjem obisku prosil za pogovor, ki ga bralci revije lahko berejo na teh straneh DŽ.

Najprej vas prosim, da se nam predstavite; od kod ste doma, kje ste študirali, kakšna je, na kratko, vaša življenjska pot?

Če se vam zdi, da to ne bo dolgočasilo vaših bralcev, naj bo. Rojen sem v Škofji Loki 1924. leta. Prva tri leta klasične gimnazije sem študiral v Mariboru, dokončal sem jo v Ljubljani. Moja sošolca od tam sta jezuit dr. Vladimir Kos, misijonar v Tokiu, in naslovni škof dr. Vekoslav Grmič. Kot begunec pred nacisti z Gorenjske sem živel v Ljubljani v Marijanišču. Tam sem med drugimi spoznal sošolca in prijatelja Lojzeta Grozdeta, katerega smo imeli že od njegove nasilne smrti za mučenca. Maturiral sem leta 1943. Na pravni fakulteti ljubljanske univerze sem bil le nekaj tednov, ker so jo nacisti kmalu zaprli. V tem času sem tudi sodeloval pri protikomunističnih predavanjih in sicer na klasični gimnaziji. Pred kratkim mi je v Ljubljani neki moj tedanji učenec pokazal nekaj literature, ki smo jo uporabljali pri teh predavanjih. Rekel mi je, da so se, žal, vse grozote in še več, o katerih smo govorili, uresničile pod komunističnim režimom. Spominjam se Marka Bajuka, ravnatelja klasične gimnazije, ki je bil do mene

prijazen, vendar sem vedno imel vtis, da smo bili predavatelji zanj preveč „zeleni za ušesi“, da bi bili lahko profesorji. Zadnje mesece pred koncem vojne sem bil v ljubljanskih zaporih na Miklošičevi, kamor so me zaprli gestapovci.

Ali bi hoteli opisati malo bolj podrobno svoja leta pod okupacijo?

Kot begunec od julija 1941 naprej sem nekaj mesecev živel pri dobri kmečki družini blizu Grosuplja, nato sem bil pa po zaslugi dobrotnikov sprejet v Marijanišče. Vmes se mi je ponudila priložnost za nekaj avanture. Tedanji tajnik SLS, duhovnik Marko Kranjc, je iskal nekoga, ki bi pisma slovenskih izgnancev iz Srbije, prinešena v Ljubljano na skrivaj, kar so delali v glavnem slovenski duhovniki, odnesel zaupnikom v Celje, Maribor in Trbovlje. Ker sem pri Šentvidu večkrat hodil ilegalno čez mejo, sem julija in avgusta dvakrat prevzel po dva nahrbtnika pisem, jih doma v Škofji Loki sortiral po krajih in se z avtobusom odpravil na Štajersko. Čeprav so nacisti tedaj že poostriili kontrolo, sem vsa pisma obakrat izročil zaupnikom, ti pa so jih razdelili naprej. Dobil sem tudi ustna navodila za dolo-

čene zaupnike SLS, da se tajno organizirajo za odpor proti okupatorju in da poiščejo stik z novozelandskimi vojnimi ujetniki, ki so jih nacisti tedaj, kot sem videl v Mariboru, uporabljali za dela na cestah. Sredi najhujše trojne sovražne okupacije je med nami živelo upanje, da nacisti ne bodo preživeli prve ruske zime.

Ko je bilo ustanovljeno domobranstvo, sem se prijavil. Ker je prav tedaj dnevnik Slovenec, ki ga je tiskala Katoliška tiskarna, iskal nekaj poročevalcev, sem sprejel delo tam. Ta tiskarna je že tedaj imela načrte za povojno modernizacijo in razširitev vsega svojega delovanja. Del tega načrta je bil, da nas nekaj neizsolanih poročevalcev pošljejo po vojni na študij v Pariz. Ko so Nemci spričo svojih porazov na vseh frontah proti koncu 1944 začeli rekrutirati za nemško delovno organizacijo TODT, sem dobil možnost, da sem decembra šel na propagandni odsek v štab gorenjskih domobrancev v Kranj. Izdajali smo domobranski bilten in se ukvarjali s propagando med domobranci in ljudmi. Vodstvo tega štaba je bilo v rokah oficirjev, ki so tudi prišli iz tedanje Ljubljanske pokrajine z namenom, da domobranstvo vojaško utrdijo in ga čim bolj odrgajo od nadzora gestapa. Bili so to res pokončni slovenski fantje, ki so se zavedali nevarnosti svoje naloge, vsi odločni nasprotniki nacizma. Vse najvažnejše stvari smo delali ilegalno, največ naše aktivnosti je šlo mimo Nemcev. Razdelili smo mnogo slovenske literature, vedno in povsod smo dvigali slovensko moralo in povezovali ljudi, ki so trpeli pod nacizmom in so vedeli, kaj jih čaka pod komunizmom. Imeli smo lepe uspehe. Vendar smo vedeli, da živimo v sposojnem času. Čeprav je bila nemška udarna moč že hudo oslABLJENA, je gestapo še vedno na vse načine skušal slediti našim dejavnostim. Tako je bila poslana v naš oddelek neka ujeta partizanka, ki je špijoni-rala za gestapo in za komuniste. Po vojni se ji ni nič zgodilo! Na lepem je februarja gestapo aretiral vse nas, ki smo prišli iz ljubljanske pokrajine. Oficirje so odpeljali v vojaške zapore na ljubljanski Grad, nas civiliste pa v zapore na Miklošičevi cesti. Ob bližajočem se koncu so nas civiliste izpustili

kak dan pred 3. majem, ko je bila na Taboru ustanovljena slovenska vlada in parlament. Ko sem hotel iti v Katoliško tiskarno, sem videl, da je bila pod stražo nemške policije, ker je Slovenec tisti dan mimo cenzure tiskal poročilo o slovenski vladi in njen program.

Zakaj so vas gestapovci zaprli, kaj so vam očitali?

Očitali so mi protinemško propagando in delovanje. Nameravali so nas poslati v nemško taborišče, toda zaradi bližajoče se fronte so imeli nacisti velike težave celo s prevozom vojaškega materiala in ranjenec in zato smo ostali v zaporih. Najbolj so me zasliševali o civilnem vodju gorenjskega domobranstva. To je bil Slavko Krek (menda nečak ministra Kreka, tedaj v Londonu), sicer študent prava, ki je znal živeti, imel velik avto in veliko denarja. Ta me je tudi prvič prepeljal čez mejo. Tega človeka, ki naj bi bil angleški agent (tega tedaj nisem vedel), sem k sreči premalo poznal, da bi mogel o njem kaj bistvenega povedati. V zameno sem bil pretepen. Boga sem zahvalil, da me niso zasliševali o mojem, leto mlajšem bratu Stanetu s partizanskim imenom Arti. Bil je v Ribnici kot trgovski vajenec, od koder je maja 1942 odšel v partizane in se kasneje kot član Vos-a pojavil na Gorenjskem. Za gorenjske domobrance sem se odločil tudi z upanjem, da bi mogel zaščititi našo družino na Gorenjskem, ki je bila v stalni nevarnosti, da jo selijo v Nemčijo zaradi sina-partizana. Upal sem tudi, nainvno seveda, da bi mogel prepričati brata, naj pride iz „gmajne“. Z njim nikdar nisem mogel dobiti zveze. Čeprav so mi tedaj to nekateri zamerili, sem se izognil vojaškim operacijam zaradi možnosti, da bi se moral kdaj s puško srečati s svojim bratom.

Pred rdečo „svobodo“ na tuje

Ko sem prišel iz gestapovskega zapora, je bila komunistična nevarnost že pred vrati Ljubljane. Tako sem se skupaj s sedaj pokojnim duhovnikom in zgodovinarjem Francetom Dolinarjem napotil na Gorenjsko proti Koroški. V Tržiču so me mobilizirali domobranci, vendar se je enota kmalu razšla in tako sem se pridružil župniku in nekaterim družinam iz Št. Jošta nad Vrhniko in se z njihovim kamionom peljal v Celovec in še naprej - do Lavanta pri Lienzu. Od tam sem šel dvakrat čez Dolomite v Italijo, v drugo skupaj z duhovnikom Vinkom Žakljem, in končno ostal tam. V Rimu smo študenti iz Katoliške akcije ustanovili društvo Slovenski akademiki v tujini. Tam je tudi delovalo

društvo Straža. Skupaj smo s pomočjo Pax Romane dobili zvezo s špansko katoliško organizacijo Obra Católica de Asistencia Universitaria (OCAU), ki je prav tedaj pripravljala v Madridu kolegij za študentbegunce iz komunističnega dela Evrope. Vseh študentov je bilo menda v Madridu okoli 150 in med temi 26 slovenskih študentov. Naše društvo je dobilo v Zaragozi mesta za sedem študentk (med njimi Marija Bevčar, sedaj moja žena), v Barceloni za deset študentk in študentov, ostali pa v Madridu, kjer je naša organizacija med drugimi dejavnostmi nekaj let pripravila tudi poletno srečanje slovenskih študentk in študentov v Španiji. Živelimo zelo skromno, vendar so bila ta leta lepa, saj so nam španski katoličani omogočili študij in mnogo drugega udejstvovanja. Falangizma nam nihče ni vsiljeval; kot tujci smo bili oproščeni obvezne vojaške in politične vzgoje na univerzi. Čeprav sem v Rimu študiral pravo, sem v Madridu pričel s študijem ekonomije, ker sem dojel že v Rimu, da pravniki, begunci pred komunizmom, niso imeli - v nasprotju z drugimi profesionalci - skoraj nobene možnosti za zaposlitev v svojem poklicu v tujem svetu. Aprila 1950 sem med prvimi z redno viso odšel v Združene države Amerike. Prišel sem v Chicago, kjer sem imel sestrično, ki je bila moj sponzor. Ob delu sem nadaljeval s študijem ekonomije, ga dokončal in znova začel študirati pravo. V podiplomskem študiju prava sem se specializiral v mednarodnem poslovnem pravu. V tistem času smo ustanovili društvo SAVA (Slovenski akademiki v Ameriki), ki je delovalo kako desetletje in je pripravilo več poletnih seminarjev in srečanj po raznih krajih Amerike in Kanade. Iz tega društva je prišlo kar nekaj znanih slovenskih intelektualcev in tudi slovenskih zakonov.

Izvedenec v mednarodnem poslovnem pravu
Po diplomi sem bil ne-

kaj let v pravni praksi, spomladi leta 1962 pa prišel v veliko farmacevtsko družbo Abbott Laboratories (Abbott), ki ima sedež blizu Waukegana, severno od Chicaga. Tam je še bila dokaj močna slovenska župnija. Abbott ima sedaj nad 50.000 zaposlenih z letnim prometom nad 12 milijard dolarjev. V tistem času je bila razmeroma majhna družba, vendar se je nekaj let prej že začela širiti izven ZDA. Začel sem kot odvetnik v mednarodnem pravnem oddelku, ki je bil tedaj ustanovljen. Čez tri leta sem kot podpredsednik mednarodnega oddelka postal odgovoren za vse pravne posle izven ZDA. Ob upokojitvi leta 1989 nas je bilo šest pravnikov samo za mednarodne pravne posle družbe.

Abbott se je hitro širil in odpirali smo poslovalnice in tovarne po vsem svetu. V Argentini je bila podružnica ustanovljena že pred vojno, kasneje je bila zgrajena nova tovarna v Florencio Varela. Službeno sem moral redno in pogosto potovati pov-

12. oktobra 1996 sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu MARIJA ZURC in MATJAŽ ČEČ.

Čestitamo!

sod po svetu, tudi v sovjetski blok in nekaj let pred upokojitvijo tudi na Kitajsko. Nisem bil presenečen nad veliko korupcijo v komunističnem svetu, vendar me je stalno presenečalo to, da so „poslovna darila“ v teh državah bila skoraj predpogoj za tuje družbe. K sreči so v ZDA zakon, ki je v tej državi pod kriminalno kaznijo prepovedoval vsako podkupovanje državnih uslužbencev in kandidatov za politična mesta v zameno za trgovske posle, raztegnili tudi na mednarodno delovanje ameriških družb. Čeprav je ta zakonodaja ameriškim podjetjem otežkočila konkurenco s podjetji drugih držav, ki take prepovedi niso imeli, smo se vsaj pravniki močno oddahnili. Ta zakon so kasneje še zaostriili, tako da je teža krivde padla ne samo na majhnega uslužbenca nekje spodaj, temveč tudi na vodstvo podjetja, ki bi moralo onemogočiti vsako podkupovalno aktivnost. Moj oddelek je skozi leta prirejal za naše uslužbence seminarje o tej zakonodaji po vseh kontinentih.

Vendar je podkupovanje po svetu še vedno hudo razširjeno in je rak rana v mnogih državah. Kljub omenjeni zakonodaji pa so skušnjave v konkurenci s tkeci iz drugih držav za razne firme kdaj le prevelike, kot to kaže nedavni primer IBM v Argentini, kjer naj bi po obdolitvah prišlo do podkupovanj pri nakupu računalnikov za Centralno banko.

Moram reči, da smo imeli v naši družbi kar precej pravilnikov, ki so urejali konfliktna vprašanja interesov, vlaganj v konkurenčna podjetja, uporabe mamil, alkohola in podobno. Vse to nedvomno prispeva k boljši poslovni morali in celotnemu vzdušju v nekem podjetju. Marsikaj tega bi potrebovali v državah, ki so v tranziciji iz komunizma v demokracijo. Tudi v Sloveniji.

Abbott v sovjetskem bloku

V bivši Sovjetski zvezi (SZ), kot tudi v Bolgariji, na Poljskem in Madžarskem je Abbott začel trgovske stike kmalu po mo-

jem prihodu. Vendar gospodarska in kupna moč v teh državah je bila nizka in plačilo često negotovo. Sredi sedemdesetih let se nam je ponudila priložnost za večji trgovski promet s SZ. Moskva je iskala tehnologijo za proizvodnjo nadomestnega mleka za dojenčke. Po večletnih pogajanjih in izigravanjih Moskve ene družbe proti drugi je bil Abbott izbran za končna pogajanja. V začetnih resnih pogajanjih so Sovjeti zahtevali, da so navzoči samo naši tehnični strokovnjaki. Kmalu smo ugotovili, da je bilo to le del taktike: od naših tehnikov s spretnimi vprašanji izvleči čim več elementov tiste tehnologije, ki so jo kupovali. Na ta način bi cena bila nižja. Po skrbni analizi teh sestankov smo se odločili, da bom v prihodnje navzoč pri vseh podobnih pogajanjih. In res, po mnogih pogajanjih smo končno le prišli do pogodbe, s katero smo prodali tehnologijo. Oni so nam jo plačali vnaprej, mi pa smo bili odgovorni za

dobavo strojev in za dobro začetno delovanje tovarne. Pa se je pogodba zadnji trenutek skoraj podrla, ker soveti niso hoteli sprejeti štrajkov kot enega od upravičenih vzrokov za zamudo pri izvrševanju pogodbe, češ, do štrajkov sploh ne bi smelo priti - seveda po boljševiski logiki, - če kapitalistično podjetje pravilno ravna z delavci in jih pravično plačuje. Po podpisu pogodbe smo bili sprejeti v Kremlju, imeli nič koliko poedin, tako da smo pri mnogih kozaricah vodke mogli za kratek čas pozabiti na pretekle pogajalske agonije ter na probleme, ki so nas še čakali s poslovanjem v komunističnem imperiju. Tovarna je končno stekla z najbolj modernimi elektronskimi stroji (za katere smo morali dobiti dovoljenje od ameriške vlade), vendar nekateri od teh, potem ko smo tovarno v polnem obratu izročili, niso nikdar prav delovali, ker ni bilo dovolj izkušenih delavcev. Tovarna je bila v mestu Kishnev, ki je danes v samostojni državi Moldava. Čeprav je tam živelo pretežno romunsko govoreče ljudstvo, tega pri obisku mesta skoraj ne bi mogel opaziti.

Med pogajanjimi v Moskvi leta 1978 smo izvedeli za izvolitev papeža Janeza Pavla II. šele čez nekaj dni na ameriškem veleposlaništvu. O tem vsaj tiste prve dni po izvolitvi ni bilo niti besedice v ruskih časopisih.

Skupno vlaganje, kaj je to? Eden od petih ameriških izvedencev v Moskvi

V Gorbačovem času so se poslovni stiki v SZ začeli širiti. Z našim podjetjem so sodelovale številne odvetniške firme v ZDA in po svetu, kadar smo potrebovali specializirano pravno pomoč. Med njimi je bila neka večja firma odvetnikov v Washingtonu, ki je imela nekaj specialistov za sovjetski blok. V tistem času so v Moskvi začeli kazati zanimanje za poslovanje multinacionalk v okviru skupnih vlaganj ali „joint ventures“. Omenjena odvetniška družba je predlagala več seminarjev v Moskvi o tej temi. Tam naj bi predstavniki ameriških podjetij govorili o svojih izkušnjah v mešanih podjetjih, to je skupnih vlaganj s podjetji iz komunističnih držav. Še danes je zame uganka, zakaj so sovjetske oblasti pri vsej dobro razviti in uspešni špijanski obveščevalni službi hotele informacij o tej temi še iz naših ust. Morda so našo verzijo hoteli primerjati s svojimi podatki. Pri prvem takem seminarju novembra 1986 sem sodeloval kot eden od petih ameriških izvedencev. Seveda nisem hotel sovjetskim poslušalcem razkrivati uspešnih metod v naših skupnih vlaganjih po svetu. Raje sem govoril o slabi

6. aprila 1997 sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu DANIELA AVGUŠTIN in ŠTEFAN GODEC. Čestitamo!

skušnji z neko poljsko državno farmacevtsko družbo, ki je na koncu propadla.

Kakšno desetletje prej smo namreč na avstralskem otoku Tasmania ustanovili skupno družbo za proizvodnjo medicinskega morfina. Cena morfina, ki smo ga do tedaj kupovali na svetovnem trgu od te poljske družbe, je bila zelo visoka. To in dokazovanje tega poljskega podjetja o njihovi moderni tehnologiji so nas nagnili k tej investiciji, ki bi po vseh teh in drugih podatkih morala biti uspešna. Vendar se je kmalu po začetku tega projekta pokazalo, da Poljaki niso imeli niti sodobne tehnologije, niti znanja o gojenju maka na tasmanskih njivah, niti zadostnega kapitala za uspeh takega projekta. Tako je vsa teža projekta padla na Abbott. Po vsem svetu smo iskali najboljšega poznavalca v tej stroki in ga končno našli na Holandskem. Z njim smo skoraj vse delo prevzeli sami, od pogodb s tamkajšnjimi farmerji - da so od drugih setev prešli na gojenje maka - do konstrukcije posebnih strojev za žetev maka in do vseh formalnosti z avstralskimi oblastmi. Te so zahtevale od nas številne varovalne naprave in ukrepe, recimo, proti napadu gangsterjev na tovarno s helikopterji in proti vsaki možnosti, da bi morfin mogel priti v ilegalno uporabo. Kmalu so se tudi napovedi naših partnerjev o svetovni medicinski uporabi in ceni morfina na svetovnem trgu izkazale za nerealne, za preveč optimistične. Proizvodnja tega podjetja je že dobro tekla, ko so svetovne cene morfina začele močno padati. Turki so tedaj po več letih prekinili dogovor z ameriško vlado, po katerem so njihovi kmetje - neradi in v zameno za veliko finančno pomoč - prenehali gojiti mak. Potrebna je bila močna dekapitalizacija podjetja in ko poljski partnerji niso mogli vložiti svojega deleža, smo jih čez kako leto morali odkupiti mi. Moje sporočilo na tem seminarju je bilo: z državnimi podjetji iz komunističnih držav je težko imeti uspešna skupna vlaganja. Razlogov za tak zaključek tu ne bom našteval, vendar bodo jasni vsakomur, ki je vsaj malo poznal poslovanje „socializiranih“ podjetij. Na ta seminar je prišlo okoli sto ljudi, a se ni nihče predstavil in tudi v privatnih pogovorih z udeleženci ni bilo mogoče izvedeti, kdo je kdo. Šele na ameriškem veleposlaništvu smo kasneje izvedeli, da so bili tam visoki uradniki iz vlade in od KGB.

Na seminarju seveda nisem povedal vsega, kot recimo, da je v upravnem odboru te naše skupne firme sedel Poljak, ki so mu ameriške oblasti tik pred zadnjim nameranim obiskom v ZDA odvzele vstopni

vizum. Čeprav smo skušali izvedeti za razlog tega ukrepa - saj smo morali sejo odbora zaradi tega prestaviti iz Chicaga v Stockholm - od ameriških oblasti nismo dobili zadevnega pojasnila. Šele kako leto kasneje so nam oblasti v Avstraliji dale vedeti, da je bil ta Poljak podpolkovnik sovjetske KGB in kot tak pod stalnim nadzorstvom. Morda je kdo od poslušalcev seminarja to zadevo poznal.

Imate še kako skušnjo iz držav Sovjetskega bloka?

Največ trgovine smo imeli na Poljskem, nekaj tudi na Madžarskem, kjer je bila farmacevtska industrija že pred vojno močno razvita, seveda tedaj v privatnih rokah. V obeh državah so bili osebni odnosi nekoliko bolj topli in pogajalsko ozračje bolj sproščeno kot drugod, čeprav se to ni poznalo v trdih pogajanjih. Zanimivo je, da dolga leta ni bilo mogoče navezati nobenih trgovskih stikov z Vzhodno Nemčijo, Romunijo in tedanjo Čehoslovaško, da o Albaniji ne govorim.

Trgovali smo tudi z Bolgarijo, kjer pa moja skušnja ni bila ravno prijetna. Tam so kljub našemu opozorilu, naj ne hodi tja - enkrat je namreč že imel težave - ob vstopu v Bolgarijo zaprli našega človeka, ki je bil zadolžen za Bolgarijo in nekatere druge države iz vzhodne Evrope. Kot libanonski državljani je potoval z libanonskim potnim listom, imel je svoj urad in družino v Belgiji, imel pa je „smolo“, da se je rodil v Bolgariji.

Pretveza za aretacijo je bila obtožba, da je podkupoval državna podjetja za nakup naših izdelkov, ki so jih rabili v poljedelstvu in živinozdravstvu. Po nekaj mesecih zapora v samici in stalnih zasliševanjih nam je končno uspelo dobiti stik z bolgarskimi oblastmi ali bolje, z njihovo tajno policijo. S predsednikom družbe sva se takoj odpravila v Sofijo. Naročeno nama je bilo, naj greva najprej v neki hotel in se javiva nekemu človeku v neki sobi. Tega se nisva držala, pač pa sva šla najprej na ameriško veleposlaništvo, čeprav nama ni moglo direktno nič pomagati, ker uslužbenec ni bil ameriški državljani, pač pa sva hotela zavarovati vsaj sebe. Veleposlanik naju je opozoril na sovjetsko špijonažo, ki je z nastavljenimi aparati v neki stavbi skoraj čez cesto mogla posneti vsak pogovor v njegovi pisarni. Zato so vsi naši pogovori bili v neki posebno zaščiteni sobi, ki je kot nekaka ptičja kletka visela nad notranjim dvoriščem veleposlaništva. Po večkratnih potovanjih v Sofijo in dnevih čakanja na naslednja pogajanja smo s tajno policijo (izmišljena imena, črna očala, na hitro izpraznjene sobe za pogajanja v največjem hotelu v polni turistični sezoni in otipljivo sovraštvo do mene, takoj ko so odkrili, da sem razumel njihove medsebojne pogovore) končno dosegli sporazum za izpust zaprtega zastopnika. Eden od pogojev je bila zahteva, da plačamo denarno vsoto v višini vseh domnevnih, a ne dokazanih podkupnin s strani našega uslužbenca ter dostava vseh dokumentov o

15. marca 1997 je bila krščena v župniji Santa Cruz, Buenos Aires, MAJA KOROŠEC, hči Ivana N. in Liyu roj Trejo.

naši trgovini z Bolgarijo. Čeprav je obtoženec podkupovanje ves čas zanikal in mi sami nismo mogli najti nobenega obremenilnega dokaza, smo na te pogoje pristali v zameno za njegovo svobodo. Kljub temu so ga nekaj mesecev potem, ko je z nama odšel iz Bolgarije, v odsotnosti obsodili na 15 let ječe, medtem ko je več bolgarskih državljanov v tej zvezi dobilo po 20 let kazni. Šele kasneje smo odkrili, da je obdolžitev o podkupnini na tajno policijo poslal zastopnik neke tuje firme, da bi uničil uspešnega konkurenta. Tajna policija pa je menda istočasno mogla odstraniti „nezanesljive“ bolgarske poslovneže.

Poleg korupcije je bila v vseh teh državah očitna vsemoč tajne policije in nemoč državljanov, torej odsotnost pravne države. Vsega tega tuji turisti niso videli, da mi ni šla v glavo takšna nezmožnost za dojevanje resničnega življenja okrog njih. Spraševal sem se, ali je to naivnost, neumnost, cinizem ali pa vse skupaj. Celo tuje pravnike-turiste sem slišal z občudovanjem govoriti o ustavi teh dežel, o mirnem življenju brez kriminala na cestah, o dobrih restavracijah, v katerih si videl le tuje in njihove uradne gostitelje, in tako naprej. V istem luksuznem hotelu pa je naš uslužbenec, ki so ga kot pogostega gosta tam vsi poznali, postal na dan aresta popolna „oseba“. Ko sem prosil za nekaj stvari, ki jih je med potovanji vedno puščal v hotelu, so mi vsi od vratarja do direktorja na štiri oči zatrjevali, da tega človeka ne poznajo.

„Oseba“ je zopet postal, ko smo ga kljub prepovedi tajne policije na poti na letališče pripeljali v hotel in so ga isti ljudje pozdravili kot starega prijatelja. Če bi to pripovedoval brezskrbnim turistom, bi gotovo ne verjeli, da se kaj takega ali še kaj hujšega godi okoli njih.

So vas poslovna pota vodila tudi v Slovenijo?

Že v letu 1964 sem šel prvič poslovno v komunistično Jugoslavijo. Sprva sem poslovno hodil v Srbijo, čeprav sem se skušal mimogrede ustaviti tudi v Sloveniji, kjer sem imel starše, dva brata in tri sestre. Na teh kratkih obiskih sem dosledno bil samo doma z domačimi, drugih obiskov nisem delal. Izjemoma sem obiskal nekajkrat nadškofa Pogačnika, s katerim sem se poznal še iz Marijanišča, in škofa Leniča. Moral sem biti zelo previden že zaradi službe, o mnogih stvareh preprosto nisem mogel govoriti in tudi svoje javno delovanje v ZDA in drugod po svetu sem moral temu primerno močno skriti. Na teh obiskih sem videl in slišal mnogo zanimivega, govoril pa sem samo z ljudmi, ki sem jim mogel zaupati.

Ko je Abbott začel navezovati stike z novomeško družbo Krka, sem hodil poslovno tudi v Slovenijo. Spomladi 1976, če se ne motim, je bilo domenjano, da je predsednik naše družbe z nekaterimi drugimi njenimi funkcionarji prišel v Slovenijo. Obisk je bil zelo uspešen in tudi Krka kot podjetje s tedaj sodobno tehnologijo pod direktorjem

Andrijaničem je naredila zelo dober vtis. Vse to mi je bilo zelo všeč, saj sem se vedno povsod in tudi v naši firmi predstavljal kot Slovenec, ne kot Jugoslovan. Krka nam je pripravila sprejem na tedanjem Izvršnem svetu v Ljubljani, kjer nas je sprejel takratni podpredsednik Rudi Cacinovič in še nekaj drugih funkcionarjev. Ker sem nekatere stvari za našo stran jaz prevajal v slovenščino, sta me dva od slovenskega zastopstva pohvalila zaradi dobrega prevajanja. Videti je bilo, da nekateri od vladne delegacije niso dosti vedeli o meni. Šele potem, ko smo prišli na Bled na slavnostno kosilo, je postalo jasno - zaradi hladnega obnašanja do mene, - da so bili medtem že primerno obveščeni o vsem.

Ali ste med obiski v Sloveniji imeli kdaj težave z oblastmi?

Doslej o tej stvari nisem govoril. Kot sem že omenil, je moj brat Stane postal partizan, komunist in deloval v notranji upravi. Od 1942. do 1960., torej 18 let, nisva imela nobenega medsebojnega stika. To se ni zdelo prav najinim staršem. Ko sem julija 1960 pustil finančno službo v Chicagu in sva z ženo odšla za tri mesece na Dunaj, da izboljšam svoje slabo znanje nemščine, ki sem jo potreboval v podiplomskem pravnem študiju na University of Chicago, sem se s starši srečal na Koroškem. Tedaj sem pristal na njihovo željo, da se z bratom srečava v Trbižu. Ker se je tedaj imela poročiti moja najmlajša sestra, nama je brat - na željo staršev - preskrbel jugoslovanski vizum in naju odpeljal v Slovenijo in nato v Gorico. Ta obisk Slovenije je bil zelo travmatičen. Povsod je bilo videti komunistično zmagošlavje in popolno porušenje vsega, kar smo imeli za dobro in pošteno. Ves čas obiska naju nihče ni klical na zasliševanje.

Pred poslovnimi obiski v Jugoslaviji mi je vedno tajnica urejala stvari z jugoslovanskim konzulatom v Chicagu, tako da mi ni bilo treba imeti z njim opravka. Glede teh potovanj sem dobil vtis, da mojemu bratu - verjetno zaradi službe na notranji upravi v Ljubljani - to ne hodi prav, vendar o tej stvari nikdar nisem nič slišal, čeprav sem ga videl skoraj pri vsakem obisku na domu staršev.

Pred kratkim sem bral spomine starega udbovca, ki je med vojno na Gorenjskem postal zloglasen in je kasneje bil navzoč povsod, tudi v Trstu, ko so ga partizani zasedli takoj po vojni, in tam začeli izvajati hude čistke, kjer je že tedaj imela Udba svoje dolge prste tako v bančništvu kot v gospodarstvu. Spričo njegovih „spominjanj“ sem se odločil, da omenim nekaj teh oseb-

6. aprila 1997 je bil krščen v župniji Sagrada Familia, Berazategui, JANEZ SEBASTJAN KOČMUR, sin lic. Boštjana in prof. Pavlinke roj. Korošec.

Moji spomini

(1935-1945)

BORIS KOMAN

(2) ZAČELA SE JE VOJNA, ZASEDLI SO NAS ITALIJANI

Pa smo bili v zmoti. V Beogradu so poskušali pomiriti nemške naciste. Zdelo se je, da so vsaj nekaj dosegli. Pa to ni bilo vseh pretiranim patriotom. Vsaj tako so se predstavljali. Napravili so 27. marca 1941 vojaški puč. Nekateri so jim ploskali, češ, to je edino v skladu z narodno častjo. Vendar so mnogi z glavo majali vsi zaskrbljeni. Spet so bili na hitro poklicani vojni obvezniki pod orožje. Tudi spet na Brezovici. Prihajajoči so bili prepričani, da bo sedaj zares. Na poti proti Logu sem srečal voz teh obveznikov, ki me je naravnost ustrašil. Bili so okrašeni z rdečim papirjem in vzklikali: „Živio Stalin!“ Kaj smo res že tako daleč?

V noči na cvetno nedeljo, 6. aprila, so vojaki nenadoma odšli. Že so brnela napadalna letala. In prav med prvo mašo nekdo zakriči: „Vojska!“ Nastalo je kričanje in prerinjanje pri vhodnih vratih, da bi zbežali domov. Komaj smo jih prepričali, da bodo s tem še bolj letalom pokazali, kje je ljudstvo. Iz šole je priteklo ves prestrašen upravitelj, tudi mobiliziranec, in hitel na vlak in proti Ljubljani, kjer je bilo njegovo mesto. Pri drugi maši je bilo že malo bolj mirno. Vendar je bilo vsem jasno, da se je

tudi pri nas začela strašna vojska. In prav sedaj, ko je veliko moških zdoma, pri vojaki. Tako da so bile posebno ženske še bolj prestrašene. Res zelo težke ure za vse, te prve dni velikega tedna! Počasi so se prikazali po stranskih poteh razni naši vojaki, ki so zapustili svoje čete in hoteli domov. V sredo pa je že bilo jasno, da bomo kmalu zasedeni po Italijanih. Zvečer so se videli ognji na zapadu od naše meje.

Domovina je gorela! V četrtek so se že prikazale prve čete sovražnikov. Vozili so svoje strojnice na motorjih in vsi preplašeni gledali na vse strani, kje je sovražnik. Za njimi pa tanki in čete. Bili smo zasedeni, ne da bi padel en sam strel. Izgubili smo svobodo! Za veliki petek, ki je bil dvakrat veliki, so že pribežali nekateri obvezniki domov. Pomagaj nam Bog! Italijanski vojaki so sedaj mirno zasedli našo Borovnico in celo prihajali v cerkev poljubit Jezusa na križu. Takoj smo opazili med njimi razliko. Medtem ko so pravi Italijani hodili z orožjem po cerkvi, so drugi pri vhodu odložili puške in se približali križu, tam poklekli in pobožno poljubili Križanega. Takoj smo vedeli, da so med temi vojaki tudi Slovenci. Da je to res, sem potem ugotovil v soboto, ko sem šel v Vnanje Gorice blagoslovit velikonočna jedila. Ob poti čez Bičevje so si vojaki umivali noge v jarkih, vsi utrujeni od poti, ki se je vlekla od meje. Ko so me zagledali, so takoj začeli pozdravljati „Dober dan, gospod nunc!“ „Kaj ste Slovenci?“ „Seveda, vsi, razen oficirjev.“ A tako, poslali so čete Slovencev naprej, najti s svojo krvjo odpro pot v premagano deželo!

Oglasil se je tudi njihov vojaški kaplan, ki se je za nekaj dni naselil v župnišču. Velika noč je bila zelo žalostna. Vstajenjsko procesijo smo imeli kar okrog cerkve. V časopisih pa smo brali na prvi strani, kako so Italijani v junaški borbi zasedli Vič in končno tudi Ljubljano. Prve italijanske čete so kmalu odšle naprej, pa so prišle nove in se utaborile na Brezovici in v Notranjih Goricah. Vse hiše ob cesti proti Ljubljani so bile v kratkem polne italijans-

nih stvari. Pripoveduje namreč, da sva se z bratom sestala dvakrat, enkrat na Pokljuki (to zveni konspirativno) in kako sem bil vpleten v organizacijo obiska dr. Cirila Žebota v Sloveniji. Do tega sicer prekinjenega obiska je res prišlo, vendar pri tem nisem imel nič, saj sem zanj izvedel mnogo kasneje. Prikazovanje mojega sodelovanja z bratom pri Žebotovem obisku in humanosti Udbe, da je to dopustila in da zaradi tega moj brat ni izgubil službe, je potvarjanje resnice po starih metodah Udbe. Ta človek in moj brat sta se razšla verjetno še prej kot je bil odstavljen tedanji predsednik slovenske vlade Stane Kavčič. Z njim je padlo precej visokih uslužbencev notranje uprave, med njimi tudi moj brat. Njega so prisilno upokojili in kljub temu da je prejemal pokojnino in vse ugodnosti človeka s partizansko

spomenico, je do svoje smrti pred dvema letoma živel povsem izobčen iz komunistične elite. O nobeni stvari iz njegove partizanščine in kasnejših služb nikdar ni govoril, ne vem, ali iz zvestobe partijski disciplini in zavezi molčečnosti, ki je kot mafijška partijska „omerta“, ali kaj drugega. Tudi mene ni nikdar o nobeni stvari izpraševal. Prepričan sem, da naju z ženo po njegovi zaslugi niso nikdar zasliševali, niti med poslovnimi niti med družinskimi obiski. Temu se ne čudim, ker je vedno ostal povezan z družino, čeprav nihče od nas ni šel po njegovi poti. Zato naj počiva v miru!

Enkrat samkrat sem v Jugoslaviji prišel skoraj v težave. Ravnatelj našega urada v Srbiji, za katerega sem bil pravno odgovoren, mi je sporočil, da se je moje ime pojavilo na „črni listi“. To je bil seznam imen

tistih ljudi, ki jim iz političnih in drugih razlogov ni bilo dovoljeno poslovati z Jugoslavijo. Taka lista je bila v nasprotju z mednarodnimi konvencijami in so jo jugoslovanske oblasti vedno tajile. Menda je bila odpravljena šele potem, ko se je neki ameriški Slovenec pritožil na ameriško državno tajništvo. O stvari nisem hotel govoriti niti v naši firmi, ravnatelju našega urada pa sem rekel, naj moje ime spravi s te liste kakor pač ve in zna, sicer bomo ta urad zaprli. O zadevi kasneje nisem nič več slišal. Zato sem do neke mere verjel, da je bila to taktika ravnatelja tega urada, da od nas izsili boljše pogoje. Skozi leta sem lahko ugotavljal, da so v Srbiji bili poslovno mnogo manj togi in doktrinarni kot v Sloveniji, zlasti, če je šlo za srbske interese.

Konec prihodnjic

kih zastav in poslikane z dučejevo sliko in napisom: Venceremo. Italijani so se v začetku hoteli kazati prijazne in so se dobro počutili. Le v hrani so bili bolj revni. Začeli so streljati ptiče, v veliko žalost naših otrok. Streljali so zajce kar po njihvah detelje. Še žabe niso bile varne pred njimi. Hodili so po hišah in povpraševali po „ajcich“. To je bila prva beseda, ki so znali po svoje izgovarjati.

V šole so uvedli rimski pozdrav. Ko so učenci opazili, da je učiteljicam to zelo neprijetno, so najbolj nabriti spraševali, če to velja tudi pri verouku. „Kar kaplana vprašajte!“ so se izogibale odgovoru. V šole so poslali celo nekega moža, da bo učil italijanski jezik. Bil je res velika reva po postavi in po svojem značaju. Povabili so ga tudi na šolsko sejo in hudomušno spraševali, kako je on zadovoljen z našimi učenci. Pa je zatrjeval, da so odlični, se radi učijo in zelo disciplinirani. Vsi pa smo vedeli, kakšen nered ima, da mu celo nekateri uhajajo med poukom skozi okno. Razred je namreč imel v pritličju. Ko pa so padli prvi partizanski strelji, ga ni bilo več blizu.

Začeli so se novi težki časi. Iz Ljubljane so prihajale razne slabe novice. Med ljudmi se je začela kazati večja zaprtost. Tudi študentje, ki so v začetku vsi, raznih prepričanj, sklepali, kako bi odšli kot prostovoljci domovini na pomoč, se niso več družili. Rastlo je nezaupanje. Prihajale so novice o nekih partizanih. 28. oktobra 1941 so se pojavili neki napisi, ki so vabili

v hribe. Oglasili so se prav redki. Še ti, ki nikoli niso kaj veljali. Na Logu se je naselil župnik Pečnik s svoj sestro, ki se je vrnil iz izgnanstva s Hrvaške, kamor so ga z drugimi izgnali Nemci. Sedaj je tu mirno živel, maševal je, v šolo pa ni hodil. Tudi v Notranjih Goricah je bila sprememba. Jalen se je preselil v Ljubljano, za njim pa se je nastanil upokojeni župnik Mihelčič.

Vedno bolj nam je postajalo jasno, kaj so partizani. V nekem pogovoru mi je učiteljica Kogejeva pokazala majhen lepak na slabem papirju, ki je vabil k partizanom. Takoj sem spoznal, da je enak papir kot tisti med mobiliziranci in enaka pisava. Samo da je sedaj vabil, naj zbirajo orožje. Torej so isti. Vendar še nismo pripisovali važnosti tem partizanom. Saj se mi je celo zgodilo, ko sem takrat pomladl maševal v Dragomeru, da so mi po maši potrkavali neki fantje, ki so prihajali k mežnarjevi hčeri v vas. Pozneje sem šele zvedel, da so bili partizani s hriba. Italijanom smo se celo smejali, ki jih je vsak šum ustrašil. Tako n.pr. so nekoč cigani prenočevali ob železnici pod Plešivico in imeli svojega konja privezanega. Ko je ponoči s svojo verigo vzbudil pozornost, so Italijani, ki so varovali progo, začeli divje streljati in to zelo dolgo časa. Res junaki! Vendar so počasi postajali vedno bolj resni, zaskrbljenost je rastla. Tudi naši študentje, ki so se vozili v šole v Ljubljano, so postajali vedno bolj zaskrbljeni in tihi. V Ljubljani so se godile zelo hude reči. Pod strelji so

padali slovenski ljudje. Padel je idealni inž. Emmer. Posebno pa je pretreslo vse ljudi, ko je prišla vest, da je padel pod strelji 16. marca 1942 študent Župec. Tako dober fant! Kaj je storil? In kmalu nato tako vzorni Jaroslav Kikelj. Poslovilni govor, ki ga je imel škof Rožman na pokopališču, je pretresel Ljubljano. In še ni bilo konec. Ustrelili so celo prof. Ehrlicha, ko se je vračal od maše. Kje smo? Kje je obramba, ki so jo bili dolžni Italijani? Mirno so vse gledali, šlo jim je v račun. Splošen preplah. Ko sem se nekega dne vračal iz Ljubljane, se mi je pridružil na Miklošičevi cesti Vinko Mravlje, ki se je vračal iz šole domov. Ves zaskrbljen je pogledoval na vse strani. Kar oddahnil se je, ko sva stopila iz vlaka na Brezovici. Takrat smo namreč še mislili, da je nevarnost samo v mestu, v Ljubljani, zunaj pa ne. O, kakšna zmeta! Vinko je očividno nekaj slutil.

Tako je prišla noč pred 13. junijem 1942. Pri Birtovih (Mravljetojih) so praznovali god dveh, oče je bil Anton, pa tudi najstarejši sin je bil Anton. Ta je bil že poročen. Med tem so pa hišo obkolili partizani in vdrli noter. Fantje so poklicali na pomoč bližnjega soseda, ki jim je bil sorodnik. Brez uspeha. Začela se je kratka borba s partizani; ti so bili oboroženi, oni pa brez vsega. Starejši sin se jim je kmalu vdal. Odvedli so ga, očeta in brata Vinkota in Franceta pa so kar tam vpričo matere postrelili. Najmlajši se je takrat rešil, ker se je skril v dimnik. Italijani, ki so imeli svojo postojanko ne daleč, niso prišli na pomoč. Menda so šli, pa se obrnili nazaj.

Krike in strele smo slišali tudi v župnišču. Zjutraj je prišel v župnišče preostali brat Marko in ves objokan povedal, da so partizani očeta in dva brata ustrelili. Kmalu je prišla tudi mama in naročila sveto mašo za pobite, pa tudi za tiste, ki so jih ustrelili. Močna žena! Hitro se je razvedelo po vsej fari in še daljši okolici. Spet vprašanje, zakaj? Saj so bili vsi tako vzorni in nikomur niso storili nič slabega. Pogreb je bil veličasten, če smemo tako reči o pogrebu. Tudi nekaj Vinkovih sošolcev je prišlo iz Ljubljane na pogreb. Na grobu so mu zapeli pesem, ki je bila menda rajnemu posebno všeč.

Vsi smo sedaj vedeli, da nevarnost ni samo v Ljubljani, ampak povsod. Pa sem še pred nekaj dnevi srečal na vlaku kaplana Pezdirja od Sv. Vida pri Cerknici, ki se je vračal iz Ljubljane in mi povedal, da je šel nakupit nekaj sredstev za maskiranje sebe. Tako bi menda laže hodil po svoji župniji nepoznan od partizanov, ki so tam

27. aprila 1997 je bil krščen v župniji Señor de los Milagros, Castelar, IVAN GABRIJEL KOSTELEČ, sin inž. Toneta in cont. Marije roj Repovž.

ZLATA POROKA

Preteklega 7. aprila sta obhajala gospod FRANCHROVAT, doma iz vasi Reber pri Žužemberku, in gospa MARIJA roj. ZELENC iz Hotedršice pri Logatcu, ki živita v Lomas del Miradorju, 50 let zakonskega in družinskega življenja. Leta 1947 ju je poročil Anton Orehar, dušni pastir v taborišču Senigallia v Italiji. Jubilanta imata štiri sinove in sedem vnukov. Slovesnost zlate poroke sta Hrovatova praznovala v krogu sorodnikov, prijateljev in znancev v nedeljo, 6. aprila, v Slovenski hiši z zahvalno mašo v cerkvi Marije Pomagaj, ki

PASIJON V SLOVENSKI VASI V LANUSU

Letošnji veliki petek bo vsem Slovencem v Lanusu ostal še dolgo v spominu. „Tako globoko še nismo doživeli Kristusovega trpljenja kot letos,” so se ljudje pogovarjali med seboj po končanih obredih.

Obred velikega petka se je začel ob 19. uri na dvorišču kolegija Marije Kraljice. Berilu in psalmu, ki so ga zapeli z občutkom pevci mešanega zbora pod vodstvom g. Francija Pavliča, je sledil pasijon. Mirjam Goljevšček nam je s svojo jasno besedo brala besedilo kronista, vse drugo pa so nam mladi iz Slovenske vasi prikazali v „živo”. Vlogo Jezusa je prepričljivo odigral Dani Grbec, Poncija Pilata je doživeto izoblikoval Martin Sušnik, k podoživljanju so pripomogli tudi vojaki s svojimi slikovitimi uniformami. Pretresljiva je bila zadnja slika z Božjo materjo Marijo in pobožnimi ženami pod križem.

Ves čas med češčenjem križa in nato še v cerkvi med obhajilom pevcem ni zmanjkalo lepih in pretresljivih pesmi. Gospod Franci Pavlič, ki je vse to vodil, nam je obljubil, da bomo prihodnje leto imeli ves križev pot.

L.G.

jo je v odsotnosti ramoškega župnika, prelata Jožeta Škerbca, opravil prelat Jože Guštin. Slavljenca sta namreč redna obiskovalca slovenske maše v Slomškovem domu, kjer je bila gospa Marija dolga leta tudi članica cerkvenega pevskega zbora. Iz Slovenije je prišel na njuno slavlje Ludvik Zelenc, brat gospe Marije. Družabni del slavnosti s pogostitvijo je potekal v obednici Slovenske hiše.

Čestitkam in dobrim željam njunih najbližjih se z veseljem pridružuje tudi revija Duhovno življenje.

že bili precej aktivni.

Spet se je malo umirilo. Menda so partizani namenoma malo počakali, da nas uspavajo. Pa ne za dolgo. Na Lovrencovo nedeljo, ko je v Dragomeru krajevno žegnanje, sv. Lovrenc je njihov patron, ki je tisto leto padla na vigilijo praznika vnebovzvetja, sem šel zjutraj tja maševat. Spremljala me je, kakor vedno, skupina otrok. Pozornost mi je vzbudilo, da nas je tokrat spremljal tudi njihov oče, ki ni imel ravno navade hoditi k maši. Na poti smo naleteli na dva moška z Brezovice, ki sta bila bolj partizansko usmerjena. Prihajala sta s hriba. Kaj to pomeni? V duhu sem preletel pripravljeno pridigo in jo malo ublažil. Saj je mučeništvo sv. Lovrenca zelo lep primer mučeništva. V cerkvi je vse lepo potekalo. Mirno smo se vračali s hriba. Ko pa sem se približal župnišču, me je že čakal župnik ves vznemirjen. Kaj se je spet zgodilo? Takoj mi je povedal, da je bil v skrbeh zaradi mene. Tisto noč so namreč odpeljali partizani v hrib brata, Jankota in Zdravkota Novaka pa tudi Andrejčovega Vinkota (Sever). In še ni bilo glasu o njih. Spet zelo hud udarec za celo župnijo. Kmalu pa se je vse pojasnilo. Vinkotu, dobremu telovadcu, se je posrečilo, ko so ga odpeljali na streljanje, odriniti mladega

stražarja, domačina izpod Kamna. Skočil je v grmovje in se prekuceval po grmovju. Sicer so takoj streljali za njim, pa jim je ušel. Pripovedoval je, kaj se je zgodilo. Ves je bil še prestrašen in utrujen od tako nevarne poti. Ni se počutil varnega doma. Zaprotil je, da so ga odvedli v Italijo v internacijo. K meni pa so prišli ljudje in me resno prosili, naj se skrivam. posebno ponoči, da se še meni ne zgodi kaj hudega. In res sem tisto noč prebil v cerkvenem zvoniku. Pa tudi tam se nisem čutil varnega, ker sem ugotovil, da se s hriba vidi naravnost v zvonik. Tako sem se malo umaknil na stopnice in tam obkrožen od netopirjev prebil tisto noč. Drugo noč sem se zatekel v prostor nad zakristijo. Končno pa spoznal, da moram dobiti nočno zaklonišče pri kakšni dobri družini bliže kakšni postojanki italijanskih vojakov. Ponudili so mi v gostilni Remškar pri kolodvoru. Tam je bil namreč doma novomašnik Ivan Remškar, ki je imel v juliju svojo slovesno novo mašo. Pozornost mi je vzbudilo dejstvo, da so prišli k spovedi nekateri gospodarji izza Plešivice na delavnik sedaj, ko je toliko dela na polju. So nekaj slutili? In res, neke noči so jih prišli iskat partizani, jih odvedli v loški hrib in tam postrelili Riharja (Mrak) in Brenčiča.

Zakaj? Torej ni nihče varen..

Čez dan sem seveda opravil vsa svoja dela. Vendar sem bil podnevi navadno kar na vrtu za vsak primer, če bi me prišli iskat neznani ljudje. Pa tako dolgo ni moglo trajati. Živci so mi namreč začeli odpovedovati. Kaj sedaj? Peljal sem se v Ljubljano in tam sporočil, da se ne morem več vrniti, če tam pri vodstvu ne odločijo kaj za našo varnost. In res sta nekega dne prišla k meni dva moška in mi sporočila, da sta poslana iz Ljubljane, da ustanovita vaško stražo. Bil je meseca septembra 1942. V knjigi „Dolomiti v NOB” je na strani 239 zapisano, da je bila ta vaška straža ustanovljena 10. septembra. Ustanovili da so jo župnik Andrej Lavrič (ki naj bi bil desna roka škofa Rožmana), duhovnik Pezdir, kaplan Boris Koman, visokošolec France Mravljje, Vincencij Mravljje in Janez ter Zdravko Novak. Kakšna laž! Ko je bil nekoč pogovor o uporuh z orožjem, so prav ti mladci izjavili, da oni nočejo pri tem sodelovati. Da je njihovo poslanstvo drugo. Poleg tega so bili takrat že mrtvi vsi štirje študenti, Pezdir pa je bil daleč, kaplan pri Sv. Vidu nad Cerknico. Očividno so s tem partizani hoteli opravičiti svoje umore.

Drugič dalje

+ ODŠLI SO +

Angela Jerovšek roj. Slanovec

V Mendoza je 4. marca v 98. letu umrla Angela Jerovšek roj. Slanovec. Pokopali smo jo naslednji dan na pokopališču „Parque de Descanso“. Pogreba se je udeležilo veliko rojakov in prijateljev. Pogrebno mašo, poslovilne besede in blagoslovitev groba je opravil naš dušni pastir v Mendoza, g. Jože Horn. On jo je vsa leta duhovno oskrboval in ji podeljeval sv. zakramente. Sv. maziljenje pa ji je nekaj ur pred smrtjo podelil delegat msgr. Jože Škerbec.

Jerovškova mama se je rodila 15. aprila 1899 v Lahovčah na Gorenjskem kot deseti otrok v družini. Tam je preživela svoja mlada leta in tja se je v svojih spominih in pripovedovanjih pogosto vračala še na bolniški postelji, ko je polzavestna želela iti domov. „Gremo domov,“ je ponavljala.

Leta 1931 se je poročila s Francetom Jerovškom. V srečnem zakonu se jima je rodilo sedem otrok. Prišla so leta vojne in komunistične revolucije, zaradi katere se je oče pridružil gorenjskim domobrancem. Pred komunistično zasedbo Slovenije leta 1945 se je podala vsa družina na begunsko pot in žive-la tri leta v taboriščih v Avstriji. Od tam so se Jerovškovi izselili leta 1948 v Argentino in se nas-

tanili v mendoški provinci. Začetna leta v novi deželi so bila za vse vseljence težavna, še toliko težja pa za družine s številnimi otroki. Ker so bili Jerovškovi s kmetov, so jih poslali na kmete med vinograde. Kot drugi begunci, so tudi oni prišli sem brez poznanja jezika, tukajšnjih razmer in načina dela domačinov. Znašli so se sami v revni stavbi iz blata sredi vinogradov, kjer ni bilo šole za otroke, ne cerkve, ne nedelje, ne praznikov. Mama je leta 1949 v pismu prof. Božidarju Bajuku povedala, da je izvedela šele iz časopisa, ki ga jim je on poslal, da se velika noč praznuje tudi v tem tujem svetu. Po nekaj mesecih so dobili stanovanje in delo bližje mesta, da so lahko poslali otroke v šolo in prišli v stik s slovensko skupnostjo.

Leta 1962 ji je po težki bolezni umrl mož. Križ vdovstva je vdano nosila celih 35 let. Otroci, ki so odraščali, so ji bili v oporo. Kljub težavam je z optimizmom gledala v bodočnost in se tolažila z „bo že kako“. V globoki veri in vsakdanji molitvi je dobivala moč, da je vse, kar ji je prinašalo življenje, vdano sprejemala. Poleg dela in skrbi za domačo družino je pogosto sprejemala obiske in popotnike ter jim gostoljubno stregla. Za vsakogar, ki je hotel priti na obisk v Mendoza, je našla prostor in prijazno besedo, če se je obrnil nanjo.

Slovenskih prireditve, zlasti slovenske sv. maše se je ves čas do zadnjega redno udeleževala. 35 let, dokler je bila zdrava in pri moči, je za vse skupne prireditve v Slovenskem domu s posebno zavzetostjo in ljubeznijo pekla domač kruh, ki je bil zelo cenjen. Ko je leta 1982 ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar obiskal Slovence v Argentini, je prišel tudi v Mendoza in tukaj blagoslovil naš novi Slovenski dom. Pri slavnostnem kosilu je postal pozoren na kruh

in se zanimal, kdo ga je spekel, daje tako dober. Ker je bila mama tisti dan zaradi bolezni doma, so jo šli gospodje obiskat, za kar jim je bila zelo hvaležna.

Lepa slovenska navada je, da ob cerkvenih ali drugih slovesnostih okrasimo prostore z vencami iz zelenja, ki jih pletejo žene in dekleta. Za to je veliko let skrbela mama in ob takih priložnostih pletla vence, včasih s pomočjo drugih, včasih pa tudi sama. Pri tem je imela lepo navado, da ni delala do zadnjega trenutka, ampak je hotela skončati prej, da ni bilo zadrege. Tako je pletla za vse slovenske nove maše v Mendoza, ob obiskih škofa Rožmana in drugih škofov, ali pa, če je bilo treba zaradi praznika posebej okrasiti oltar. Naučila je tudi mlajše žene, da sedaj lahko nadaljujejo s to slovensko tradicijo. Slovenci v Mendoza jo bomo ohranili v lepem spominu. Za vse delo in trud, zlasti za lep zgled žene in matere smo ji iskreno hvaležni. Dokler bo imel slovenski rod takšne matere, se mu ni treba bati za obstoj.

Stane Grebenc

Angela Ribnikar roj. Strle

Gospa Angela Ribnikar je bila rojena 26. aprila 1910 v Starem trgu pri Ložu. Že v rani mladosti je morala od doma za delom. Zaposlitev je dobila v Trziču v tekstilni tovarni kot predilka, stanovanje pa v Dekliškem domu. Tam se je spoznala z Rudolfom Ribnikarjem in se leta 1935 z njim poročila. Mlado družino je najprej razveselila s svojim rojs-

tvom hčerka Eva, za njo pa še sin Rudi. Zadnja leta med vojno se je mož zaradi življenjske nevarnosti pred partizani moral umakniti v Avstrijo. Mama pa je ostala doma sama z dvema otrokoma. Mož se je ob koncu vojne vrnil domov le v toliko, da je šel po ženo in oba otroka in se z njimi, kot tudi drugi tisoči beguncev pred komunistično zasedbo Slovenije, podal nazaj na Koroško. Iz Vetrinja so šli Ribnikarjevi v lienško in nato v špitalsko taborišče, od koder so se leta 1949 izselili v Argentino. V tej deželi so se po nekaj mesecih naselili v kraju José Leon Suárez, kjer so si tudi postavili svoj novi dom. Leta 1953 se je z rojstvom tretjega otroka, Miha, povečala družina. Medtem ko se je oče poleg poklicnega soboslikarskega dela, s katerim je vzdrževal družino, aktivno udeleževal tudi v naši skupnosti, se je pokojna mama držala bolj doma in se posvečala družini.

Ribnikarjeva mama je bila zadnjih deset let priklenjena na bolniško posteljo. Umrla je 13. aprila, dve leti po smrti svojega moža. Pri pogrebni maši ji je govoril in slovo dušni pastir Franc Senk, pokopana pa je bila na pokopališču Pablo Podestá. Za njo žalujejo hčerka Eva, ki ji je stregla v dolgi bolezni, ter sinova Rudi in Miha z družinama. Težko preizkušano krščansko ženo naj Bog bogato poplača!

Ivan Smole

8. maja je po daljši bolezni umrl v Lomas del Miradorju Ivan Smole. Pokojnik je bil eden izmed tolikih, ki so po vetrinjski tragediji in begunskih taboriščih v Avstriji leta 1948 pristali na argentinski obali in si ustvarili v Argentini nov dom. Vsa leta se je udeleževal življenja v slovenski skupnosti in bil eden izmed nas.

Pokojni Ivan se je rodil 31. januarja 1918 v Ljubljani (Dravljje) v številni družini. Po končani meščanski in delovodski šoli se je izučil za avtomobilskega mehanika, a vojna in komunistična revolucija sta mu kmalu prepreči-

la redno življenje. Kot odločen svobodnjak se je kmalu pridružil ilegalnemu demokratičnemu odporu proti okupatorju, doživel italijanske internacije, ob ustanovitvi domobranstva pa je bil med prvimi prostovoljci, ki so se mu pridružili, skupaj z bratom Slavcem. Ob umiku domobrancev na Koroško se je sinovoma pridružila vsa družina. Izdajalska angleška predaja domobrancev partizanom bi pomenila za Ivana in Slavca gotovo smrt, da ni božja previdnost odločila drugače. Njihov transport je bil namenjen v Teharje, a ker je bil del proge porušen, so domobranci vodili peš. In tu se je ponudila priložnost za beg. Le nekateri so dobili navdih in imeli voljo za tak drzen korak in se rešili, medtem ko toliko drugih tega ni storilo.

Kot tisoči rojakov, ki so prišli v Argentino dobesedno brez nič, se je tudi Ivan kmalu znašel, delal v svojem poklicu in se poročil s Štefko Žonta; v Lomas del Miradorju pa sta si postavila ličen dom, ki so ga razveseljevali otroci: Ivan, Alenka in Angelika. Njihov vrt ni bil le poln sadnega

drevja za družino, pokojni Ivan je bil namreč tudi spreten sadjerejec, ampak tudi okras celi soseski. Vsa družina se je tvorno vključila v Slomškov dom v Ramos Mejiji, kjer je bil Ivan reden obiskovalec slovenske službe božje, dokler mu je zdravje dovoljevalo. Za njim žalujejo: žena Štefka, sin Ivan, hčerki Alenka, por. Bokalič, in Angelika, por. Selan, z družinama, sestri Mila in Tončka, por. Hribar, brat Slavko, vsi z družinami, ter ostali sorodniki. Naj mu bo lahka argentinska zemlja! **J.T.**

Iz naše

KRONIKE

Nadaljevanje

Uro duhovnosti za odrasle in mladino je v nedeljo, 27. aprila, vodil v cerkvi Marije Pomagaj dr. Lojze Kukovica.

Posvečenja novega ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Franca Rodeta se je poleg nekaterih škofovih sorodnikov (sestra Mara, brat prof. Vinko z gospo Jano, nečak Tone z gospo in hčerko, bratranca Ivan Rode in Janez Kokalj z gospo ter sestrična Marija Kokalj por. Klemenčič z možem) se je v imenu slovenske verske skupnosti v Argentini udeležil delegat za slovensko versko skupnost v Argentini Jože Škerbec; nadškof Rode bo novembra letos prišel na pastoralni obisk in birmat naše letošnje birmance.

50. redni letni občni zbor

društva Zedinjena je bil v nedeljo, 27. aprila, v Slovenski hiši; upravni odbor za leto 1997-1998 je naslednji: predsednik Marjan Loboda; 1. podpredsednik Lojze Rezelj; 2. podpredsednika: dr. Vital Ašič in prof. Jana Dobovšek; tajništvo: Ivana Tekavec, Monika Zupanc in dr. Marija Avguštin; blagajna: cont. Milan Magister, Mija Markež, cont. Simona Rajer Truden; referat za kulturo: arh. Ivan Kogovšek, Andrej Golob, Bogdan Magister, Dominik Oblak, Tone Oblak in arh. Jure Vombergar; referat za mladino: prof. Tine Vivod, inž. Jernej Dobovšek, dr. Viktor Leber, Metka Havelka Magister, Lučka Oblak, inž. Matjaž Omahna, Saša Zupan Omahna in Jože Šenk; referat za šolstvo: France Vitrih, Marjana Batagelj, prof. Neda Dolenc, lic. Mirjam Oblak in lic. Terezka Žnidar; referat za tisk: Pavlina Dobovšek, Emil Cof, Stanko Jerebič in Stane Snoj; re-

ferent za zgodovino: lic. Albin Magister; nadzorni odbor: dr. Jože Dobovšek, Božidar Fink in lic. Tine Selan; razsodišče: arh. Marjan Eiletz, dr. Marko Kremžar in Anton Podržaj.

Na sestanku staršev Srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka je v soboto, 3. maja, govorila prof. Metka Mizerit o „slovenstvu, vrednoti, ki nam je bila dana“.

37. obletnico blagoslovitve je Slovenski dom v Carapachayu praznoval v nedeljo, 4. maja; argentinsko in slovensko zastavo sta ob 11. uri dvignila predsednik SD Franci Korošec in Helena Gričar; somaševanje s krajevnim dušnim pastirjem Francijem Cukjatiem je vodil delegat Jože Škerbec, ljudsko petje pa je na harmoniju spremljal Janez Žnidar; po skupnem kosilu je začel popoldanski program s pozdravnimi besedami predsednik Franci Korošec, veleposlanik dr. Janez Žgajnar je na kratko predstavil stanje v Republiki Sloveniji, slavnostni govornik je bil prof. Tine Vivod, slovensko pesem so zapeli Ani Rode, Cvetka Kopač in Luka Debevec, nastope slovenske in argentinske folklorne je napovedovala na besedilo Ani Klemen Andrejka Papež, recitala je Marija Korošec, sceno pa je pripravila mladina; za sklep je bil družabni del ob kresu na dvorišču doma.

Zveza slovenskih mater in žena je sestanek 7. maja posvetila 50. obletnici prihoda prvih beguncev v Argentino; govorila je Mirijam Rant.

Molierovega Zdravnika po sili je mladinska gledališka skupina iz Slovenske vasi v režiji Martina Sušnika in pod okriljem SKA v soboto, 10. maja, zaigrala v Slovenski hiši. Nastopali so: Valerija Burja, Joško Črnak, Rotija Grbec, Marko Kocjančič, Lojzka Mehle, Marko Pallotta, Boris Rot in Martin Sušnik. Za osvetlavo in glasbeno ozvočenje sta poskrbela Toni Cerar in Damjan Ahlin.

Romanje v Luján ostaja še vedno najštevilnejša slovenska verska (in narodna) prireditve v Argentini, ki pritegne od 2 do 3 tisoč rojakov na 2. nedeljo v maju;

letos je v nedeljo, 11. maja, bilo tudi lepo sončno vreme naklonjeno za izredno številno udeležbo; romarsko sveto mašo ob 10. uri je daroval za žive in rajne Slovence v Argentini delegat Jože Škerbec, ki je v pridigi nanizal glavne potrebe naših ljudi, za katere smo prosili našo duhovno Mater; prinesel je pozdrave novega ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta in vseh slovenskih škofov; mašni napovedovalec je bil Tone Rode, berili sta brala Pavlinka Zupanc in inž. Janko Lavrič, ljudsko petje je vodila skupina mož in fantov pod vodstvom Andreja Selana; na orgle je igral prof. Ivan Vombergar; basbariton Marko Fink je pel prošnje za vse potrebe, eno Marijino pesem ob začetku obhajanja in še eno pri popoldanski pobožnosti; dušni pastirji so bili na voljo za spoved, obhajilo pa so delili tudi izredni delivci; po kosilu smo se zbrali v baziliki ob 13,45: po pesmi je imel nagovor župnik Franci Cukjati, nato pa se je razvila procesija okoli trga pred baziliko, med katero smo molili rožni venec in peli Marijine pesmi; križ; nesel Martin Grabnar, kip lujanske Marije Marjan in Tone Vivod ter Ivan Hrovat in Sandi Žužek, bandero svetogorske Kraljice lic. Andrej Troha, zastave Martin Vomberger, Damijan Ahlin in Janko Lavrič, podoba brezjanske Marije v narodnih nošah Marcel Brula, Franci Grilj, Marjan Indihar in Klavdij Selan; veliko je bilo narodnih noš, šolskih otrok z učiteljstvom, ministrantov ter mladine, mož in žena; po vrnitvi v baziliko so bile pete litanije Matere božje, posvetilna molitev Mariji, zahvalna pesem, blagoslov z Najsvetejšim in za sklep pesem Marija skoz življenje. Pri oltarju so bili duhovniki Jaka Barle, France Bergant, Anton Bidovec, France Cukjati, Mirko Grbec, Jože Guštin, dr. Lojze Kukovica, dr. Jure Rode, France Šenk in Jože Škerbec. Reditelji pod vodstvom Toneta Bidovca, Bogdana Magistra in Damijana Ahlina so v cerkvi in med procesijo skrbeli, da je vse lepo potekalo.

Prelat Jože Guštin je v imenu delegata Jožeta Škerbca obis-

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Ugibali so s strahom, ali Stres ali Rode. Prišel je Rode in z njim stres.
- Za nekatere se je srečna prihodnost začela že včeraj.
- Zgodovinarji predelujejo preteklost v dobre stare čase.
- Za vse, česar nimate, se nam lahko zahvalite.
- Z integracijo zvezd ne dobiš sonca.
- Z visokega položaja je lepši razgled v svetlo prihodnost.
- Živimo v dramatičnih časih, a dobre drame noben ne napiše.
- V politiki po pomladi navadno pride zima.
- Sovražnika spoznaš po tem, da se ti prijazno nasmiha.
- Nekateri zgodovinarji pišejo o preteklosti, pri tem pa mislijo le na svojo prihodnost.
- Kaj more neorganizirana pamet zoper organizirano neumnost?
- Kako je dobil službo, je službena skrivnost.
- Za evropsko kvaliteto se ne moreš boriti z balkansko mentaliteto.

kal rojake v Mendozu in San Luisu, v četrtek in petek, 15. in 16. maja, je imel v Mendozu duhovno obnovo, v soboto je obiskal Šolo sv. Cirila in Metoda in srednješolski tečaj, v nedeljo pa vodil romanje v cerkev Jesús Nazareno v Guaymallenu; v ponedeljek je obiskal družine v San Luisu in zanje maševal.

Srečanje članov in prijateljev SDS, Janševe stranke, je bilo

v Slovenski hiši v soboto, 17. maja; na programu je bil pristop novih članov, poročilo ustanovnega odbora in volitve regionalnega odbora.

„Rast v svobodi in ljubezni za zgraditev prave osebnosti“ je bil naslov pogovora, ki ga je vodil dr. Lojze Kukovica v Našem domu v San Justu v nedeljo, 18. maja.

Praznovanje 37. obletnice Slovenskega doma v San Marti-

malo za šalo

Srečno poročena - Srečko svojemu prijatelju Tomažu: „Ali sta s Kristino srečno poročena?“

Tomaž po kratkem razmišljanju odvrne: „Kristina je srečna, jaz pa sem poročen.“

Poletje - Učitelj Damijanu: „Naštetj mi letne čase!“

„Pomlad, jesen in zima.“

„Kje pa je ostalo poletje?“

„To sem se lani vprašal tudi jaz, gospod učitelj.“

Brada - Postaven lovec z lepo gosto brado pride k brivcu. Brivec pravi: „Stavim, da vas nihče ne bi prepoznal, če bi si dali obriti brado.“

Lovlec: „In jaz stavim, da tudi

vas nihče ne bi prepoznal, če bi to hoteli poskusiti.“

Moderna molitev - Mlad očka sinu: „No, zdaj pa brž odtipkaj na računalnik svojo večerno molitev, potem pa naravnost v posteljo!“

Opravičilo - Metka je pozabila na rojstni dan tete, zato ji je napisala pismo, s katerim se je opravičila: „Ljuba teta Mara, strašno mi je žal, da sem pozabila na tvoj rojstni dan. To se prav gotovo ne bi zgodilo, če tudi ti ne bi pozabila na moj rojstni dan 16. maja.“

Sprememba - „Ali se je tvoj v zakonu kaj spremenil?“

„Močno. Včasih mi je govoril o srcu, zdaj pa kar naprej o želodcu.“

nu je bilo v nedeljo, 18. maja, ob 11,30 je delegat Jože Škerbec daroval sveto mašo za rajne in žive dobrotnike doma; mašni napovedovalec je bil Janko Filipič, berili sta brala učiteljica Rožmanove šole Saša Hartman in predsednik SD Andrej Peršuh, pel pa je zbor pod vodstvom Lučke Kastelic; po skupnem kosilu je bil ob 15,30 kulturni program: po dviganju zastav in petju himen ter pozdra-

vnih besedah predsednika SD Andreja Peršuha je imela slavnostni govor voditeljica Rožmanove šole Katica Dimnik, povezovalno besedilo sta recitala Jože Rupnik in Metka Kahne, inž. Tone Podržaj in Marta Škulj sta recitala Karla Mauserja, šolski otroci pa so deklamirali, igrali in peli pod vodstvom učiteljic in Maksa Borštnika; za sklep je bila domača večerja in prosta zabava.

KJE JE KAJ

Slovenski domobranci in zarota laži - Stane Snoj 129
Ponatis iz leta 1945 130
France Kozina - rešenec iz roškega brezna 132
Slovo od doma - Karel Mauser 133
Kdo je Vlasov? - Pavlina Dobovšek 134
Ob šestih obletnici države Slovenije - Tine Vivod 135
V pozdrav novemu nadškofu -

Alojz Rebula 136
Naj me vaša molitev spremlja vsak dan - Nadškof dr. Franc Rode 137
Potrebujemo božjo moč Duha za evangelizacijo - Nadškof dr. Franc Rode 138
Iz Slovenije 138
„Stati inu obstati“ - Igor Senčar - dr. Franc Rode 140
Papež v Sarajevu 140
„Skriti zaklad“ - Presveto Srce Jezusovo - Lojze Kukovica 143
Srce Jezusovo - Rojstvo Janeza Krstnika - Zdenka Serajnik 144

Sveti Peter in Pavel - Marijino brezmadežno Srce - Zdenka Serajnik 145
80 let - od Fatime - Lojze Kukovica 146
Predpomladna - Karel Mauser 147
Praznik svetega Rešnjega telesa in svete Rešnje krvi 148
Praznik sv. Rešnjega telesa - Zdenka Serajnik 149
Katera je pot do uspeha? - Stane Snoj - dr. Jože Bernik 150
Moji spomini - Boris Koman 155
Zlata poroka 157
Odšli so 158
Iz naše kronike 149, 159, 160

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

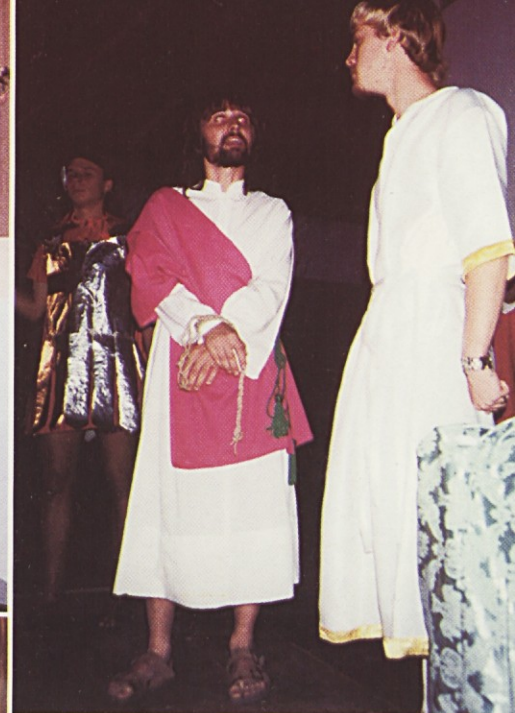
Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877- Stavljnje, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina - Telefax: (54-1) 307-1044 / 362-7215

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1997: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Zgoraj: ZLATA POROKA Franca Hrovata in Marije roj. Zelenc.

Med zlatoporočencema ga. Francka Tomazin, teta ge. Marije, in Ludvik Zelenc, njen brat, ki je prišel na ta praznik iz domovine.

Na sredi: Tončka Beltram ob vstopu v karmeličanski red, 15. marca 1997, se poslavlja od mame.

Spodaj: Domači, sorodniki in prijatelji, ki so jo spremili v samostan.

Zgoraj in spodaj desno: Beri poročilo na strani 158.

Zgoraj: La Vírgen de la Carrodilla na čelu sprevoda za praznik, imenovan Fiesta de la Vendimia, v Mendozii.
Foto: Janez Štirn - 14. maja je organizirala ZSMŽ odsek Ramos Mejía romanje v Tandil.
Spodaj: Slovenski duhovniki pri popoldanski pobožnosti v Lujanu. - Del narodnih noš na letošnjem lujanskem romanju. **Foto:** Marko Vombergar

45. MISIJONSKA VELETOMBOLA za slovenske misijonarje
 6. aprila v Slovenski vasi

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec
 Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina

Correo Argentino Suc. 7 Bs. As. FRANQUEO PAGADO Concesión N° 6395 TARIFA REDUCIDA Concesión N° 2560